

BENDROJO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. rugsėjo 8 d.*

Byloje T-29/05

Deltafina SpA, įsteigta Orvjieta (Italija), atstovaujama advokatų R. Jacchia, A. Terranova, I. Picciano, F. Ferraro, J.-F. Bellis ir F. Di Gianni,

ieškovė,

prieš

Europos Komisija, iš pradžių atstovaujama É. Gippini Fournier ir F. Amato, vėliau – Gippini Fournier ir V. Di Bucci,

atsakovė,

* Proseso kalba: italų.

dėl prašymo panaikinti 2004 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimą C(2004) 4030 galut. dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (Byla COMP/C.38.238/B.2) – Žaliavinis tabakas – Ispanija), o nepatenkinus šio prašymo – sumažinti ieškovei šiuo sprendimu skirtą baudą,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas O. Czúcz, teisėjai I. Labucka ir K. O’Higgins (pra-
nešėjas),

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. birželio 9 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovė – pagal Italijos teisę įsteigta bendrovė *Deltafina SpA*, kurios pagrindinė vei-
kla – pirminis žaliavinio tabako perdirbimas ir perdirbto tabako pardavimas. 100 %
jos akcijų valdo amerikiečių bendrovė *Universal Corp.*, tarpininkaujant jai visiškai

priklausančiai pagal Amerikos teisę įsteigtai dukterinei bendrovei *Universal Leaf Tobacco Company Inc.* (toliau – *Universal Leaf*).

- 2 *Universal Leaf* taip pat priklauso visas *Tabacos Españoles, SL* (toliau – *Taes*), kuri yra viena iš keturių žaliavinio tabako pirminio perdirbimo įmonių Ispanijoje (toliau – perdirbėjai arba Ispanijos perdirbėjai), kapitalas.
- 3 Grupė, kurios nariai yra įvairios šio sprendimo 1 ir 2 punktuose nurodytos bendrovės, toliau vadinama „*Universal* grupe“.
- 4 Gavusi informacijos, kad Ispanijos žaliavinio tabako perdirbėjai ir augintojai neva padarė EB 81 straipsnio pažeidimus, Europos Bendrijų Komisija 2001 m. spalio 3 d. ir 4 d. atliko patikrinimus pagal 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [EB 81] ir [EB 82] straipsnius (OL 13, 1962, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 14 straipsnį šių trijų perdirbėjų, t. y. *Compañía española de tabaco en rama, SA* (toliau – *Cetarsa*), *Agroexpansión, SA* ir *World Wide Tobacco España, SA* (toliau – *WWTE*) bei *Asociación Nacional de Empresas Transformadoras de Tabaco* (toliau – *Anetab*) patalpose.
- 5 Komisija taip pat atliko patikrinimus 2001 m. spalio 3 d. – *Maison des métiers du tabac* (Tabako pramonės rūmai) ir Europos tabako perdirbėjų federacijos patalpose, o 2001 m. spalio 5 d. – *Federación nacional de cultivadores de tabaco* (toliau – *FNCT*) patalpose.

- 6 2002 m. sausio 16 d. laišku perdirbėjai ir *Anetab*, remdamiesi Komisijos pranešimu dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių atvejais (OL C 207, 1996, p. 4, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo), jai pranešė apie savo norą bendradarbiauti.

- 7 2002 m. sausio 21 d. laišku jie pateikė Komisijai tam tikros informacijos.

- 8 2002 m. vasario 15 d. laišku *Universal Leaf* informavo Komisiją, jog visiškai pritaria *Taes* iniciatyvai bendradarbiauti pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo. Be to, ji nurodė, kad *Deltafina* kartu su *Taes* rengia paaiškinimus, kuriuose apibūdintas šios vaidmuo ir veikla Ispanijos tabako rinkoje, ir kad tikisi, jog todėl ir *Deltafina* galės pasinaudoti lengvatomis pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo.

- 9 2002 m. vasario 18 d. *Taes* išsiuntė Komisijai šio sprendimo 8 punkte nurodytus paaiškinimus.

- 10 Paskui Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 17 11 straipsniu, išsiuntė Ispanijos perdirbėjams, *Anetab* ir FNCT kelis prašymus pateikti informaciją. Ji taip pat paprašė informacijos dėl Ispanijos teisės aktų, susijusių su žemės ūkio produktais, iš Ispanijos žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto ministerijos (toliau – Žemės ūkio ministerija).

- 11 2003 m. gruodžio 11 d. Komisija pradėjo procedūrą, dėl kurios iškelta ši byla, ir priėmė pranešimą apie kaltinimus, skirtą 20 įmonių ar asociacijų, tarp kurių buvo Ispanijos perdirbėjai, *Deltafina*, *Universal*, *Universal Leaf*, *Anetab* ir FNCT.

- 12 Suinteresuotosios įmonės ir asociacijos galėjo susipažinti su Komisijos tyrimų medžiaga, kurios kopija, įrašyta į CD, joms buvo išsiųsta, ir atsakydamos į šios pateiktus kaltinimus perdavė rašytines pastabas. *Deltafina* rašytines pastabas pateikė 2004 m. kovo 1 dieną.
- 13 2004 m. kovo 29 d. įvyko posėdis, kuriame dalyvavo *Deltafina*.
- 14 Pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir monopolijų patariamuoju komitetu ir atsižvelgusi į galutinę bylas nagrinėjančio pareigūno ataskaitą, 2004 m. spalio 20 d. Komisija priėmė Sprendimą C (2004) 4030 galut. dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (Byla COMP/C.38.238/B.2) – Žaliavinis tabakas – Ispanija) (toliau – ginčijamas sprendimas), kurio santrauka paskelbta 2007 m. balandžio 19 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL L 102, p. 14).
- 15 Ginčijamas sprendimas susijęs su dviem horizontaliais karteliais, sudarytais ir įgyvendintais Ispanijos žaliavinio tabako rinkoje.
- 16 Pirmojo kartelio, kurį įgyvendinant dalyvavo perdirbėjai ir *Deltafina*, tikslas buvo kiekvienais metais, nuo 1996 m. iki 2001 m., nustatyti vidutinę (maksimalią) kiekvienos veislės visų rūšių kokybės žaliavinio tabako pristatymo kainą ir pasidalyti kiekvienos veislės žaliavinio tabako kiekiais, kuriuos kiekvienas perdirbėjas galėjo supirkti iš augintojų (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 74–76 ir 276 konstatuojamąsias dalis). Nuo 1999 m. iki 2001 m. perdirbėjai ir *Deltafina* taip pat buvo susitarę dėl kainos svyravimo ribų, taikomų kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, nurodytą „auginimo sutarčių“ prieduose esančiose lentelėse, bei dėl „papildomų

sąlygų“ t. y. vidutinės minimalios augintojo ir augintojų grupės kainos (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 77–83 ir 276 konstatuojamąsias dalis).

- 17 Šio sprendimo 16 punkte apibūdintas kartelis toliau vadinamas „perdirbėjų karteliu“.
- 18 Įgyvendinant antrąjį ginčijamame sprendime nurodytą kartelį dalyvavo trys Ispanijos žemės ūkio sąjungos: *Asociación agraria de jóvenes agricultores* (toliau – ASAJA), *Unión de pequeños agricultores* (toliau – UPA) ir *Coordinadora de organizaciones de agricultores y ganaderos* (toliau – COAG) bei *Confederación de cooperativas agrarias de España* (toliau – CCAE). Šio kartelio tikslas buvo kiekvienais metais, nuo 1996 m. iki 2001 m., nustatyti kainos svyravimo ribas, taikomas kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, nurodytas „auginimo sutarčių“ prieduose esančiose lentelėse, bei „papildomas sąlygas“ (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 77–83 ir 277 konstatuojamąsias dalis).
- 19 Šio sprendimo 18 punkte apibūdintas kartelis toliau vadinamas „augintojų atstovų karteliu“.
- 20 Ginčijamame sprendime Komisija padarė išvadą, jog kiekvienas šių kartelių sudaro atskirą ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 275–277 konstatuojamąsias dalis).
- 21 Šio sprendimo 1 straipsnyje atsakomybę dėl perdirbėjų kartelio ji priskyrė devynioms įmonėms, tarp kurių Ispanijos perdirbėjai ir *Deltafina*, o dėl augintojų atstovų kartelio – ASAJA, UPA, COAG ir CCAE (toliau kartu – augintojų atstovai).

22 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje Komisija nurodė šioms įmonėms ir augintojų atstovams nedelsiant nutraukti 1 straipsnyje nurodytus pažeidimus, jei jie to dar nepadarė, ir susilaikyti nuo bet kokių ribojančių veiksmų, turinčių identišką ar panašų tikslą ar poveikį.

23 Ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje skirtos šios baudos:

— *Deltafina*: 11 880 000 eurų,

— *Cetarsa*: 3 631 500 eurų,

— *Agroexpansión*: 2 592 000 eurų,

— WWTE: 1 822 500 eurų,

— *Taes*: 108 000 eurų,

— ASAJA: 1 000 eurų,

— UPA: 1 000 eurų,

— COAG: 1 000 eurų,

— CCAE: 1 000 eurų.

- 24 Skiriant baudą *Deltafina* buvo atsižvelgta visų pirma į jos organizatorės vaidmenį perdirbėjų kartelyje (ginčijamo sprendimo 435 ir 436 konstatuojamosios dalys). Atsižvelgdama į šį vaidmenį Komisija pagrindinę baudą padidino 50% dėl sunkinančių aplinkybių. Tačiau dėl lengvinančių aplinkybių *Deltafina* skirta pagrindinė bauda sumažinta 40% (ginčijamo sprendimo 437 ir 438 konstatuojamosios dalys), o dėl jos bendradarbiavimo per administracinę procedūrą bauda sumažinta 10% (ginčijamo sprendimo 448–456 konstatuojamosios dalys).
- 25 Be to, iš ginčijamo sprendimo 3 straipsnio matyti, kad WWTE patronuojančios bendrovės solidariai atsako už WWTE paskirtos baudos sumokėjimą, o *Agroexpansión* patronuojanti bendrovė – už šiai paskirtos baudos sumokėjimą.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 26 *Deltafina* pareiškė šį ieškinį, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2005 m. sausio 20 dieną.
- 27 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones pagal savo Procedūros reglamento 64 straipsnį, paprašė šalių pateikti tam tikrus dokumentus ir atsakyti į joms pateiktus klausimus. Šalys tai padarė per nustatytą terminą.

28 Per 2009 m. birželio 9 d. posėdį buvo išklaustytos šalių žodinės pastabos ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

29 *Deltafina* Bendrojo Teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą,
- nepatenkinus pirmojo reikalavimo, sumažinti baudos dydį,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

30 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip iš dalies nepriimtina ir bet kuriuo atveju kaip visiškai nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas,
- nepatenkinus šio reikalavimo, jeigu ieškovė pralaimėtų bylą ta pačia apimtimi, kaip ir Komisija, nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas, o jeigu ieškovė pralaimėtų bylą didžiąja dalimi, nurodyti jai padengti savo ir dalį Komisijos bylinėjimosi išlaidų.

Dėl teisės

³¹ Grįsdama savo ieškinį ieškovė remiasi vienuolika pagrindų:

- pirmasis susijęs su EB 81 straipsnio 1 dalies, 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 23 straipsnio 2 dalies a punkto ir teisėtumo bei asmeninės atsakomybės principų pažeidimu, motyvavimo stoka ir piktnaudžiavimu įgaliojimais,
- antrasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 27 straipsnio 1 ir 2 dalių, teisės į gynybą, teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, esminių procedūrinių reikalavimų ir teisėtumo, teisėtų lūkesčių bei proporcingumo principų pažeidimu, motyvavimo stoka ir piktnaudžiavimu įgaliojimais,
- trečiasis susijęs su EB 81 straipsnio 1 dalies, Reglamento Nr. 1/2003 2 straipsnio ir Gairių dėl poveikio prekybai koncepcijos pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius (OL C 101, 2004, p. 81) 43 punkto pažeidimu bei motyvavimo stoka,
- ketvirtasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 2 straipsnio ir 23 straipsnio 2 dalies, Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir [EAPB] 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių (OL C 9, 1998, p. 3, toliau – gairės) 1 A punkto ir 5 punkto d papunkčio bei proporcingumo, „vienodo požiūrio ir

vienodos bausmės“ principų pažeidimu, motyvavimo stoka ir piktnaudžiavimu įgaliojimais,

- penktasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių 1 B punkto ir vienodo požiūrio principo pažeidimu bei piktnaudžiavimu įgaliojimais,

- šeštasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies ir gairių 2 punkto pažeidimu, motyvavimo stoka ir piktnaudžiavimu įgaliojimais,

- septintasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies ir gairių 3 punkto pažeidimu bei piktnaudžiavimu įgaliojimais,

- aštuntasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies ir gairių 5 punkto a papunkčio pažeidimu,

- devintasis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių preambulės ir 4 punkto, pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunkčio ir D punkto bei vienodo požiūrio principo pažeidimu bei motyvavimo stoka ir piktnaudžiavimu įgaliojimais,

- dešimtas susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių 5 punkto b papunkčio ir proporcingumo principo pažeidimu bei piktnaudžiavimu įgaliojimais,

— ir vienuoliktasis susijęs su vienodo požiūrio, bausmių netaikymo atgaline data ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu bei piktnaudžiavimu įgaliojimais.

32 Trys pirmieji pagrindai nurodyti kaip pagrindiniai ir yra susiję su reikalavimais panaikinti ginčijamą sprendimą. Kiti septyni pagrindai nurodyti papildomai ir yra susiję su reikalavimais sumažinti baudos dydį. Paskutiniuju pagrindu remiamasi tik tuo atveju, jei pirmesni septyni pagrindai būtų atmesti, ir juo taip pat siekiama, kad baudos dydis būtų sumažintas.

1. *Dėl kaltinimų piktnaudžiavimu įgaliojimais priimtimumo*

33 *Deltafina*, dėstydamą įvairius pagrindus, kuriuos pateikė grįsdama savo ieškinį, išskyrus trečiąjį ir aštuntąjį, priekaištauja Komisijai, be kita ko, piktnaudžiavus įgaliojimais.

34 Šiuo klausimu reikia priminti, kad remiantis nusistovėjusia teismų praktika piktnaudžiavimo įgaliojimais sąvoka apima atvejus, kai administracinės valdžios institucija naudojami savo įgaliojimais kitu tikslu nei tas, dėl kurio jie buvo suteikti. Sprendimas tik tuomet laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais, jei, remiantis objektyviais, svarbiais ir nuosekliais duomenimis, paaiškėja, kad jis buvo priimtas tik ar bent jau iš esmės siekiant kitų nei nurodytieji tikslų arba siekiant išvengti Sutartyje numatytos konkrečiomis aplinkybėmis taikytinos procedūros (1990 m. lapkričio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink. p. I-4023, 24 punktas ir 2007 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, C-407/04 P, Rink. p. I-829, 99 punktas).

- 35 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad *Deltafina* tik abstrakčiai nurodo kelis kaltinimus, susijusius su piktnaudžiavimu įgaliojimais, nepateikdama nė menkiausio įrodymo ar argumentų, kuriais būtų galima juos pagrįsti, ir net nenurodydama, kokio tikslo realiai siekė Komisija priimdama ginčijamą sprendimą. Taip pateikti šie kaltinimai neatitinka Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimų, nes jie nėra pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad atsakovė galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio, prirėkus – be jokios kitos informacijos. Taigi jie turi būti pripažinti nepriimtinais (šiuo klausimu žr. 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mo och Domsjö prieš Komisiją*, T-352/94, Rink. p. II-1989, 333 ir 334 punktus).

2. Dėl reikalavimų panaikinti ginčijamą sprendimą

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies, Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkto ir teisėtumo bei asmeninės atsakomybės principų pažeidimu bei motyvavimo stoka

- 36 Pirmąjį *Deltafina* nurodytą pagrindą sudaro keturios dalys. Pateikdama pirmą dalį ji nesutinka su tuo, kad Komisija priskyre jai atsakomybę už pažeidimą, padarytą rinkoje, kurioje ji nevykdo veiklos. Pateikdama antrą dalį ji teigia, kad veiksmai, dėl kurių, jos nuomone, ji kaltinama, nenumatyti nei EB 81 straipsnio 1 dalyje, nei Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkte. Pateikdama trečią dalį ji teigia, kad Komisija klaidingai ją laikė perdirbėjų kartelio organizatore. Galiausiai, pateikdama

ketvirtą dalį ji teigia, jog Komisija ginčijamame sprendime neapibrėžė atitinkamos rinkos.

- 37 Bendrasis Teismas dvi pirmas dalis nagrinės kartu, o paskui trečią ir ketvirtą dalis atskirai.
- 38 Dėl kaltinimo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu, kurį *Deltafina* nurodo pateikdama šį pagrindą, jo nesiedama su nei viena iš keturių dalių, reikia konstatuoti, kad ji nepateikia jokių jai galinčių paaiškinti argumentų. Todėl atsižvelgiant į Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą jį reikia atmesti kaip nepriimtina (žr. šio sprendimo 35 punktą).

Dėl pirmos ir antros dalių, susijusių atitinkamai su tuo, kad Komisija priskyre *Deltafina* atsakomybę už pažeidimą, padarytą rinkoje, kurioje ši nevykdo veiklos, ir su tuo, kad veiksmai, dėl kurių kaltinama *Deltafina*, nenumatyti nei EB 81 straipsnio 1 dalyje, nei Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkte

— Šalių argumentai

- 39 Pirmiausia *Deltafina* teigia, kad nevykdo veiklos žaliavinio tabako supirkimo ir perdirbimo rinkoje Ispanijoje, ir todėl, darant prielaidą, kad ši rinka yra atitinkama rinka, jai negali būti priskiriama atsakomybė už joje vykdytus veiksmus.

40 Antra, *Deltafina* tvirtina nedalyvavusi rengiant tarp perdirbėjų sudarytus susitarimus ir jų neįgyvendinusi, nes jai nebuvo leista vykdyti perdirbėjo veiklos Ispanijoje ir todėl ji neturėjo teisės derėtis dėl sutarčių su Ispanijos žaliavinio tabako augintojais ir jų sudaryti bei dalyvauti pasidalijant supirktino žaliavinio tabako kiekį. Jos teigimu, jai negalima priskirti „veiksmų vykdytojos arba bendravykdės“, ir juo labiau perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmens, tačiau daugiausia ją galima laikyti „asmeniu, kuris objektyviu ir subjektyviu požiūriais nesusijęs su karteliu, bet netiesiogiai palengvino vykdytojams veiksmų vykdymą, dalyvaudamas susirinkimuose, pasikeisdamas informacija ir laiškais, tarpininkaudamas ginčiuose tarp dalyvių, saugodamas dokumentus ir duomenis“. Tačiau tokie veiksmai nenurodyti nei EB 81 straipsnio 1 dalyje, nei Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkte ir dėl šios priežasties už juos negali būti baudžiama.

41 Grįsdama savo teiginius *Deltafina* remiasi 2003 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimu 2005/349/EB dėl proceso pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE Sutarties 53 straipsnį (Byla COMP/E-2/37.857 – Organiniai peroksidai) (OL L 110, 2005, p. 44, toliau – sprendimas dėl organinių peroksidų). Ji tvirtina, kad šiame sprendime Komisija pripažino, jog EB 81 straipsnio 1 dalį pažeidė su atitinkamu karteliu nesusijusi bendrovė, t. y. konsultavimo įmonė *AC-Treuhand AG*, dėl tam tikrų šios veiksmų, panašių į tuos, dėl kurių ji kaltinama. Ji teigia, kad nepaisant to, jog ši konsultavimo įmonė atliko esminį vaidmenį organizuojant ir vykdant kartelį ir ji buvo laikoma jo vykdymo „prižiūrėtoja“, jai buvo skirta tik simbolinė 1 000 eurų dydžio bauda dėl „santykinai naujo situacijos pobūdžio“.

42 Pirma, Komisija atsako, kad *Deltafina* argumentas, jog EB 81 straipsnio 1 dalis netaikoma įmonėms, kurios tiesiogiai nevykdo veiklos atitinkamoje rinkoje, visiškai negali

būti grindžiamas šios nuostatos formuluote. Jos taikymo tikslams svarbu tai, kad atitinkama įmonė dalyvavo vykdant konkurenciją ribojančius veiksmus, kurie bent potencialiai reikšmingai paveikė prekybą tarp valstybių narių.

- 43 Antra, Komisija tvirtina, jog *Deltafina* teiginys, kad veiksmams, dėl kurių ji kaltinama, netaikomas EB 81 straipsnio 1 dalies draudimas, yra ne tik neturintis jokio pagrindo, bet jis taip pat paneigiamas keliais ieškinyje esančiais įrodymais.
- 44 Be to, Komisija tvirtina, kad, pačios *Deltafina* nuomone, jos vaidmuo gali būti prilygintas *AC-Treuhand* vaidmeniui byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas dėl organinių peroksidų, ir kad dėl tokio vaidmens gali būti baudžiama pagal EB 81 straipsnio 1 dalį.

— Bendrojo Teismo vertinimas

- 45 Dėl pirmos šio pagrindo dalies reikia nurodyti, jog šalys neginčija, kad Ispanijoje, kuri sudaro šioje byloje nagrinėjamą geografinę rinką, *Deltafina* nesuperka iš augintojų žaliavinio tabako ir nevykdo žaliavinio tabako pirminio perdirbimo veiklos. Šioje valstybėje narėje *Deltafina* vykdo veiklą tik kitoje proceso stadijoje, šiuo atveju perdirbto tabako supirkimo siekiant jį perparduoti tabako pramonės įmonėms stadijoje.

- 46 Todėl reikia pripažinti, kad *Deltafina* nevykdo veiklos atitinkamoje rinkoje, t. y., kaip bus išdėstyta šio sprendimo 82 punkte, Ispanijos žaliavinio tabako supirkimo ir pirminio perdirbimo rinkoje.
- 47 Tačiau tai nustačius negalima daryti išvados, kad Komisija neturi teisės nubausti *Deltafina* už EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą.
- 48 Iš tiesų, kaip Bendrasis Teismas jau nusprendė savo 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* (T-99/04, Rink. p. II-1501) 122 punkte, įmonė gali pažeisti EB 81 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą draudimą, jeigu su kitomis įmonėmis suderintais veiksmais siekia apriboti konkurenciją konkrečioje vidaus rinkai priklausančioje atitinkamoje rinkoje, nebūtinai reikalaujant, jog ji vykdytų veiklą toje pačioje atitinkamoje rinkoje.
- 49 Tuo pačiu klausimu Bendrasis Teismas šio sprendimo 48 punkte minėto sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 127 punkte nurodė, jog negalima atmesti to, kad įmonė gali dalyvauti taikant konkurencijos apribojimą, netgi neapribodama savo veiksmų laisvės rinkoje, kurioje ji daugiausia vykdo veiklą. Iš tiesų aiškinant kitaip būtų susiaurinta EB 81 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo taikymo sritis, o tai prieštarautų jo veiksmingumui ir pagrindiniam tikslui, kuris, atsižvelgiant į EB 3 straipsnio 1 dalies g punktą, yra užtikrinti neiškreiptą konkurenciją bendrojoje rinkoje, nes tuomet juo būtų neleidžiama prie konkurencijos apribojimo aktyviai prisidėjusios įmonės atžvilgiu pradėti teisinės procedūros vien dėl to, kad toks prisidėjimas nepriskiriamas atitinkamoje rinkoje, kurioje šis ribojimas pasireiškia ar siekiama, jog jis pasireikštų, vykdomai ekonominei veiklai. To paties sprendimo 128 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad atsižvelgiant į EB 81 straipsnio 1 dalimi ir EB 3 straipsnio 1 dalies

g punktu siekiamus tikslus, žodžių junginys „įmonių susitarimai“ patvirtina, jog egzistuoja kartelio ir įmonės pažeidimo vykdytojos koncepcija, pagal kurią nedaromas skirtumas pagal sektorių ar rinką, kurioje atitinkamos įmonės vykdo veiklą.

50 Tačiau šioje byloje, kaip bus nuodugniau paaiškinta šio sprendimo 122–133 punktuose, paaiškėjo, kad *Deltafina* aktyviai ir tiesiogiai kartu su perdirbėjais dalyvavo įgyvendinant kartelį ir ji žinojo arba negalėjo nežinoti, kad juo buvo siekiama pašalinti arba apriboti konkurenciją žaliavinio tabako sektoriuje Ispanijoje.

51 Šio sprendimo 48 punkte išdėstytas Bendrojo Teismo vertinimas šioje byloje yra juo labiau svarbus atsižvelgiant į tai, kad *AC-Treuhand*, kaip konsultavimo įmonė, nevykdė jokios veiklos atitinkamos prekės, t. y. organinių peroksidų rinkoje, kaip konkurentė tiek pasiūlos, tiek paklausos atžvilgiu, o *Deltafina*, kaip pagrindinė Ispanijos perdirbėjų klientė, priešingai, veikė Ispanijoje rinkoje, esančioje iš karto po rinkos, kurioje buvo atliekami ginčijami konkurenciją ribojantys veiksmai. Be to, *Deltafina* veikė Italijoje tokioje pačioje, kaip ir šioje byloje nagrinėjamo produkto, rinkoje.

52 Todėl pirma pirmojo pagrindo dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

53 Antra šio pagrindo dalis grindžiama prielaida, kad *Deltafina* ne aktyviai ir tiesiogiai dalyvavo perdirbėjų kartelyje kaip pastarieji, bet tik „netiesiogiai“ palengvino jo įgyvendinimą.

- 54 Taigi, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 50 punkte ir bus įrodyta jo 122–133 punktuose, ši prielaida yra klaidinga.
- 55 Bet kuriuo atveju *Deltafina* teiginys, kad įmonės, kurios prisideda prie kartelio įgyvendinimo tik vykdydamos nurodymus, kurių vaidmuo tėra pagalbinis ar pasyvus, nepažeidžia EB 81 straipsnio 1 dalies ir todėl joms negali būti skiriama bauda pagal Regalmento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, taip pat yra klaidingas.
- 56 Taigi šio sprendimo 48 punkte nurodytame Sprendime *AC-Treuhand prieš Komisiją* Bendrasis Teismas atmetė panašų teiginį, priminęs teismų praktiką, susijusią su įmonės dalyvavimo kartelyje sąlygomis, kurios turi būti įvykdytos, kad ją būtų galima patraukti atsakomybėn dėl viso pažeidimo kaip bendravykdę (129–136 punktai).
- 57 Konkrečiau kalbant, reikia pažymėti, kad tame sprendime Bendrasis Teismas priminė, jog viso pažeidimo priskyrimas įmonei, dalyvavusiai įgyvendinant kartelį, atitinka asmeninės atsakomybės principo reikalavimus, kai tenkinamos dvi sąlygos: pirmoji objektyvaus, o antroji subjektyvaus pobūdžio.
- 58 Bendrasis Teismas konstatavo, jog pagal teismų praktiką pirmoji sąlyga tenkinama, kai, kalbant apie toje pačioje atitinkamoje rinkoje veikiančių konkurentų, taip pat tokių konkurentų ir jų klientų santykius, dalyvaujanti įmonė prisidėjo prie kartelio vykdymo, net jei ji tai darė vykdydama nurodymus, ar jos vaidmuo tebuvo pagalbinis ar

pasyvus, pavyzdžiui, pritarimas konkludentiniais veiksmais ar nepranešimas apie šį kartelį valdžios institucijoms (48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 133 punktą).

59 Darydamas šią išvadą Bendrasis Teismas pirmiausia nurodė, jog tam, kad būtų pakankamai įrodytas atitinkamos įmonės dalyvavimas įgyvendinant kartelį, pakanka, kad Komisija įrodytų, jog ši įmonė dalyvavo susitikimuose, kuriuose buvo sudaryti antikonkurenciniai susitarimai, akivaizdžiai juose nepareikšdama prieštaravimų (48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 130 punktą). Bendrasis Teismas pridūrė, kad siekiant įrodyti įmonės dalyvavimą vykdant vienintelį susitarimą, sudarytą iš per tam tikrą laikotarpį įvykdytų neteisėtų veiksmų, Komisija privalo įrodyti, jog ši įmonė savo veiksmais siekė prisidėti prie visų dalyvių siekiamų tikslų įgyvendinimo ir žinojo apie esminius kitų įmonių siekiant tokių pačių tikslų suplanuotus ar vykdomus veiksmus, ar kad ji galėjo pagrįstai juos numatyti ir buvo pasiruošusi prisiimti su tuo susijusią riziką. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas priminė, kad konkludentiniais veiksmais pritarusi neteisėtai iniciatyvai, viešai neatsiribojusi nuo jos turinio ar nepranešusi apie ją administracinėms institucijoms, ji paskatino pažeidimo tęstinumą ir apsunkino jo išaiškinimą. Bendrasis Teismas pabrėžė, kad toks bendrininkavimas yra pasyvioji dalyvavimo įvykdant pažeidimą forma, todėl įmonės atsakomybė kyla, jei yra sudarytas vienintelis susitarimas. Bendrasis Teismas nurodė, kad šie principai *mutatis mutandis* taikomi susitikimams, kuriuose dalyvavo ne tik konkurentės augintojos, bet ir jų klientai.

60 Be to, Bendrasis Teismas šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 131 punkte nurodė, kad, kiek tai susiję su įmonės, kurios dalyvavimas vykdant kartelį nebuvo tokios pačios apimties ir intensyvumo kaip kitų įmonių, asmeninės atsakomybės nustatymu, iš teismų praktikos matyti, jog nors EB 81 straipsnio 1 dalyje numatyti susitarimai ir suderinti veiksmai yra kelių įmonių, pažeidimo bendravykdyčių, bendradarbiavimo rezultatas, ir jų dalyvavimas gali pasireikšti skirtingai, atsižvelgiant į konkrečios rinkos charakteristikas ir kiekvienos įmonės poziciją šioje rinkoje, siekiamus tikslus ir pasirinktą ar numatytą įgyvendinimo tvarką, vien to, kad

kiekviena įmonė dalyvavo vykdant pažeidimą jai būdingomis formomis, nepakanka atmesti galimybės taikyti atsakomybę už visą pažeidimą, įskaitant ir kitų įmonių dalyvių atliktus veiksmus siekiant to paties tikslo ar antikonkurencinio poveikio.

⁶¹ Galiausiai šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 132 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad įrodinėjant, jog įmonė padarė pažeidimą, neturi reikšmės, kad ji dalyvavo ne visuose kartelį sudarančiuose elementuose ar kad jos, kaip dalyvės, atliekamas vaidmuo buvo nesvarbus. Vis dėlto jis pridūrė, jog nors tam tikrais atvejais nedidelė atitinkamos įmonės dalyvavimo svarba negali paneigti jos asmeninės atsakomybės už visą pažeidimą, vis dėlto ji reikšminga vertinant atsakomybės apimtį, taigi nustatant sankcijos dydį.

⁶² Kalbėdamas apie antrąją sąlygą, šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 134 punkte Bendrasis Teismas priminė, kad viso pažeidimo priskyrimas įmonei dalyvei taip pat priklauso nuo jos pareikštos valios, įrodančios jos pritarimą, net jeigu jis išreikštas konkliudentiniais veiksmais, kartelio tikslams. Bendrasis Teismas nurodė, kad ši subjektyvi sąlyga, viena vertus, būdinga konkliudentiniais veiksmais išreikšto pritarimo karteliui ir viešo neatsiribojimo nuo jo turinio kriterijui tiek, kiek šis kriterijus reiškia, jog atitinkama įmonė ir toliau pritaria kartelio tikslams ir jį vykdo, ir, kita vertus, ji yra pateisinimas, leidžiantis pripažinti atitinkamą įmonę bendravymde dėl to, kad ji savo veiksmais siekė prisidėti prie visų dalyvių siekiamų bendrų tikslų įgyvendinimo ir žinojo apie kitų dalyvių neteisėtus veiksmus ar galėjo pagrįstai juos numatyti ir buvo pasiruošusi prisiimti su tuo susijusią riziką.

- 63 Šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 136 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad šio sprendimo 57–62 punktuose nurodyti principai *mutatis mutandis* taikomi ir įmonės, kurios ekonominė veikla ir profesinė kompetencija neleidžia nežinoti nagrinėjamų veiksmų antikonkurencinio pobūdžio ir kuri reikšmingai prisidėjo prie pažeidimo įvykdymo, dalyvavimui.
- 64 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, aišku, kad antra pirmojo pagrindo dalis turi būti taip pat atmesta kaip nepagrįsta.

Dėl trečios dalies, susijusios su tuo, kad Komisija suklydo pripažinusi *Deltafina* perdirbėjų kartelio organizatore

— Šalių argumentai

- 65 *Deltafina* tvirtina, kad Komisija suklydo ją pripažinusi perdirbėjų kartelio organizatore.
- 66 Grįsdama šį teiginį ji remiasi toliau nurodytomis aplinkybėmis, dėl kurių jos padėtis neva skiriasi nuo kitų įmonių, kurios buvo laikomos kartelio organizatorėmis kitose bylose:

— ji neatliko veiksmų, dėl kurių kaltinami perdirbėjai, iniciatorės vaidmens,

- ji nekurstė ir juo labiau neįpareigojo jokios įmonės prisidėti prie perdirbėjų kartelio,

- ji niekieno atžvilgiu nevykdė spaudimo ir bet kuriuo atveju neturėjo įgaliojimų to daryti,

- ji nedarė jokios įtakos valdant ar kontroliuojant perdirbėjų kartelį, kuriam vykdyti, beje, nebuvo įsteigti „valdymo organai“,

- jos vadovas M. M. dalyvavo tik keturiuose susitikimuose dėl perdirbėjų kartelio ir nebūtų galėjęs „vadovauti įgyvendinant strategiją“,

- ji nebūtų galėjusi veikti kaip „kainų rinkos lyderė“ (*price leader*) paklauskos požiūriu, nes, neveikdama toje pačioje proceso stadijoje kaip ir Ispanijos perdirbėjai, ji nesusipirkinėjo žaliavinio tabako iš augintojų,

- ji niekada nei *de jure*, nei *de facto* neturėjo įgaliojimų nustatyti sankcijų ar imtis atsakomųjų priemonių perdirbėjų kartelio dalyvių, nevykdančių bendrų veiksmų, atžvilgiu.

⁶⁷ Be to, *Deltafina* ginčija Komisijos teiginį, kad į jai priskiriamą organizatorės vaidmenį ginčijamame sprendime buvo atsižvelgta tik kaip į sunkinančią aplinkybę. Ji tvirtina, kad iš esmės ji buvo kaltinama tik dėl šio vaidmens.

- 68 Visų pirma Komisija atsako, kad net darant prielaidą, jog ji suklydo *Deltafina* kvalifikuodama kaip perdirbėjų kartelio organizatorė, ši negali būti visiškai atleista nuo atsakomybės už pažeidimus, dėl kurių ji kaltinama; daugiausia tai gali lemti baudos sumažinimą. Į aplinkybę, kad *Deltafina* buvo perdirbėjų kartelio organizatorė, ginčijamame sprendime buvo atsižvelgta tik kaip į sunkinančią aplinkybę nustatant baudą.
- 69 Be to, Komisija mano, kad bet kuriuo atveju ši dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta. Šiuo klausimu, viena vertus, ji primena, jog pagal teismo praktiką skiriant baudas konkurencijos srityje, jos pačios ankstesnė sprendimų praktika nesudaro teisinio pagrindo. Kita vertus, ji nurodo ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamąją dalį, kurioje, jos nuomone, pakankamai aiškiai ir tiksliai nurodyta, kodėl *Deltafina* buvo laikoma perdirbėjų kartelio organizatore.

— Bendrojo Teismo vertinimas

- 70 Reikia nurodyti, jog šią dalį *Deltafina* nurodo grįsdama savo reikalavimus dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo ir kad, kaip ir pirmosiomis dviem dalimis, ji siekia įrodyti, jog Komisija negalėjo jos laikyti atsakinga dėl perdirbėjų kartelio.

71 Tačiau, kaip teisingai teigia Komisija, į *Deltafina* priskirtą perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmenį ginčijamame sprendime buvo atsižvelgta kaip į sunkinančią aplinkybę tik nustatant baudos dydį (žr. ginčijamo sprendimo 435 ir 436 konstatuojamąsias dalis). Priešingai tam, ką bando įrodyti *Deltafina*, Komisija ją pripažino atsakinga dėl pažeidimo ne konstatavusi, jog ji buvo organizatorė vykdant perdirbėjų kartelį, bet remdamasi visų pirma įvairiomis ginčijamo sprendimo 359–369 konstatuojamosiose dalyse apibendrintomis aplinkybėmis konstatavusi, jog ji tiesiogiai ir aktyviai dalyvavo įgyvendinant šį kartelį. Kitaip tariant, *Deltafina* pripažinimas perdirbėjų kartelio organizatore neturėjo įtakos jos patraukimui atsakomybėn dėl padaryto pažeidimo.

72 Aišku, jog *Deltafina* veiksmai, kuriais remdamasi Komisija ją kvalifikavo perdirbėjų kartelio organizatore, iš esmės yra tie patys, kurių pagrindu ji padarė išvadą dėl jos dalyvavimo minėtame kartelyje. Vis dėlto, kaip teisingai nurodė Komisija rašytiniuose dokumentuose, norint atsakyti į klausimą, ar įmonė dalyvavo įgyvendinant kartelyje, ir tam tikrais atvejais, kokia šio dalyvavimo apimtis ir intensyvumas, reikia atlikti du skirtingus vertinimus: pirmasis susijęs su EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimo nustatymu ir antrasis – su sankcijos dydžio nustatymu.

73 Iš aukščiau nurodytų argumentų matyti, kad nors trečia pirmojo pagrindo dalis yra pagrįsta, dėl jos ginčijamas sprendimas negali būti panaikintas. Taigi ji turi būti atmesta kaip nesvarbi, kalbant apie šį ieškinio pagrindą. Vis dėlto į šią trečią dalį bus atsižvelgta nagrinėjant šeštąjį pagrindą, iš dalies pagrįstą tais pačiais argumentais.

Dėl ketvirtos dalies, susijusios su tuo, kad Komisija ginčijamame sprendime neapibrėžė atitinkamos rinkos

— Šalių argumentai

⁷⁴ *Deltafina* kaltina Komisiją ginčijamame sprendime neapibrėžus atitinkamų prekės ir geografinės rinkų.

⁷⁵ Šiuo klausimu pirmiausia *Deltafina* remiasi 2003 m. gruodžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Adriatica di Navigazione prieš Komisiją* (T-61/99, Rink. p. II-5349) 27 ir kt. punktais. Ji teigia, jog pagal to sprendimo 30 punktą kaltinimai dėl Komisijos pasirinkto atitinkamos rinkos apibrėžimo gali būti susiję ne su įmonių „susitarimo“, „poveikio prekybai tarp valstybių narių“ ir „konkurencijos pažeidimo“ buvimu, bet su kitais EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo veiksniais, kaip antai, be kita ko, nagrinėjamo kartelio apimtis, jo specifinis ar bendras pobūdis, kiekvienos suinteresuotųjų įmonių individualaus dalyvavimo apimtis. Pastarieji veiksniai glaudžiai susiję su asmeninės atsakomybės dėl padarytų kolektyvinių pažeidimų principu bei su bendrais teisės principais, kaip antai teisinio saugumo ir proporcingumo principai. *Deltafina* taip pat teigia, jog pagal to sprendimo 32 punktą „pageidautina, jog Komisija, priimdama sprendimą dėl įmonės dalyvavimo darant sudėtinį, kolektyvinį ir tęstinį pažeidimą, kaip tai dažnai būna kartelių atveju, konstatavimo, ne tik patikrintų, ar tenkinamos specifinės [EB 81 straipsnio 1 dalies] taikymo sąlygos, bet ir atsižvelgtų į tai, kad, jeigu dėl tokio sprendimo kils asmeninė kiekvieno adresato atsakomybė, ji turi būti susijusi tik su jų nustatyto dalyvavimu vykdant kolektyvinius ir teisingai nustatytus veiksmus, už kuriuos baudžiama“. Ji pridūrė, jog pagal tą patį punktą, „kadangi dėl tokio sprendimo gali kilti svarbių padarinių suinteresuotųjų įmonių santykiams ne

tik su administracija, bet ir su trečiaisiais asmenimis, reikia, kad Komisija nagrinėtų atitinkamą rinką ar rinkas ir pakankamai tiksliai jas identifikuotų sprendimo, kuriuo baudžiama už [EB 81 straipsnio 1 dalies] pažeidimą, motyvuose, kad būtų galima nustatyti rinkos, kurioje konkurencija iškraipyta, veikimo sąlygas, tuo pačiu užtikrinant esminius teisinio saugumo poreikius“.

⁷⁶ Paskui *Deltafina* tvirtina, kad ji nevykdė veiklos rinkoje, kur buvo atlikti konkurenciją ribojantys veiksmai, todėl Komisija nepažeisdama asmeninės atsakomybės principo negali jos pripažinti atsakinga dėl šių veiksmų ir skirti jai sankcijas.

⁷⁷ Galiausiai, remdamasi tuo pačiu pagrindu, *Deltafina* taip pat teigia, kad ginčijamame sprendime Komisija nenustatė „ryšio tarp [šių] veiksmų ir poveikio rinkai, kuris, net esant tikslui padaryti pažeidimą, turi pasireikšti žalingomis konkurencijai pasekmėmis“. Jos nuomone, ginčijamo sprendimo 368 konstatuojamojoje dalyje Komisijos pateikta nuoroda į 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją* (T-374/94, T-375/94, T-384/94 ir T-388/94, Rink. p. II-3141) 136 punktą neturi reikšmės.

⁷⁸ Atsakydama į *Deltafina* argumentus Komisija visų pirma teigia, kad ginčijamame sprendime ji pakankamai aiškiai ir detalai apibrėžė ekonominę ir teisinę rinkos, kurioje buvo įvykdyti ribojantys veiksmai, kontekstą.

- 79 Paskui Komisija neigia *Deltafina* teiginį, kad ji pažeidė asmeninės atsakomybės principą, šią patraukusi atsakomybėn dėl nagrinėjamų konkurenciją ribojančių veiksmų, nors ši bendrovė nevykdė veiklos rinkoje, kurioje šie veiksmai buvo konstatuoti.
- 80 Galiausiai, Komisijos nuomone, *Deltafina* argumentas, jog ji nevykdė veiklos atitinkamoje rinkoje ir todėl nėra ryšio tarp atitinkamų neteisėtų veiksmų ir jų pasekmių šioje rinkoje, „visiškai neturi prasmės“. Ji tvirtina, kad dėl to, jog *Deltafina* tiesiogiai neveikė rinkoje, kurioje buvo konstatuoti konkurenciją ribojantys veiksmai, neatleidžia jos nuo atsakomybės dėl šių veiksmų įvykdymo, ir dėl to neturi būti daroma išvada, kad šioje rinkoje jie neturėjo pasekmių. Šiuo klausimu remdamasi visų pirma šio sprendimo 77 punkte nurodyto Sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją* 136 punktu ji teigia, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką nėra būtina vertinti susitarimų, kurie, kaip šioje byloje, akivaizdžiai riboja konkurenciją, konkrečių pasekmių rinkoje.

— Bendrojo Teismo vertinimas

- 81 Reikia konstatuoti, kad, priešingai tam, ką teigia *Deltafina*, Komisija ginčijamame sprendime identifikavo atitinkamas prekes ir geografinę rinkas.
- 82 Iš tiesų iš šio sprendimo pakankamai aiškiai ir tiksliai matyti, kad atitinkama rinka yra Ispanijos žaliavinio tabako supirkimo ir pirminio perdirbimo rinka. Konkrečiai kalbant, reikia pažymėti, jog ginčijamo sprendimo 19–65 punktuose Komisija detaliai apibūdino žaliavinio tabako pirminio perdirbimo įmones Ispanijoje (visų pirma

pateikdama patikslinimų dėl jų žaliavinio tabako supirkimo ir perdirbimo veiklos bei jų tarpusavio komercinių santykių), žaliavinio tabako augintojus, augintojų atstovus, įvairius žaliavinio tabako sektoriaus Ispanijoje aspektus, įskaitant auginimo regionus, apimtį ir vertę, pardavimų vertę, įvairių veislių žaliavinį tabaką ir vidutines (maksimalias) kiekvienos šių veislių tabako pristatymo kainas bei žaliaviniam tabakui taikomas Bendrijos ir Ispanijos teisės aktus.

83 Be to, remiantis ginčijamame sprendime taip atlikta Komisijos analize, galima visiškai nustatyti rinkos, kurioje iškraipyta konkurencija, veikimo sąlygas, priešingai tam, ką teigia *Deltafina* cituodama šio sprendimo 75 punkte nurodyto Sprendimo *Adriatica di Navigazione prieš Komisiją* 32 punktą.

84 *Deltafina* turi dar mažiau pagrindo teigti, kad Komisija ginčijamame sprendime nenustatė atitinkamos rinkos, nes iš daugelio jos rašytinių dokumentų ištraukų matyti, jog ji visiškai suprato, kad tai buvo Ispanijos žaliavinio tabako supirkimo ir pirminio perdirbimo rinka. Taigi kaip pavyzdį galima nurodyti tik tai, kad visus argumentus, kuriuos ji išdėstė pateikusi pirmąją šio ieškinio pagrindo dalį, ji grindė būtent šiuo apibrėžimu.

85 Taigi ketvirta pirmojo pagrindo dalis neturi jokio faktinio pagrindo.

86 *Deltafina* argumentui, kad Komisija pažeidė asmeninės atsakomybės principą ją laikydama atsakinga už kartelio įgyvendinimą rinkoje, kurioje ji neveikė, negali būti pritarta. Iš tiesų, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 48 ir 49 punktuose, įmonė gali pažeisti EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytą draudimą, kai veiksmis, kuriuos ji

koordinuoja su kitų įmonių veiksmais, ji siekia riboti konkurenciją bendrajai rinkai priklausančioje atitinkamoje rinkoje ir tam nebūtina, kad ji pati veiktų minėtoje atitinkamoje rinkoje. Realiai tam, kad įmonei, dalyvaujančiai įgyvendinant kartelį, priskiriant visą pažeidimą būtų laikomasi asmeninės atsakomybės reikalavimų, reikia, kad ši įmonė atitiktų dvi sąlygas: objektyviają ir subjektyviają, apie kurias buvo priminta šio sprendimo 57–63 punktuose, o taip yra *Deltafina* atveju, kaip bus išdėstyta šio sprendimo 122–133 punktuose.

- 87 Galiausiai, priešingai, nei, panašu, tvirtina *Deltafina* (žr. šio sprendimo 77 punktą), atsižvelgiant vien į aplinkybę, kad ji neveikė atitinkamoje rinkoje, negalima daryti išvados, jog perdirbėjų kartelis negalėjo turėti žalingų pasekmių konkurencijai šioje rinkoje.
- 88 Atsižvelgiant į nurodytus vertinimus ketvirtą pirmojo pagrindo dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.
- 89 Iš visų pateiktų vertinimų matyti, kad negali būti pritarta nė vienai pirmojo pagrindo daliai.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 27 straipsnio 1 ir 2 dalių, teisės į gynybą ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, esminių procedūrinių reikalavimų ir teisėtumo, teisėtų lūkesčių bei proporcingumo principų pažeidimu bei motyvavimo stoka

- 90 Antrasis *Deltafina* pateiktas pagrindas sudarytas iš keturių dalių. Pateikdama pirmą dalį ji kritikuoja tai, kad Komisija ginčijamame sprendime jai priskyrė kitokį vaidmenį

nei tas, dėl kurio ją kaltino pranešime apie kaltinimus. Pateikdama antrą dalį ji teigia, kad veiksmai, dėl kurių ji kaltinama, iš tiesų turėtų būti priskirti jos vadovui. Pateikdama trečią dalį ji teigia, kad Komisija atsisakė jai leisti susipažinti su kai kuriais kalte įrodančiais dokumentais. Galiausiai pateikdama ketvirtą dalį ji tvirtina, kad Komisija pranešime apie kaltinimus pakankamai aiškiai neapibrėžė atitinkamų prekės ir geografinės rinkų.

- ⁹¹ Dėl kaltinimo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu, kurį *Deltafina* pateikia nurodydama antrąjį pagrindą, aiškiai jo nesiedama su nei viena iš keturių dalių, reikia konstatuoti, jog ji nepateikia jokių jį galinčių paaiškinti argumentų. Todėl atsižvelgiant į Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą jį reikia atmesti kaip nepriimtina (žr. šio sprendimo 35 punktą).

Dėl pirmos dalies, susijusios su tuo, kad ginčijamame sprendime Komisija priskyrė *Deltafina* kitokį vaidmenį nei tas, dėl kurio ją kaltino pranešime apie kaltinimus

— Šalių argumentai

- ⁹² *Deltafina* teigia, kad Komisija, ginčijamame sprendime ją laikiusi atsakingą kaip pažeidimo „vykdytoją“ arba „bendravykdę“ ir šiame sprendime ją kvalifikavusi kaip perdirbėjų kartelio organizatorę, jai suteikė kitokį ir rimtesnį vaidmenį nei tas, kurį jai priskyrė pranešime apie kaltinimus.

- 93 Grįsdama šiuos teiginius, *Deltafina* nurodo kelis pranešimo apie kaltinimus ir ginčijamo sprendimo tekstų nesutapimus. Visų pirma ji teigia, kad nors pirmajame jai visiškai nepriekaištaujama prisijungus prie ginčijamų susitarimų ir veiksmų, o toks kaltinimas suformuluotas tik Ispanijos perdirbėjų atžvilgiu, antrajame, atvirkščiai, ji apibūdinama kaip tiesiogiai ir aktyviai dalyvavusi vykdant šiuos susitarimus ir veiksmus. Be to, pranešime apie kaltinimus visiškai neužsimenama apie aplinkybę, kad *Deltafina* galėjo būti laikoma perdirbėjų kartelio organizatore. *Deltafina* taip pat kritikuoja kelis ginčijamame sprendime pateiktus vertinimus.
- 94 *Deltafina* tvirtinimu, taip pasielgusi Komisija ne tik pateikė bylos medžiagoje esančiais įrodymais nepagrįstą teiginį, bet taip pat pažeidė jos teisę į gynybą. Konkrečiau kalbant apie tai, reikia pabrėžti, jog ji priekaištuoja Komisijai jai neleidus pateikti savo nuomonės dėl ginčijamame sprendime jos pasirinkto kvalifikavimo kaip pažeidimo vykdytojos arba bendravykdės ir perdirbėjų kartelio organizatorės.
- 95 Komisija teigia niekada *Deltafina* nekvalifikavusi inkriminuojamų ribojančių veiksmų „vykdytoja“ arba „bendravykde“, nurodydama, kad toks kvalifikavimas konkurencijos teisėje neturi „teisinės reikšmės“. Nurodžiusi ginčijamo sprendimo 362–366 konstatuojamosiose dalyse esančias faktines aplinkybes, ji patikslino šiame sprendime padariusi išvadą, jog *Deltafina* „dalyvavo“ vykdant visus minėtus veiksmus ir kad todėl ji turi būti laikoma „visiškai“ atsakinga už pažeidimą.
- 96 Komisija teigia, jog pranešime apie kaltinimus ji rėmėsi tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, kad nustatytų, ar *Deltafina* dalyvavo perdirbėjų kartelyje, ir todėl kočia jos atsakomybė už EB 81 straipsnio pažeidimą. Beje, ji nurodė, kad atsakyme į šį pranešimą apie kaltinimus *Deltafina* iš esmės gynėsi dėl vaidmens, kuris jai buvo

priskirtas perdirtbėjų kartelyje. Jos nuomone, nė vienu iš *Deltafina* nurodytų „redakcinių skirtumų“ tarp pranešimo apie kaltinimus ir ginčijamo sprendimo negalima įrodyti, kad buvo pažeista jos teisė į gynybą.

97 Be to, Komisija neigia neigia kritiką, kurią *Deltafina* pateikė kai kurių ginčijamame sprendime pateiktų vertinimų atžvilgiu.

98 Galiausiai Komisija, nurodydama ginčijamo sprendimo 363–365 konstatuojamosiose dalyse apibūdintus veiksmus, mano, kad nėra visiškai „nepagrįsta“ teigti, kaip ji tai daro ginčijamo sprendimo 361 konstatuojamojoje dalyje, kad *Deltafina* įgyvendinant perdirtbėjų kartelį atliko „ypač aktyvų“ vaidmenį.

99 Komisijos teigimu, iš nurodytų argumentų matyti, kad ji nepadarė nei vertinimo klaidų, nei pažeidė *Deltafina* teisę į gynybą, manydama, kad ši dalyvavo vykdant ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytus ribojančius veiksmus ir ją pripažindama šių veiksmų bendravykde.

100 Kalbėdama apie kritiką, kurią *Deltafina* pateikė dėl jos kvalifikavimo ginčijamame sprendime perdirtbėjų kartelio organizatore, Komisija visų pirma teigia, kad, net darant prielaidą, jog ji pagrįsta, tai galėtų daugiausiai lemti baudos dydžio sumažinimą.

101 Be to, Komisija primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką Komisija laikosi savo pareigos paisyti įmonių teisės būti išklausytomis, jei ji savo pranešime apie

kaltinimus aiškiai nurodo, kad spręs klausimą, ar tam tikroms įmonėms turi būti skirtos baudos, ir nagrinės baudai galinčias daryti įtaką pagrindines faktines ir teises aplinkybes, pavyzdžiui, įtariamo pažeidimo sunkumą ir trukmę bei tai, ar pažeidimas buvo padarytas „tyčia ar dėl neatsargumo“ (2002 m. kovo 20 d. Bendrojo Teismo sprendimo *LR AF 1998 prieš Komisiją*, T-23/99, Rink. p. II-1705, 199 punktą). Taigi tokie teismų praktikoje reikalaujami elementai buvo nurodyti pranešime apie kaltinimus.

- ¹⁰² Galiausiai Komisija tvirtina, kad bet kuriuo atveju tai, kad pranešime apie kaltinimus ji aiškiai nenurodė savo ketinimo kaip į sunkinančią aplinkybę atsižvelgti į ypatingą *Deltafina* vaidmenį vykdant perdirbėjų kartelį, neturėjo įtakos šios įmonės gynybai. Iš tiesų savo atsakymo į pranešimą apie kaltinimus 31–37 puslapiuose ji nurodė aiškius argumentus, kuriais siekė sumenkinti savo vaidmenį.

— Bendrojo Teismo vertinimas

- ¹⁰³ Ši dalis apima du pagrindinius klausimus. Pirma, *Deltafina* teigia, kad pranešime apie kaltinimus ir ginčijamame sprendime yra nesutapimų dėl jos vaidmens perdirbėjų kartelyje vertinimo. Antra, ji ginčija tokio vertinimo, koks atliktas ginčijamame sprendime, pagrįstumą.

- ¹⁰⁴ Aptardama kiekvieną iš šių dviejų klausimų *Deltafina* visų pirma reiškia kritiką dėl jai priskirto perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmens. Taigi iškėlus pirmąjį klausimą ji priekaištuoja Komisijai, jog ši pranešime apie kaltinimus neužsiminė apie aplinkybę, kad ji galėjo būti laikoma perdirbėjų kartelio organizatore, taip pažeisdama jos

teisę į gynybą. Iškėlusį antrąjį ji teigia, jog ginčijamame sprendime pateikta Komisijos išvada, kad ji atliko šį vaidmenį įgyvendinant perdirbėjų kartelį, nėra pakankamai pagrįsta.

105 Kaip jau buvo konstatuota šio sprendimo 71 punkte ir kaip teisingai nurodė Komisija, į *Deltafina* priskirtą perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmenį ginčijamame sprendime buvo atsižvelgta kaip į sunkinančią aplinkybę tik nustatant baudos dydį. Todėl, net jeigu būtų įrodyta, kad, kiek tai susiję su šiuo vaidmeniu, teisė į gynybą buvo pažeista, arba jeigu paaiškėtų, kad toks vaidmuo nėra teisiškai patvirtintas, tai nelemtų ginčijamo sprendimo panaikinimo, kaip siekia *Deltafina* remdamasi šia dalimi, tačiau daugiausia galėtų būti sumažintas jai skirtos baudos dydis. Taigi nurodyta kritika turi būti atmesta kaip nesvarbi nagrinėjant šią dalį. Ji bus nagrinėjama vertinant šeštąjį ieškinio pagrindą, kuriuo *Deltafina* rėmėsi grįsdama savo reikalavimus dėl jos baudos dydžio sumažinimo, ir kuris iš esmės pagrįstas tais pačiais vertinimais.

106 Dėl kitos kritikos, kurią *Deltafina* išreiškė grįsdama šią dalį, kyla trys atskiri klausimai: pirmas, kokių pagrindų ginčijamame sprendime Komisija padarė išvadą, kad ši bendrovė pažeidė EB 81 straipsnį, antras, ar šiuo atžvilgiu šiame sprendime ir pranešime apie kaltinimus yra nesutapimų, ir trečias, koks nurodytos Komisijos išvados teisinis pagrindimas.

107 Kalbant apie pirmąjį klausimą, reikia priminti, kad, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 15–21 punktuose, ginčijamas sprendimas susijęs su dviem horizontaliais

karteliais, sudarytais ir įvykdytais Ispanijos žaliavinio tabako rinkoje: igyvendinant pirmąjį dalyvavo Ispanijos perdirbėjai ir *Deltafina*, o antrąjį – augintojų atstovai. Pagal ginčijamą sprendimą kiekvienas šių kartelių apima visumą susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų bei sudaro atskirą ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 275–277 ir 296–298 konstatuojamąsias dalis).

108 Ispanijos perdirbėjai ir *Deltafina* laikomi atsakingais už visą pirmą pažeidimą, o augintojų atstovai – už visą antrą pažeidimą (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 1 straipsnį ir 358, 359 ir 366 konstatuojamąsias dalis).

109 Konkrečiau kalbant, reikia pabrėžti, jog iš kelių ginčijamo sprendimo konstatuojamųjų dalių matyti, kad *Deltafina*, kaip ir Ispanijos perdirbėjai, laikoma sudariusia susitarimus ir (arba) dalyvavusia vykdant suderintus veiksmus, kuriais buvo siekiama kiekvienais metais, nuo 1996 m. iki 2001 m., nustatyti vidutinę (maksimalią) kiekvienos veislės visų rūšių kokybės žaliavinio tabako pristatymo kainą ir pasidalyti kiekvienos veislės žaliavinio tabako kiekiais, kuriuos kiekvienas perdirbėjas galėjo supirkti iš augintojų (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 85, 88, 112, 144, 274, 276, 278, 279, 281–283, 285–287, 301, 303, 305 ir 357 konstatuojamąsias dalis). Be to, *Deltafina*, kaip ir Ispanijos perdirbėjai, laikoma 1999–2001 m. laikotarpiu sudariusia susitarimus ir (arba) dalyvavusia vykdant suderintus veiksmus, kurių tikslas buvo nustatyti kainų svyravimo ribas, taikomas kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, nurodytas auginimo sutarčių prieduose esančiose lentelėse, bei papildomas sąlygas (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 85, 274, 276, 290 ir 357 konstatuojamąsias dalis).

110 Kitaip tariant, ginčijamame sprendime priekaištaujama *Deltafina* tiesiogiai ir aktyviai dalyvavus vykdant perdirbėjų kartelį (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 357, 361, 366 ir 369 konstatuojamąsias dalis). Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad Komisija visų

pirma ginčijamo sprendimo 369 konstatuojamojoje dalyje nurodė, kad „*Deltafina* vaidmuo šioje byloje turi būti laikomas tiesioginiu ir pirminiu, nes ji nebuvo tik išorės koordinatorė ir (arba) padėjėja“.

- 111 Ginčijamo sprendimo 359–366 konstatuojamosiose dalyse Komisija, darydama nuorodą į kitas šio sprendimo konstatuojamąsias dalis, išdėstė specifinius argumentus ir faktus, kuriais ji rėmėsi darydama šio sprendimo 109 ir 110 punktuose nurodytas išvadas.

- 112 Tai yra tokie argumentai ir faktai:

— *Deltafina*, tarpininkaujant jos vadovui ir kartais kitiems atstovams, dalyvavo kai kuriuose perdirbėjų kartelio susitikimuose (ginčijamo sprendimo 67, 112 ir 363 konstatuojamosios dalys), konkrečiai kalbant, 1996 m. kovo 13 d. susitikime Madride (Ispanija) (ginčijamo sprendimos 88 ir 92 konstatuojamosios dalys), 1996 m. gruodžio 17 d. (ginčijamo sprendimo 117 konstatuojamoji dalis), 1997 m. sausio 30 d. susitikime Romoje (Italija) (ginčijamo sprendimo 118 konstatuojamoji dalis) ir 1999 m. kovo mėn. susitikime (ginčijamo sprendimo 186 konstatuojamoji dalis),

— jei *Deltafina* nedalyvaudavo kai kuriuose perdirbėjų kartelio susitikimuose, šie jai nuolat pranešdavo apie situaciją Ispanijos žaliavinio tabako rinkoje ir apie įvykdytus veiksmus (ginčijamo sprendimo 112, 133–136, 140–143, 145, 149 ir 364 konstatuojamosios dalys),

- 1997 m. *Deltafina* vadovas net buvo vienos pažymos, kurią Ispanijos perdirbėjai parengė ir pasirašė per vieną savo susitikimų ir kurioje buvo nuodugniai nurodyti jų sudaryti susitarimai, depozitorius (ginčijamo sprendimo 122 ir 364 konstatuojamosios dalys),

 - *Deltafina* prisidėjo prie perdirbėjų kartelio organizavimo, visų pirma jiems išsiųsdama laiškus tam, kad neteisėti susitarimai būtų tinkamai vykdomi, ir taip veikdama kaip tarpininkė tarp jų kilusiuose ginčuose (ginčijamo sprendimo 140 ir 365 konstatuojamosios dalys),

 - *Deltafina* atliko pagrindinį vaidmenį derybose tarp Ispanijos perdirbėjų ir augintojų atstovų dėl kainų svyravimo ribų, taikomų 1999 m. tabako derliaus likučiu (ginčijamo sprendimo 207, 221 ir 365 konstatuojamosios dalys).
- 113 Dėl antrojo klausimo iš pradžių reikia priminti, kad iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog teisės į gynybą paisymas vykstant visoms procedūroms, per kurias gali būti skirtos sankcijos, pirmiausia baudos ar periodinės baudos, yra pagrindinis Bendrijos teisės principas, kurio turi būti laikomasi net ir per administracinę procedūrą (1979 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hoffmann-La Roche prieš Komisiją*, 85/76, Rink. p. 461, 9 punktas ir 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ARBED prieš Komisiją*, C-176/99 P, Rink. p. I-10687, 19 punktas).
- 114 Pagal šį principą reikalaujama, kad pranešime apie kaltinimus, kurį Komisija adresuoja įmonei, kuriai ketina skirti sankciją už konkurencijos taisyklių pažeidimą, turi būti nurodomi esminiai veiksniai, kuriais remdamasi ji kaltina įmonę, pavyzdžiui, inkriminuojamos faktinės aplinkybės, jų kvalifikacija ir įrodymai, kuriais remiasi Komisija,

kad ši įmonė galėtų pateikti savo argumentus per jos atžvilgiu pradėtą administracinę procedūrą (žr. 113 punkte minėto Sprendimo *ARBED prieš Komisiją* 20 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

- 115 Be to, teisės į gynybą pažeidimas per administracinę procedūrą turi būti išnagrinėtas atsižvelgiant į Komisijos pranešime apie kaltinimus ir sprendime, kuriuo baigiama ši procedūra, pateiktus kaltinimus (1995 m. birželio 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Solvay prieš Komisiją*, T-30/91, Rink. p. II-1775, 60 punktas ir Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ICI prieš Komisiją*, T-36/91, Rink. p. II-1847, 70 punktas). Tokiomis aplinkybėmis teisės į gynybą pažeidimo pripažinimas suponuoja, kad kaltinimą, kuris, įmonės teigimu, jai nebuvo pareikštas pranešime apie kaltinimus, Komisija pateikia galutiniame sprendime.
- 116 Šioje byloje pranešime apie kaltinimus ir ginčijamame sprendime Komisija išskyrė du horizontalius kartelius, kuriems būdinga visuma susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų Ispanijos žaliavinio tabako rinkoje: pirmasis apima pirminio perdirbimo sektorių, o antrasis – auginimo sektorių, bei kiekvieną šių kartelių kvalifikavo kaip atskirą ir tęstinį EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą (visų pirma žr. pranešimo apie kaltinimus 1, 316–318 ir 338–340 punktus). Kaip ginčijamame sprendime, Ispanijos perdirbėjai ir *Deltafina* laikomi atsakingais už visą pirmąjį pažeidimą, o augintojų atstovai – už visą antrąjį pažeidimą (žr. visų pirma pranešimo apie kaltinimus 411, 412 ir 420 punktus).
- 117 Konkrečiau kalbant apie *Deltafina*, reikia pabrėžti, jog iš pranešimo apie kaltinimus aiškiai matyti, kad, kaip ir ginčijamame sprendime, šiai bendrovei priskiriama atsakomybė už pažeidimą dėl jos tiesioginio ir aktyvaus dalyvavimo perdirbėjų kartelio veikloje. Taigi pranešimo apie kaltinimus 415 punkto pirmame sakinyje, kuris beveik identiškas ginčijamo sprendimo 361 konstatuojamosios dalies pirmajam sakiniui, Komisija išaiškino, kad „*Deltafina* įgyvendinant Ispanijos žaliavinio tabako perdirbėjų

kartelį atliko ypač aktyvų vaidmenį“. Be to, pranešimo apie kaltinimus 420 punkte, kuris surašytas panašiai kaip ir ginčijamo sprendimo 366 konstatuojamoji dalis, Komisija padarė išvadą, jog reikia „laikyti, kad *Deltafina* aktyviai dalyvavo rengiant ir įgyvendinant susitarimą dėl vidutinės kainos ir kiekio, sudarytą tarp perdirbėjų nuo 1996 m., bei derybose dėl tabako likučio kainų sąrašo 2000 metais“.

- 118 Be to, argumentai ir faktai, kuriais remiasi Komisija pareikšdama kaltinimą dėl tiesioginio ir aktyvaus *Deltafina* dalyvavimo darant pažeidimą, iš esmės atitinka nurodytuosius ginčijamame sprendime, kurie išdėstyti šio sprendimo 112 punkte (žr. pranešimo apie kaltinimus 412–420 punktus ir įvairius to paties pranešimo punktus, į kuriuos nukreipiama minėtuose punktuose).
- 119 Taigi reikia konstatuoti, kad, priešingai tam, ką teigia *Deltafina*, ginčijamas sprendimas nesiskiria nuo pranešimo apie kaltinimus, kalbant apie priežastis, dėl kurių jai buvo priskirta atsakomybė dėl pažeidimo. Skaitydama pranešimą apie kaltinimus *Deltafina* turi neišvengiamai suprasti, jog Komisija, kaip ir ginčijamame sprendime, siekė remtis jos tiesioginiu ir aktyviu dalyvavimu perdirbėjų kartelio veikloje. Kadangi iš pranešimo apie kaltinimus *Deltafina* galėjo sužinoti ne tik apie kaltinimą, susijusį su jos tiesioginiu ir aktyviu dalyvavimu darant pažeidimą, bet taip pat apie faktus, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime grįsdama šį kaltinimą, ieškovė galėjo visiškai užtikrinti savo gynybą vykstant administracinei procedūrai.
- 120 Aišku, keliose ginčijamo sprendimo ištraukose *Deltafina* aiškiai nurodoma kartu su Ispanijos perdirbėjais dalyvavusi įgyvendinant ginčijamus susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus (žr. šio sprendimo 109 punktą), nors ji nėra minima atitinkamose

pranešimo apie kaltinimus ištraukose. Tačiau taip paprasčiausiai skirtingai apibūdinami faktai, tik siekiant, kad iš ginčijamamo sprendimo būtų galima juos kuo tiksliau suprasti, ir tai negali sudaryti esminio pranešime apie kaltinimus pateiktų kaltinimų pakeitimo. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką galutinis Komisijos sprendimas nebūtinai turi būti pranešimo apie kaltinimus kopija (1970 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ACF Chemiefarma prieš Komisiją*, 41/69, Rink. p. 661, 91 punktas ir 1983 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją*, 100/80–103/80, Rink. p. 1825, 14 punktas; 1996 m. spalio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Compagnie maritime belge de transports ir kt. prieš Komisiją*, T-24/93–T-26/93 ir T-28/93, Rink. p. II-1201, 113 punktas).

- ¹²¹ Be to, pranešimo apie kaltinimus 413 punkte Komisija, cituodama savo 1980 m. gruodžio 17 d. Sprendimą 80/1334/EEB dėl [EB 81] straipsnio taikymo procedūros (IV/29.869 – Italijoje išlietas stiklas) (OL L 383, 1980, p. 9, toliau – sprendimas dėl išlieto stiklo), pripažino, kad pagal jos sprendimus, „jei įmonė „sąmoningai „sudaro sąlygas ir padeda įgyvendinti konkurencijos apribojimus, kurie yra atitinkamų susitarimų tikslas, ji gali būti laikoma „bendrai atsakinga“ už iš to išplaukiančias ribojančias pasekmes“. Ši pastaba, kurios nėra ginčijamame sprendime ir kuri įrašyta pranešimo apie kaltinimus skyriuje, skirtame jo adresatams, o ypač *Deltafina*, iš pirmo žvilgsnio gali būti suprantama kaip reiškianti, jog Komisija pastarajai priekaištavo ne todėl, kad ji tiesiogiai ir aktyviai dalyvavo vykdant perdirbėjų kartelį, tačiau tik todėl, kad padėjo padaryti pažeidimą. Vis dėlto tokiame aiškinime negali būti pritarta, nes neatsižvelgiama į tolesnius po minėtos pastabos pranešimo apie kaltinimus punktus, konkrečiau kalbant, į 415 ir 420 punktus, kuriuose *Deltafina* aiškiai priekaištaujama aktyviai dalyvavus įgyvendinant perdirbėjų kartelį (žr. šio sprendimo 117 punktą). Iš tiesų, pateikdama šią pastabą pranešimo apie kaltinimus 413 punkte, net jeigu galima apgailestauti, jog šiuo klausimu ji nevartojo konkretesnių žodžių, Komisija siekė nurodyti, kad įmonė gali pažeisti EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytą draudimą, kai jos

veiksmis, suderintais su kitų įmonių veiksmis, siekiama apriboti konkurenciją bendrajai rinkai priklausančioje specialioje atitinkamoje rinkoje ir nebūtina, kad ji pati veiktų šioje atitinkamoje rinkoje. Tai paaiškėja šią pastabą skaitant pagal sprendimo dėl išlieto stiklo ištraukos, kurioje ji įrašyta, kontekstą.

- 122 Kalbant apie trečią klausimą, reikia konstatuoti, kad *Deltafina* neginčija, jog faktai, kuriais ginčijamo sprendimo 359–366 konstatuojamosiose dalyse remiasi Komisija ją patraukdama atsakomybėn dėl EB 81 straipsnio pažeidimo, kaip antai priminti šio sprendimo 112 punkte, patvirtinti bylos medžiagoje esančiais įrodymais. Iš tiesų pateikdama šią pagrindą dalį *Deltafina* ginčija Komisijos išvadą, kad minėti faktai pateisina viso pirmo pažeidimo jai priskyrimą.
- 123 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, norint įgyvendinant kartelį dalyvavusiai įmonei priskirti visą pažeidimą, reikia, kad būtų tenkinamos dvi sąlygos: viena objektyvaus, kita subjektyvaus pobūdžio (žr. šio sprendimo 57–63 punktus). Tiek, kiek tai susiję su pirmąja sąlyga, reikia, kad ši įmonė būtų prisidėjusi prie kartelio vykdymo, net jei ji tai darė vykdydama nurodymus, ar jos vaidmuo tebuvo pagalbinis ar pasyvus. Antroji sąlyga reiškia, kad įmonė buvo pareiškusi valią, įrodančią jos pritarimą, net jeigu jis išreikštas konkludentiniais veiksmis, kartelio tikslams.
- 124 Šioje byloje visų pirma paaiškėjo, kad *Deltafina* aktyviai ir tiesiogiai prisidėjo prie perdirbėjų kartelio vykdymo pažeidimo darymo laikotarpiu.

- 125 Taigi bylos medžiagoje esantys įrodymai patvirtina, kad du *Deltafina* atstovai, šiuo atveju jos vadovas M. M. ir už supirkimus atsakingas direktorius M. C., 1996 m. kovo 13 d. Madride dalyvavo pirmame perdirbėjų kartelio susitikime, per kurį buvo aptartos žaliavinio tabako supirkimo kainos ir apimtys 1996–1997 prekybos metais ir buvo sudarytas susitarimas dėl kainų. Iš ginčijamo sprendimo 95 konstatuojamojoje dalyje minėto 1996 m. balandžio 10 d. WWTE *Deltafina* išsiųsto fakso matyti, kad ši aktyviai prisidėjo prie tokio susitarimo sudarymo ir parengė protokolą, kuriame jis surašytas. Iš šio fakso bei 1996 m. balandžio 22 d. *Agroexpansión Deltafina* išsiųsto fakso matyti, jog WWTE ir *Agroexpansión* skundėsi *Deltafina*, jog *Cetarsa* nesilaikė susitarimo.
- 126 Kitas perdirbėjų kartelio susitikimas buvo numatytas 1996 m. gruodžio 17 d., dalyvaujant M. M. Jis ir M. C. taip pat dalyvavo 1997 m. sausio 30 d. perdirbėjų kartelio susitikime Romoje, per kurį buvo sudaryti susitarimai dėl žaliavinio tabako supirkimo kainos ir kiekio 1997–1998 prekybos metais. Iš bylos medžiagos matyti, jog M. M. išsaugojo per pastarąjį susitikimą Ispanijos perdirbėjų parengtą ir pasirašytą pažymą, kurioje nuodugnai cituojami įvairūs susitarimai, ir kad jis tų pačių perdirbėjų prašymu vėliau ją sunaikino.
- 127 Paskui WWTE ir *Agroexpansión* kelis kartus pranešė *Deltafina* apie padėtį Ispanijos žaliavinio tabako rinkoje ir jai pasiskundė dėl šio sprendimo 126 punkte nurodytų susitarimų ir kitų susitarimų, sudarytų pirmaisiais 1997 m. mėnesiais, nesilaikymo. Taigi 1997 m. balandžio 29 d. WWTE išsiuntė faksą M. M., kuriame nurodė, kad minimalia (vidutine) kaina, kurią *Cetarsa* sutiko mokėti augintojams, buvo pažeistas perdirbėjų dalyvaujant M. M. sudarytas susitarimas ir kad todėl neįmanoma laikytis išpareigojimo mokėti vidutinę kainą 50/60 Ispanijos pesetų (ESP) už kilogramą. Atsakydamas į šį faksą M. M. tos pačios dienos faksu, surašytu ant *Deltafina* blanko, paragino WWTE „išlikti ramiai“, nurodydamas, kad „niekam nenaudinga mokėti vis

daugiau“. 1997 m. balandžio 30 d. *Agroexpansi3n* išsiuntė faksą M. M., kuriame, be kita ko, nurodė, kad „susitarimai ir susitikimai su kitais perdirbėjais ir vėl nedavė jokių rezultatų bei buvo juokingi“ ir kad ji „laikėsi kompromiso ir nupirks 5 mln kilogramų, tačiau mokėdama 30 ESP didesnę kainą nei praeitais metais“. 1997 m. liepos 9 d. faksu WWTE iš naujo pasiskundė *Deltafina* dėl *Cetarsa* elgesio, visų pirma pabrėždama būtinybę „pasiekti taiką sektoriuje“ ir sudaryti „susitarimą be susitarimo“. Savo fakse WWTE taip pat nurodė: „Kaip tu tai sakei daug kartų, susitarimo dėl kainų neįmanoma sudaryti be susitarimo dėl kiekių. Susitarimo dėl kiekių negalima sudaryti tik vieneriems metams <...> Būtina sudaryti susitarimą, kurio [trukmė] siektų, tarkim, penkerius arba mažiausiai trejus metus“.

128 1997 m. spalio 1 d. *Agroexpansi3n* išsiuntė faksą *Deltafina*, jai pranešdama, kad WWTE sutiko sumokėti didesnę už sutartą kainą. Atsakydamas į šį faksą M. M. tą pačią dieną ant *Deltafina* blanko parašė WWTE, kad jei ši informacija teisinga, iškils rimta problema, ir kad jos elgesys gali būti suprantamas kaip „žiauri ataka“ prieš *Agroexpansi3n*. 1997 m. spalio 2 d. faksu WWTE išdėstė *Deltafina* savo nuomonę dėl šio klausimo.

129 1997 m. lapkričio 6 d. WWTE išsiuntė *Deltafina* faksą, kuriame nurodė, kad „visais būdais“ bandė pasiekti susitarimą dėl kiekių ir kad per susitikimą su kitais perdirbėjais tų pačių metų lapkričio 20 d. ji pasiūlys „susitarimų įvykdymo garantiją, pateikiant didesles pinigų sumas, kurios užtikrintų jų įvykdymą“. Prie šio fakso pridėtas sąrašas, apimantis informaciją apie tam tikras kiekvieno Ispanijos perdirbėjo sumokėtas kainas.

- 130 Jau kitą dieną po 1998 m. sausio 20 d. susitikimo Madride *Taes* informavo *Deltafina* apie per šį susitikimą tarp perdirbėjų sudarytą pagrindų susitarimą dėl supirkimo sąlygų 1998–1999 prekybos metais.
- 131 Iš 1999 m. balandžio 6 d. *Agroexpansi3n* veiklos ataskaitos matyti, kad 1999 m. kovo mėn. M. M. dalyvavo susitikime su Ispanijos perdirbėjais ir *Anetab*, per kurį buvo aptariam3s žaliavinio tabako kainos ir žaliavinio tabako supirkimo apimčių pasidalijimas 1999–2000 prekybos metais.
- 132 Galiausiai 2000 m. *Deltafina* prisidėjo prie perdirbėjų ir augintojų atstovų derybų dėl 1999 m. žaliavinio tabako likučio kainos svyravimų ribų. Konkrečiau kalbant, reikia pabrėžti, jog belaukiant *Anetab* susitikimo, kuris turėjo įvykti 2000 m. vasario mėn. pabaigoje, M. M. 2000 m. vasario 15 d. išsiuntė *Cetarsa*, *Agroexpansi3n* ir WWTE ant *Deltafina* blanko surašytą faksą, pranešdamas savo apmąstymus, patarimus ir pasiūlymus šiuo klausimu.
- 133 Be to, atsižvelgiant į visas objektyvias *Deltafina* dalyvavimo aplinkybes, reikia konstatuoti, kad ji visiškai žinodama ir sąmoningai prisidėjo prie perdirbėjų kartelio. Iš tiesų *Deltafina* arba negalėjo nežinoti, arba akivaizdžiai žinojo apie antikonkurencinį ir neteisėtą šio kartelio tikslą, kuris paaiškėjo atsižvelgiant visų pirma į antikonkurencinių tikslų siekiančių susitikimų eigą, pasikeitimą svarbia informacija, kur ji aktyviai dalyvavo visą pažeidimo darymo laikotarpį, ir į pažymą, kurioje detalai nurodyti kai kurie susitarimai dėl žaliavinio tabako supirkimo kainos ir kiekio, kurios ji buvo depozitorė. Tokiomis aplinkybėmis reikia pridurti, kad atsižvelgiant į *Deltafina* užimamą svarbią poziciją Ispanijos perdirbto tabako supirkimo rinkoje ir jos vaidmenį koordinuojant bei prižiūrint komercinę *Universal* grupės veiklą Europoje (žr. šio sprendimo 142 ir 268–272 punktus), ji buvo suinteresuota nagrinėjamų ribojančių veiksmų įgyvendinimu.

134 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, reikia konstatuoti, kad Komisija teisėtai ir nepažeisdama *Deltafina* teisės į gynybą ginčijamame sprendime nusprendė patraukti ieškovo atsakomybėn dėl pažeidimo, kurį sudarė perdirbėjų kartelis.

135 Iš to aišku, kad pirma dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

Dėl antros dalies, susijusios su tuo, kad veiksmai, dėl kurių kaltinama *Deltafina*, turi būti priskirti jos vadovui

— Šalių argumentai

136 *Deltafina* teigia, kad veiksmai, dėl kurių ji kaltinama, gali būti priskirti tik jos vadovui M. M., nes vykdant perdirbėjų kartelį jis visada veikė asmeniškai, o ne kaip bendrovės atstovas ar organas.

137 Ji nurodo, kad Ispanijos perdirbėjai pasirinko M. M. „jų susitarimų sergėtoju“ dėl jo teikiamų neutralumo garantijų ir turimo autoriteto tabako pramonėje tiek Ispanijoje ir Italijoje, tiek likusioje pasaulio dalyje.

138 Komisija prašo atmesti *Deltafina* argumentus.

— Bendrojo Teismo vertinimas

- 139 Reikia konstatuoti, kad iš daugelio bylos medžiagoje esančių duomenų matyti, kad M. M. dalyvavo vykdant perdirbėjų kartelį ne asmeniškai, bet kaip *Deltafina* atstovas.
- 140 Visų pirma šiuo klausimu reikia priminti, jog M. M. yra šios bendrovės vadovas.
- 141 Paskui reikia nurodyti, kad į kai kuriuos kartelio susitikimus M. M. lydėdavo kitas *Deltafina* atstovas, šioje bendrovėje užimantis svarbias pareigas (žr. šio sprendimo 125 ir 126 punktus). Be to, reikia konstatuoti, jog 1997 m. sausio 30 d. susitikimas (žr. šio sprendimo 126 punktą) vyko *Deltafina* patalpose Romoje ir kad įvairūs M. M. vykdant perdirbėjų kartelį Ispanijos perdirbėjams adresuoti laišakai buvo surašyti ant bendrovės blankų. Be to, 1997 m. balandžio 29 d. WWTE skirtame fakse šalia savo vardo ir pavardės M. M. užrašė ir bendrovės pavadinimą (žr. šio sprendimo 127 punktą).
- 142 Galiausiai aišku, kad M. M. dalyvavimo perdirbėjų kartelio veikloje tikslas – ginti *Deltafina* komercinius interesus Ispanijos rinkoje. Taigi, viena vertus, reikia nurodyti, kad *Deltafina* yra atsakinga už *Universal* grupės komercinės veiklos koordinavimą ir priežiūrą Europoje ir kad todėl ji tiesiogiai suinteresuota Ispanijoje esančios savo giminingos bendrovės *Taes* žaliavinio tabako supirkimo veikla. Kita vertus, *Deltafina* ne tik įsigijo beveik visą *Taes* perdirbtą tabaką (ginčijamo sprendimo 27 konstatuojamoji dalis), bet ir sudarė svarbias sutartis dėl *Cetarsa* (ginčijamo sprendimo 20 ir 29 konstatuojamosios dalys) ir *Agroexpansión* (ginčijamo sprendimo 21 ir 29 konstatuojamosios dalys) perdirbto tabako supirkimo. Taigi, kaip matyti iš kai kurių bylos medžiagoje esančių dokumentų ir to šalys neginčija, Ispanijos perdirbėjų mokama

žaliavinio tabako supirkimo kaina daro tiesioginę įtaką *Deltafina* mokėtai perdirbto tabako supirkimo kainai (taip pat žr. ginčijamo sprendimo 32 konstatuojamąją dalį).

- ¹⁴³ Taip pat reikia nurodyti, kad 2002 m. vasario 18 d. paaiškinimuose *Taes* (žr. šio sprendimo 9 punktą) nurodė, kad *Deltafina* buvo suinteresuota sudaryti susitarimą dėl 1999 m. žaliavinio tabako likučio supirkimo kainos, nes ji pageidavo įsigyti papildomą perdirbto tabako kiekį. Reikia pridurti, jog keliuose *Deltafina* ir Ispanijos perdirbėjų pasikeistuose laiškuose vykdant perdirbėjų kartelį aiškiai nurodoma ieškovės padėtis.
- ¹⁴⁴ Atsižvelgiant į nurodytus vertinimus, antrą dalį reikia atmesti kaip nepriimtina.

Dėl trečios dalies, susijusios su Komisijos atsisakymu leisti *Deltafina* susipažinti su kai kuriais kaltę įrodančiais dokumentais

— Šalių argumentai

- ¹⁴⁵ *Deltafina* teigia, kad Komisija, atsisakiusi jai leisti susipažinti su dokumentais, kuriuose patvirtinama, jog ji atliko perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmenį, pažeidė jos teisę į gynybą ir teisę į teisingą bylos nagrinėjimą.

¹⁴⁶ Šiuo klausimu ji nurodo, kad Komisija nesiėmė veiksmų dėl 2004 m. kovo 23 d. faksu pateikto ir 2004 m. lapkričio 24 d. faksu pakartoto jos prašymo leisti susipažinti su kitų įmonių, pranešimo apie kaltinimus adresacijų, atsakant į jį pateiktais paaiškinimais. Pagrindiniai įrodymai, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime jai suteikdama organizatorės vaidmenį, buvo kai kurios *Agroexpansi3n* ir WWTE atsakymų į pranešimą apie kaltinimus ištraukos.

¹⁴⁷ Komisija ginčija, kad rėmėsi *Agroexpansi3n* ir WWTE atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus pateikta informacija, norėdama nustatyti, jog įgyvendinant perdirbėjų kartelę *Deltafina* atliko organizatorės vaidmenį. Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 436 konstatuojamosios dalies, *Agroexpansi3n* ir WWTE savo atsakymuose paprasčiausiai patvirtino šį vaidmenį arba, tiksliau kalbant, „faktus, kurie parodo tokį vaidmenį“. Jos nepateikė jokių faktinių įrodymų, kuriais jau nebūtų buvę pasiremta prieš *Deltafina* pranešime apie kaltinimus ir dėl kurių ši nebūtų galėjusi apsiginti.

— Bendrojo Teismo vertinimas

¹⁴⁸ Dėl tų pačių priežasčių, kokios nurodytos šio sprendimo 70–73 ir 105 punktuose, *Deltafina* teiginiai, pateikti grindžiant šią dalį, turi būti atmesti kaip nesvarbūs. Jie bus nagrinėjami kartu su šeštuoju pagrindu, kuriuo *Deltafina* remiasi grįsdama savo reikalavimus sumažinti jos baudos dydį.

Dėl ketvirtos dalies, susijusios su tuo, kad Komisija pakankamai aiškiai neapibrėžė pranešime apie kaltinimus nagrinėtų prekės ir geografinės rinkų

— Šalių argumentai

¹⁴⁹ *Deltafina* teigia, kad Komisija pakankamai aiškiai neapibrėžė pranešime apie kaltinimus nagrinėtų prekės ir geografinės rinkų ir todėl padarė sunkų jos teisės į gynybą pažeidimą.

¹⁵⁰ *Deltafina* nuomone, jei pranešime apie kaltinimus ši rinka būtų buvusi apibrėžta „kaip reikalaujama, aiškiai“, ji būtų galėjusi pateikti Komisijai faktinių ir teisinių argumentų, kuriais remdamasi ši būtų padariusi kitas išvadas, nei nurodytos ginčijamame sprendime. Konkrečiau kalbant, reikia pabrėžti, jog tai būtų jai leidę remtis argumentais dėl jos buvimo ar nebuvimo atitinkamoje rinkoje ir jos vaidmens.

¹⁵¹ Komisija nesutinka su *Deltafina* teiginiais.

— Bendrojo Teismo vertinimas

¹⁵² Visų pirma reikia konstatuoti, kad iš pranešimo apie kaltinimus aiškiai ir tiksliai matyti, kad atitinkama rinka – tai Ispanijos žaliavinio tabako supirkimo ir pirminio perdirbimo rinka. Pranešime apie kaltinimus, kaip ir ginčijamame sprendime (žr. šio

sprendimo 82 ir 83 punktus) Komisija detaliai apibūdino žaliavinio tabako pirminį perdirbimą atliekančias įmones Ispanijoje (visų pirma pateikdama patikslinimų dėl jų žaliavinio tabako supirkimo ir perdirbimo veiklos bei jų tarpusavio komercinių santykių), žaliavinio tabako augintojus ir augintojų atstovus, įvairius žaliavinio tabako sektoriaus Ispanijoje aspektus, įskaitant auginimo regionus, apimtį ir vertę, pardavimų vertę, įvairių veislių žaliavinį tabaką ir vidutinės (maksimalias) kiekvienos šių veislių tabako pristatymo kainas bei žaliaviniam tabakui taikomus Bendrijos ir Ispanijos teisės aktus (žr. pranešimo apie kaltinimus 15–81 punktus). Remiantis pranešime apie kaltinimus taip atlikta Komisijos analize galima visiškai nustatyti rinkos, kurioje iškraipyta konkurencija, veikimo sąlygas.

153 Be to, reikia konstatuoti, kad iš *Deltafina* atsakymo į pranešimą apie kaltinimus matyti, kad ji ne tik puikiai suprato, kaip Komisija suvokė šioje byloje nagrinėjamą rinką, bet taip išreiškė savo nuomonę dėl savo vaidmens šioje rinkoje.

154 Tokiomis sąlygomis ketvirta antrojo pagrindo dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

155 Atsižvelgiant į visus pateiktus vertinimus, antrajam pagrindui negali būti pritarta.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies, Reglamento Nr. 1/2003 2 straipsnio ir Gairių dėl poveikio prekybai koncepcijos pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius 43 punkto pažeidimu ir motyvavimo stoka

Šalių argumentai

¹⁵⁶ *Deltafina* teigia, kad Komisija pakankamai neįrodė, kad nagrinėjami ribojantys veiksmai darė poveikį prekybai tarp valstybių narių.

¹⁵⁷ Grįsdama šį teiginį visų pirma ji aiškina, kad Komisija prieštarauja pati sau teigdama, pirma, ginčijamo sprendimo 316 konstatuojamojoje dalyje, kad „kartelis tarp perdirbėjų ir *Deltafina* <...> gali [tiesiogiai arba netiesiogiai, iš tikrųjų ar potencialiai] paveikti prekybą tarp Ispanijos ir kitų valstybių narių, nes [jo] tikslas – užtikrinti Ispanijoje perdirbto tabako eksportą“, ir, antra, ginčijamo sprendimo 412 konstatuojamojoje dalyje – kad ji „neturi jokių įtikinamų įrodymų, kuriais remiantis galima būtų nustatyti augintojų ir perdirbėjų padarytų pažeidimų realų poveikį rinkai“.

¹⁵⁸ Paskui *Deltafina* kritikuoja tai, jog Komisija darė prezumpciją, kad šiuo atveju egzistavo poveikis prekybai tarp valstybių narių, „atsižvelgdama tik į vieną objektyvią priežastį, kad kitokia nei atitinkamoje rinkoje esanti prekė greičiausiai gali būti kartais eksportuojama į kitas rinkas“. Taigi Komisija atsižvelgė į žemutinę atitinkamos rinkos atžvilgiu rinką, o ši rinka yra perdirbto tabako rinka. Be to, Komisija neapibūdino minėtoje žemutinėje rinkoje „veikiančių jėgų“ ir nepaaiškino, kaip atitinkamoje rinkoje

vykdyti veiksmai gali „reikšmingai ir antikonkurenciniu būdu“ ją paveikti. *Deltafina* taip pat priekaištauja Komisijai neatsižvelgus į tai, kad žaliavinio tabako rinka yra „išimtinai nacionalinė“, nes ne Ispanijos įmonės Ispanijoje nėra pripažįstamos kaip perdirbėjai ir negali supirkti žaliavinio tabako iš Ispanijos augintojų. Ji pridūrė, kad žaliavinis tabakas iš Ispanijos neeksportuojamas ir į šią šalį neimportuojamas.

159 Be to, *Deltafina* priekaištauja Komisijai neatsižvelgus į Gairių dėl poveikio prekybai koncepcijos pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius 43 punktą, kuriame visų pirma numatyta, kad „konkreto susitarimo tikimybę daryti netiesioginį arba galimą poveikį privalo pagrįsti institucija <...> tvirtinanti, kad <...> prekyba gali būti pastebimai paveikta“ ir kad „hipotetinio arba spėjamo poveikio neužtenka, kad būtų taikoma Bendrijos teisė“.

160 Galiausiai *Deltafina* teigia, kad nagrinėjamas kartelis panašus į „vieną valstybę narę apimančią kartelį“, kaip numatyta Gairių dėl poveikio prekybai koncepcijos pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius 78–82 punktuose. Ji priduria, kad pagal tas pačias gaires „galimybė sudarius šiuos kartelius iškraipyti prekybą daugiausia susijusi su galimybe jais pašalinti konkurentus iš kitų valstybių narių“. Tačiau ginčijamame sprendime nėra jokie įrodymai, patvirtinančio, kad šioje byloje buvo tokių pašalinančių pasekmių. Iš tiesų, *Deltafina* nuomone, dėl teisės aktais sudarytų kliūčių Ispanijoje įsisteigti užsienio perdirbimo įmonėms ir žaliaviam tabakui būdingų charakteristikų, kurios lemia tai, kad šis produktas turi būti po derliaus nuėmimo nedelsiant perdirbtas netoli tos vietos, „nelabai tikėtina, kad atsirastų net tiesioginių pasekmių, kurias įgyvendinus visiškai hipotetinis poveikis prekybai taptų potencialiu“.

- 161 Komisija mano, kad trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.
- 162 Pirmiausia ji pabrėžia, kad sąlyga, susijusi su poveikiu prekybai tarp valstybių narių, tenkinama, kai, remiantis visomis teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, galima pakankamai tiksliai numatyti, kad nagrinėjamas susitarimas gali tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai daryti poveikį prekybai tarp valstybių narių. Todėl taikant EB 81 straipsnį nebūtina įrodyti realaus poveikio šiai prekybai.
- 163 Paskui Komisija nurodo, kad ginčijamo sprendimo 316 ir 317 konstatuojamosiose dalyse ji nurodė, kodėl nagrinėjamais ribojančiais veiksmais „potencialiai gali būti paveikta“ prekyba tarp valstybių narių. Jos nuomone, nėra jokio nesuderinamumo tarp ginčijamo sprendimo 316 ir 412 konstatuojamųjų dalių.
- 164 Be to, Komisija teigia, kad *Deltafina* neginčija, jog karteliu, susijusiu su žaliavinio tabako supirkimo kaina, gali būti daromas poveikis perdirbto tabako kainai ir kad perdirbtas Ispanijos tabakas daugiausia skirtas eksportui. Ji mano, kad atsižvelgiant į šias aplinkybes, ji neprivalėjo apibūdinti perdirbto tabako rinkos prieš darydama išvadą, kad kartelis galėjo turėti pasekmių šio produkto eksportui.
- 165 Galiausiai Komisija nesutinka su *Deltafina* teiginiu, jog atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamas kartelis panašus į vieną valstybę narę apimančią kartelį, ji turėjo įrodyti, jog jis lemia konkurentų iš kitų valstybių narių pašalinimą. Šiuo klausimu ji daro nuorodą į ginčijamo sprendimo 317 konstatuojamąją dalį.

Bendrojo Teismo vertinimas

- ¹⁶⁶ Iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad EB 81 ir 82 straipsniuose nurodytos sąlygos dėl poveikio prekybai tarp valstybių narių aiškinimo ir taikymo atskaitos taškas turi būti šios sąlygos tikslas, t. y. konkurencijos reglamentavimo srityje Bendrijos teisės sritį apibrėžti valstybių narių srities atžvilgiu. Taip į Bendrijos teisės taikymo sritį patenka visi karteliai ir veiksmai, kurie gali paveikti laisvą prekybą tarp valstybių narių, trukdant vieningos rinkos tarp valstybių narių tikslų įgyvendinimui, ypač atskiriant nacionalines rinkas arba pakeičiant konkurencijos sąlygas bendrojoje rinkoje (1979 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hugin Kassaregister ir Hugin Cash Registers prieš Komisiją*, 22/78, Rink. p. 1869, 17 punktas ir 2001 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ambulanz Glöckner*, C-475/99, Rink. p. I-8089, 47 punktas).
- ¹⁶⁷ Kad būtų daromas poveikis prekybai tarp valstybių narių, sprendimas, susitarimas ar veiksmai, atsižvelgiant į objektyvių faktinių ir teisinių aplinkybių visumą, turi leisti pakankamai tiksliai numatyti, kad jie gali tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai daryti poveikį prekybai tarp valstybių narių ir kliudyti kurti vieningą valstybių narių rinką. Be to, šis poveikis neturi būti nereikšmingas (1998 m. balandžio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Javico*, C-306/96, Rink. p. I-1983, 16 punktas ir 166 punkte minėto Sprendimo *Ambulanz Glöckner* 48 punktas).
- ¹⁶⁸ Taigi Bendrijos vidaus prekybai poveikis paprastai daromas, kai veikia keletas veiksnių, kurie, nagrinėjami atskirai, nebūtinai yra lemiami (1999 m. sausio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bagnasco ir kt.*, C-215/96 ir C-216/96, Rink. p. I-135, 47 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British Sugar prieš Komisiją*, C-359/01 P, Rink. p. I-4933, 27 punktas).

- 169 Nusistovėjusioje teismo praktikoje taip pat nurodyta, kad EB 81 straipsnio 1 dalyje nenumatytas reikalavimas, kad šia nuostata draudžiami karteliai padarytų didelę poveikį prekybai Bendrijos viduje, tačiau numatytas reikalavimas nustatyti, kad kartelių pobūdis gali sukelti tokias pasekmes (žr. 2006 m. lapkričio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Asnef-Equifax ir Administración del Estado*, C-238/05, Rink. p. I-11125, 43 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 170 Šioje byloje reikia manyti, kad ginčijamame sprendime Komisija teisiškai įrodė, jog perdirbėjų kartelis gali daryti poveikį prekybai tarp valstybių narių.
- 171 Konkrečiau kalbant, reikia nurodyti, jog Komisija ginčijamo sprendimo 316 konstatuojamojoje dalyje padarė teisingą išvadą, kad ši EB 81 straipsnio taikymo sąlyga tenkinama, atsižvelgiant į tai, kad perdirbėjų kartelis galėjo turėti poveikį perdirbto tabako eksportui iš Ispanijos į kitas valstybes nares.
- 172 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad iš įvairių ginčijamo sprendimo ištraukų (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 20, 23, 27, 32 ir 84 konstatuojamąsias dalis) matyti, kad, pirma, žaliavinio tabako supirkimo kaina daro tiesioginę įtaką perdirbto tabako kainai, ir, antra, perdirbtas Ispanijos tabakas daugiausia skirtas eksportui. Šių aplinkybių, kurių, beje, neginčija *Deltafina*, pakanka norint įrodyti, kad perdirbėjų kartelis gali turėti pasekmių perdirbto Ispanijos tabako eksportui, todėl *Deltafina* negali kaltinti Komisijos neapibūdinus šios prekės rinkoje „veikiančių jėgų“.
- 173 Aišku, kad vertindama, ar tenkinama sąlyga, susijusi su pasekmėmis prekybai tarp valstybių narių, Komisija atsižvelgė į prekę, t. y. perdirbtą tabaką, esantį žemutinėje atitinkamos rinkos atžvilgiu rinkoje. Tačiau, kaip, beje, akivaizdžiai ieškinyje

pripažino *Deltafina*, toks aiškinimas atitinka ne tik teismų praktiką, pagal kurią poveikis prekybai tarp valstybių narių gali būti netiesioginis (žr. šio sprendimo 167 punktą), bet taip pat gaires dėl poveikio prekybai koncepcijos pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius. Taigi gairių 38 punkte, be kita ko, nurodyta, kad „netiesioginis poveikis dažniausiai padaromas produktams, kuriems yra taikomas susitarimas arba veiksmas [neretai netiesioginis poveikis pasireiškia panašioms į susijusias su susitarimu ar veiksmis prekėms]“, kad „netiesioginis poveikis gali atsirasti, pavyzdžiui, tada, kai susitarimas arba veiksmas turi poveikį įmonių, naudojančių arba kitaip priklausančių nuo produktų, kuriems taikomas susitarimas arba veiksmas, tarpvalstybinei ūkinei veiklai“ ir kad, „pavyzdžiui, toks poveikis gali atsirasti, kai susitarimas arba veiksmas yra susijęs [suderinti veiksmai yra susiję] su tarpiniu produktu, kuriuo nėra prekiaujama [tarp valstybių narių], bet kuris yra naudojamas tiekiant galutinį produktą, kuriuo yra prekiaujama“.

- ¹⁷⁴ Be to, Komisijos išvada, kad perdirbėjų kartelis gali paveikti perdirbto Ispanijos tabako eksportą, ir todėl prekybą Bendrijoje, visiškai nepaneigiama ginčijamo sprendimo 412 konstatuojamojoje dalyje esančiu teiginiu, kad ji „neturi jokių įtikinamų įrodymų, kuriais remiantis galima būtų nustatyti augintojų ir perdirbėjų padarytų pažeidimų poveikį rinkai; iš tiesų neįmanoma *a posteriori* nustatyti, kokio lygio kainos būtų taikytos žaliavinio tabako rinkoje Ispanijoje, jei nebūtų įgyvendinti nagrinėjami veiksmai“. Iš tiesų šiuo teiginiu, suformuluotu nagrinėjant pažeidimo sunkumą, Komisija tik konstatavo, kad negali kiekybiniu požiūriu tiksliai nustatyti realių perdirbėjų kartelio pasekmių rinkoje. Vis dėlto ji neneigia galimybės, kad kartelis gali turėti tokių pasekmių. Atvirkščiai, kaip bus išsamiai nurodyta šio sprendimo 245–259 punktuose, ginčijamame sprendime Komisija, vertindama pažeidimo sunkumą, atsižvelgė į tai, kad nuo 1998 m. perdirbėjų kartelis turėjo konkrečių pasekmių rinkoje.

175 Kadangi Komisijos argumentais ginčijamo sprendimo 316 konstatuojamojoje dalyje dėl aukščiau nurodytų priežasčių buvo pakankamai įrodyta, kad perdirbėjų kartelis galėjo paveikti prekybą tarp valstybių narių, nereikia nagrinėti kritikos, kurią *Deltafina* pateikė dėl ginčijamo sprendimo 317 konstatuojamojoje dalyje Komisijos papildomai pateikto argumento, kad „visoje vienos valstybės narės teritorijoje veikiantis kartelis vien dėl savo pobūdžio sustiprina valstybės rinkos atskyrimą ir taip trukdo [EB] Sutartimi siekiamai ekonominei skvarbai“.

176 Galiausiai, kalbant apie perdirbėjų kartelio poveikio prekybai reikšmingumą, reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 317 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, jog minėtas kartelis jungė visus Ispanijoje pripažintus perdirbėjus, kad jie supirkinėjo beveik visą Ispanijoje kiekvienais metais pagamintą žaliavinį tabaką, kad kartelis susijęs su visu taip supirktu žaliaviniu tabaku ir kad perdirbus šis tabakas daugiausia parduodamas eksportui. Šiomis įvairiomis aplinkybėmis teisiškai įrodoma, kad perdirbėjų kartelis gali reikšmingai paveikti prekybą Bendrijoje.

177 Iš visų vertinimų matyti, kad trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

178 Todėl reikalavimai panaikinti ginčijamą sprendimą nepriimtini.

3. *Dėl reikalavimų sumažinti baudos dydį*

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 2 straipsnio ir 23 straipsnio 2 dalies, gairių 1 A punkto ir 5 punkto d papunkčio, proporcingumo, „vienodo požūrio ir vienodos bausmės“ principų pažeidimu ir motyvavimo stoka

Ginčijamo sprendimo santrauka

- 179 Ginčijamo sprendimo 404–458 konstatuojamosiose dalyse Komisija nagrinėjo klausimą dėl adresatams skirtinų baudų.
- 180 Ginčijamo sprendimo 405 konstatuojamojoje dalyje ji priminė, kad nustatydamą baudos dydį turi atsižvelgti į pažeidimo sunkumą ir trukmę.
- 181 Norėdamą nustatyti pradinę baudos dydį pagal sunkumą, Komisija ginčijamo sprendimo 407–414 konstatuojamosiose dalyse pirmiausia vertino nagrinėjamiems pažeidimams „būdingą“ sunkumą.
- 182 Taigi visų pirma ginčijamo sprendimo 407 konstatuojamojoje dalyje ji nurodė, kad norint atlikti tokį vertinimą, ji turi atsižvelgti į pažeidimo pobūdį, jo konkrečią įtaką rinkoje, kur tai gali būti įvertinta, ir į atitinkamos geografinės rinkos dydį.

- 183 Be to, ginčijamo sprendimo 408 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad „Ispanijoje išauginama 12 % viso Bendrijoje išauginamo žaliavinio tabako“, kad „auginimo plotai šioje šalyje yra 14571 hektarų, kurie yra Estremadūros (84 %), Andalūzijos (11,5 %) bei Kastilijos ir Leono (3 %) autonominėse bendruomenėse“, ir kad „rinka yra gana nedidelė ir veikia koncentruota viename Ispanijos regione“.
- 184 Be to, ginčijamo sprendimo 409 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad „pažeidimo pobūdis laikomas labai rimtu, nes jis yra susijęs su Ispanijos žaliavinio tabako veislių kainų nustatymu ir pasidalijimu kiekiais“.
- 185 Konkrečiau kalbant apie augintojų atstovus, reikia pažymėti, jog ginčijamo sprendimo 410 konstatuojamojoje dalyje ji nurodė, kad jie dalyvavo vykdant susitarimus ir (arba) suderintus veiksmus, kurių pagrindinis tikslas buvo nustatyti kainų svyravimo ribas, taikomas kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, į kurias atsižvelgiant jie paskui derėjosi dėl galutinės žaliavinio tabako pristatymo kainos, ir nustatyti vidutinę minimalią kiekvieno augintojo ir augintojų grupės kainą. Ji pridūrė, kad nors šios kainų svyravimo ribos yra labai plačios ir skirtumas tarp minimalios ir maksimalios kainų, taikomų kiekvienai tos pačios veislės žaliavinio tabako kokybės klasei, gali apimti nuo 100 iki 380%, vis dėlto, susitardami dėl kiekvieno augintojo ir augintojų grupės minimalaus vidutinės kainos lygio, augintojų atstovai siekė, kad galutinė jų žaliavinio tabako pardavimo kaina būtų didesnė už laisvos konkurencijos sąlygomis taikomą kainą.
- 186 Ginčijamo sprendimo 411 konstatuojamojoje dalyje Komisija pabrėžė, kad Ispanijos perdirbėjai ir *Deltafina* ne tik susitarė dėl kainos svyravimo ribų, taikomų kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, ir dėl papildomų sąlygų, bet ir „sudarė slaptus susitarimus dėl kelių kitų klausimų, susijusių su kaina ir parduotinu kiekiu, visų pirma su vidutine (maksimalia) kiekvienos veislės (visų rūšių kokybės) žaliavinio

tabako pristatymo kaina ir žaliavinio tabako, kurį turi supirkti kiekvienas perdirbėjas, apimtimi“. Ji pridūrė, kad nuo 1998 m. jie taip pat patvirtino sudėtingus kompensavimo ir pervedimo mechanizmus siekiant užtikrinti jų slapto kartelio dėl kainų ir kiekių laikymąsi.

187 Galiausiai ginčijamo sprendimo 412 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad ji „neturi jokių įtikinamų įrodymų, kuriais remiantis galima būtų nustatyti augintojų ir perdirbėjų padarytų pažeidimų poveikį rinkai“, nes „neįmanoma *a posteriori* nustatyti, kokio lygio kainos būtų taikytos žaliavinio tabako rinkoje Ispanijoje, jei nebūtų įgyvendinti nagrinėjami veiksmai“. Kitoje konstatuojamojoje dalyje ji išdėstė, kad „vis dėlto galima teigti, kad bent jau nuo 1998 m. slapta koordinuojant kainas ir kiekius iki ir po auginimo sutarčių sudarymo ir iki galutinių sandorių atlikimo kartelis buvo visiškai sudarytas ir veikė, <...> ir faktiškai galėjo daryti poveikį rinkai“.

188 Ginčijamo sprendimo 414 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad atsižvelgiant į nurodytus vertinimus reikia daryti išvadą, jog abu pažeidimai turi būti kvalifikuojami kaip „labai sunkūs“. Vis dėlto ji patikslino, kad „atsižvelgs į santykinai mažą produkto rinkos dydį“.

189 Paskui Komisija skirtingai vertino atitinkamas įmones, manydama, kad reikia „atsižvelgti į kiekvienos įmonės konkretų vaidmenį ir jos neteisėtų veiksmų realų poveikį konkurencijai tam, kad kiekvienai įmonei skirtos baudos atgrasomasis poveikis būtų

proporcingas jos indėliui vykdant baustiną neteisėtą veiklą“ (ginčijamo sprendimo 415 konstatuojamoji dalis).

- 190 Taigi pirmiausia ji skyrė perdirbėjų kartelį (ginčijamo sprendimo 416–424 konstatuojamosios dalys) ir augintojų atstovų kartelį (ginčijamo sprendimo 425–431 konstatuojamosios dalys).
- 191 Paskui, kalbėdama apie perdirbėjų kartelį, Komisija manė, kad „baudos turėtų būti atitinkamai sumažintos atsižvelgiant į kiekvienos susijusios šalies vietą vykdant neteisėtą veiklą ir jos padėtį rinkoje“ (ginčijamo sprendimo 416 konstatuojamoji dalis).
- 192 Šiuo klausimu Komisija pripažino, kad „*Deltafina* turėtų būti skiriama didžiausia pradinė bauda dėl jos žymios vietos rinkoje kaip stambiausios perdirbto Ispanijos tabako pirkėjos (jos komerciniai santykiai su *Cetarsa*, *Agroexpansión* ir *Taes* apibūdinti 20, 21 ir 27 konstatuojamosiose dalyse)“. Komisijos nuomone, „dėl šios perkamosios galios *Deltafina* turėjo daugiau galimybių nei bet kas kitas paveikti Ispanijos perdirbėjų elgesį“ (ginčijamo sprendimo 417 konstatuojamoji dalis).
- 193 Komisija nurodė, kad Ispanijos perdirbėjų „įnašą“ į neteisėtą veiklą „apskritai galima vertinti kaip labai panašų“ (ginčijamo sprendimo 418 konstatuojamoji dalis). Ji mano, kad vis dėlto reikia atsižvelgti į kiekvieno susijusio perdirbėjo dydį ir jo užimamą rinkos dalį.

194 Šiuo pagrindu Komisija Ispanijos perdirbėjus suskirstė į tris kategorijas:

- pirmajai kategorijai ji priskyrė *Cetarsa*, remdamasi tuo, kad, užimdama maždaug 67% Ispanijos žaliavinio tabako supirkimo rinkos, ji yra neabejotinai pirmaujanti Ispanijos perdirbimo įmonė ir todėl jai turėtų būti skiriama didžiausia pradinė bauda (ginčijamo sprendimo 419 konstatuojamoji dalis),
- antrajai kategorijai ji priskyrė *Agroexpansión* ir WWTE, nurodydama, jog jos užima maždaug po 15% rinkos, todėl joms turėtų būti skiriamos vienodo dydžio pradinės baudos (ginčijamo sprendimo 420 konstatuojamoji dalis),
- galiausiai trečiajai kategorijai ji priskyrė *Taes*, motyvuodama tuo, kad ji užima vos 1,6% rinkos ir todėl jai turėtų būti skiriama mažiausia pradinė bauda (ginčijamo sprendimo 421 konstatuojamoji dalis).

195 Be to, Komisijos nuomone, tam, kad būtų užtikrintas pakankamas baudos atgrasomasis poveikis, *Agroexpansión* ir WWTE skirtoms baudoms reikia taikyti dauginimo koeficientus. Šiuo klausimu ji nurodė, kad nors šios dvi bendrovės Ispanijoje užima santykinai nedideles rinkos dalis, jos priklauso tarptautinėms bendrovėms, turinčioms „didelę finansinę ir ekonominę galią“, ir kad, „be to, jos veikė jų atitinkamoms patrunuojančioms bendrovėms darant lemiamą įtaką“ (ginčijamo sprendimo 422 konstatuojamoji dalis). Todėl Komisija mano, kad būtina padidinti šioms bendrovėms skirtą pradinę baudą, taikant koeficientą pagal, pirma, grupių, kurioms jos priklauso, dydį ir, antra, jų tarpusavyje palygintą dydį kitų Ispanijos perdirbėjų atžvilgiu (ginčijamo sprendimo 423 konstatuojamoji dalis). Taigi WWTE skirtingai pradinei baudai ji taikė

dauginimo koeficientą 1,5, t. y. ją padidino 50%, o *Agroexpansión* skirtai pradinei baudai – dauginimo koeficientą 2, t. y. ją padidino 100%.

¹⁹⁶ Atsižvelgiant į šias įvairias aplinkybes, ginčijamo sprendimo 424 konstatuojamojoje dalyje Komisija nustatė šiuos pradinius baudų dydžius:

— *Deltafina*: 8 000 000 eurų,

— *Cetarsa*: 8 000 000 eurų,

— WWTE: $1\,800\,000 \text{ eurų} \times 1,5 = 2\,700\,000 \text{ eurų}$,

— *Agroexpansión*: $1\,800\,000 \text{ eurų} \times 2 = 3\,600\,000 \text{ eurų}$,

— *Taes*: 200 000 eurų.

¹⁹⁷ Galiausiai Komisija nusprendė kiekvienam augintojų atstovui paskirti tik simbolinę 1 000 eurų baudą (ginčijamo sprendimo 425 ir 430 konstatuojamosios dalys). Savo poziciją ji pateisino visų pirma tuo, kad „kolektyvinėms deryboms dėl tipinių sutarčių taikoma teisinė sistema gali sukurti neapibrėžtumo situaciją dėl augintojų atstovų ir perdirbėjų elgsenos teisėtumo tiksliais kolektyvinių derybų dėl tipinių sutarčių aplinkybėmis“ (ginčijamo sprendimo 428 konstatuojamoji dalis). Ji taip pat nurodė,

kad svarbu yra tai, jog „pačios derybos dėl tipinių sutarčių ir jų rezultatai apskritai buvo visuomenei žinomi ir jokia valdžios institucija iki pat procesinių veiksmų inicijavimo niekada nėra suabejojusi dėl jų suderinamumo su Bendrijos ar Ispanijos teisės nuostatomis“ (ginčijamo sprendimo 429 konstatuojamoji dalis).

Šalių argumentai

- ¹⁹⁸ Papildomai pateikdama ketvirtąją pagrindą *Deltafina* iš esmės teigia, kad Komisija vertindama pažeidimo sunkumą ir nustatydamą pradinį jai skirtos baudos dydį nesilaikė gairių ir pažeidė proporcingumo bei „vienodo požiūrio ir vienodos bausmės“ principus. Ji taip pat teigia, kad ginčijamas sprendimas nepakankamai motyvuotas.
- ¹⁹⁹ Pateikdama ketvirtąją pagrindą *Deltafina* suformulavo daug kaltinimų ir argumentų, kurie gali būti suskirstyti į septynias dalis.
- ²⁰⁰ Pirmiausia ji kritikuoja tai, kad Komisija kvalifikavo pažeidimą kaip „labai sunkų“, nors pripažino, jog atitinkama rinka yra „santykinai mažo dydžio“.
- ²⁰¹ Antra, ji priekaištavo Komisijai, kad ji kvalifikavo pažeidimą kaip „labai sunkų“, nors neturėjo jokio įrodymo, kad jis turėjo konkrečių pasekmių rinkoje ir todėl pažeidė gairių 1 A punktą. Ji teigė, kad iš 2005 m. sausio 13 d. jos ekonomisto parengtos ataskaitos matyti, jog inkriminuojami veiksmai greičiausiai neturi pasekmių Ispanijos žaliavinio tabako rinkoje. Konkrečiau kalbant, reikia pabrėžti, kad šioje ataskaitoje

įrodyta, jog pagrindinės Ispanijos tabako veislės kainos pažeidimo darymo laikotarpiu ne tik nebuvo stabilios ir nesumažėjo, bet padidėjo 21 % ir kad Ispanijos tabako kainos tuo pačiu laikotarpiu „iš esmės pasiekė konvergenciją su Europos ir <...> pasaulio kainomis“.

²⁰² Trečia, *Deltafina* teigia, kad ginčijamas sprendimas yra prieštaringas, nes, viena vertus, Komisija jo 413 konstatuojamojoje dalyje nurodė, jog „perdirbėjų kartelis buvo visiškai sudarytas ir veikė“, o, kita vertus, 85, 88, 111, 113, 122, 126, 130, 133, 144, 175, 186, 206, 229, 231, 232, 233, 235, 239, 244, 255, 256, 257, 284, 294, 295, 296, 307 ir 319 konstatuojamosiose dalyse ji tvirtina priešingai.

²⁰³ Ketvirta, *Deltafina* teigia, kad Komisija iškreipė faktus ginčijamo sprendimo 417 konstatuojamojoje dalyje nurodydama, jog ji buvo stambiausia Ispanijos perdirbto tabako supirkėja ir kad dėl jos turimos perkamosios galios ji gali paveikti Ispanijos perdirbėjų elgesį. Grįsdama šiuos teiginius, ji vėl rėmėsi 2005 m. sausio 13 d. savo ekonomisto ataskaita, o ypač šios ataskaitos lentelė Nr. 5, iš kurios išplaukia, kad pažeidimo darymo laikotarpiu tiek, kiek tai susiję su perdirbto Ispanijos tabako supirkimu, ji užėmė vidutiniškai 27,5% rinkos, *Dimon* (t. y. *Agroexpansión*) – 25,2%, *Cetarsa* – 31,6% ir *Standard Commercial Tobacco Co., Inc.* (t. y. *WWTE*) – maždaug 15%.

²⁰⁴ *Deltafina* taip pat teigia, kad, kitaip nei nurodyta pagal Reglamento Nr. 1/2003 30 straipsnį Oficialiajame leidinyje paskelbtoje ginčijamo sprendimo santraukoje, ji nebuvo „svarbiausias trijų Ispanijos perdirbėjų klientas“. Remdamasi minėtos savo ekonomisto ataskaitos lentelė Nr. 7 ji nurodė, kad per pažeidimo darymo laikotarpį nupirko visą savo giminingos bendrovės *Taes* produkciją, vidutiniškai 32,3% *Cetarsa* produkcijos, vidutiniškai 19,8% *Agroexpansión* produkcijos ir nedidelę dalį *WWTE* produkcijos. Iš tiesų, *Deltafina* nuomone, pagrindinis *Cetarsa* klientas

buvo „istorinis klientas“, kuriam ji buvo įsipareigojusi, t. y. *Altadis, SA* (anksčiau – *Tabacalera*), pagrindinis *Agroexpansión* klientas – *Dimon* grupė, o *WWTE* – *Standard* grupė.

205 Galiausiai *Deltafina* kritikuoja Komisijos poziciją, kad nustatant užimamos perdirbto Ispanijos tabako rinkos dalis nereikia atsižvelgti į perleidimus tarp *Cetarsa* ir *Tabacalera/Altadis* (žr. šio sprendimo 218 punktą).

206 Penkta, *Deltafina* nurodo, kad ginčijamame sprendime Komisija pripažino, jog „kollektyviniams deryboms dėl tipinių sutarčių taikoma teisinė sistema gali sukurti neapibrėžtumo situaciją dėl augintojų atstovų ir perdirbėjų elgsenos teisėtumo“ (ginčijamo sprendimo 428 konstatuojamoji dalis) ir kad „pačios derybos dėl tipinių sutarčių ir jų rezultatai apskritai buvo visuomenei žinomi ir jokia valdžios institucija iki pat procesinių veiksmų inicijavimo niekada nėra suabejojusi dėl jų suderinamumo su Bendrijos ar Ispanijos teisės nuostatomis“ (ginčijamo sprendimo 429 konstatuojamoji dalis). Ji teigia, kad dėl šių aplinkybių Komisija 1 000 eurų simbolinę baudą skyrė tik augintojams, ir kritikuoja tai, kad ginčijamame sprendime Komisija nepaaiškino, kodėl toks pats sprendimas nebuvo priimtas ir jos atžvilgiu. Be to, jos tvirtinimu, Komisija pažeidė gairių 5 punkto d papunktį, kuriame numatyta, kad jei skiriama 1 000 eurų simbolinė bauda, „tokios baudos <...> pateisinimas turėtų būti pateikiamas sprendimo tekste“.

207 Šešta, *Deltafina*, remdamasi „vienodos bausmės“ principu, priekaištauja Komisijai vertinant pažeidimo sunkumą neatsižvelgus į tai, kad, kitaip nei Ispanijos perdirbėjai, ji nebuvo kaltinama dėl „neteisėto kartelio veiksmų ir vertikalių derybų su augintojais, jų asociacijomis ir kooperatyvais“.

- 208 Galiausiai, septinta, *Deltafina* mano, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nes reikšmingai nukrypo nuo savo ankstesnės praktikos baudų nustatymo kartelių, apimačių įmones, veikiančias tik prekės rinkoje, kur susiklostė inkriminuojamos faktinės aplinkybės, atveju. Nurodydama 2005 m. sausio 13 d. antrąją savo ekonomisto ataskaitą, ji teigia, kad dėl tokios rūšies kartelių per laikotarpį nuo 1991 m. iki 2004 m. skirtų baudų bendra suma vidutiniškai atitiko 0,91 % atitinkamos rinkos vertės. Ji taip pat priekaištuoja Komisijai ginčijamame sprendime nenurodžius, kodėl nusprendė taip nukrypti nuo savo ankstesnės praktikos.
- 209 Atsižvelgiant į nurodytus vertinimus, *Deltafina* prašo Bendrojo Teismo sumažinti jai skirtos baudos dydį.
- 210 Komisija teigia, kad nė viena ketvirtojo pagrindo dalis nepagrįsta.
- 211 Pirma, Komisija teigia, kad nustatydamą pradinį baudos dydį, ji atsižvelgė į mažą atitinkamos rinkos dydį, nors nagrinėjamas pažeidimas dėl savo pobūdžio buvo „labai sunkus“.
- 212 Antra, Komisija nepitaria *Deltafina* argumentui, jog ji neturėjo jokio nagrinėjamo pažeidimo konkrečių pasekmių rinkoje įrodymo.
- 213 Šiuo klausimu pirmiausia ji tvirtina, kad ribojantys veiksmai, susiję su kainų nustatymu ir dalijimusi tiekimo šaltiniais, savaime yra sunkūs pažeidimai, net nesant įrodymų, susijusių su šių veiksmų konkrečiomis pasekmėmis rinkoje (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Enso Española prieš Komisiją*,

T-348/94, Rink. p. II-1875, 232 punktas ir 77 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją* 136 punktas).

- 214 Paskui remdamasi ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamąja dalimi ji pakartojo, jog perdirbėjų kartelis buvo visiškai sudarytas ir veikė bent jau nuo 1998 m., ir teigė, kad pagrįsta laikyti, jog jis galėjo turėti pasekmių rinkoje, net jeigu jų negalima pamatuoti. Ji pridūrė, kad nors kartelis negalėjo turėti pasekmių žaliavinio tabako kainos raidai, perdirbėjai ir *Deltafina* neturėjo jokių priešasčių dalyvauti jį vykdant ilgiau nei penkerius metus.
- 215 Be to, Komisija teigia, kad 2005 m. sausio 13 d. *Deltafina* ekonomisto ataskaita neįrodo, jog perdirbėjų kartelis neturėjo konkretaus poveikio rinkoje.
- 216 Trečia, Komisija teigia, kad ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamojoje dalyje nurodyti jos teiginiai nepaneigiami nė vienoje *Deltafina* cituotoje šio sprendimo konstatuojamojoje dalyje.
- 217 Ketvirta, Komisija mano, kad ji nepadarė klaidos teigdama, kad *Deltafina* užėmė žymią vietą Ispanijos žaliavinio tabako supirkimo rinkoje.
- 218 Šiuo klausimu Komisija teigia, kad *Deltafina* paskirtas ekonomistas 2005 m. sausio 13 d. ataskaitoje tarp perdirbto tabako supirkėjų nurodė *Cetarsa*, nors ji neįgijo perdirbto tabako iš trečiųjų asmenų. Ji teigia, kad jei šis ekonomistas ketintų į bendrus pardavimus Ispanijos perdirbto tabako rinkoje įtraukti *Cetarsa* pardavimus *Tabacalera/Altadis*, jo ataskaitoje pateikti duomenys nebūtų realūs, nes pastarieji

pardavimai „negali būti prilyginami pardavimams tretiesiems eksportuotojams (kaip antai *Universal/Deltafina*, *Standard* ir *Dimon*), kurie yra perdirbėjų kartelio raidos pagrindas“. Komisija nurodo, kad iki 10-ojo dešimtečio vidurio *Cetarsa* parduodavo beveik visą perdirbtą tabaką *Tabacalera* ir kad bent iki 1998 m. šias dvi įmones kontroliavo valstybė. Todėl, jos nuomone, pirmaisiais perdirbėjų kartelio įgyvendinimo metais, t. y. nuo 1996 m. iki 1998 m., komerciniai sandoriai tarp *Tabacalera* ir *Cetarsa* buvo panašūs į pardavimus toje pačioje grupėje ir kad į juos negalima atsižvelgti skaičiuojant trečiųjų asmenų įsigytą tabako kiekį („eksportui skirtas tabakas“). Komisijos nuomone, taip neatsižvelgus į *Cetarsa* pardavimus *Tabacalera/Altadis*, nuo 1996 m. iki 2001 m. *Deltafina* vidutiniškai užėmė daug didesnę nei 27,5%, ir bet kuriuo atveju didžiausią perdirbto tabako supirkimo rinkos dalį Ispanijoje.

219 Komisija priduria, jog nėra jokių abejonių, kad *Deltafina* buvo taip pat pagrindinė *Cetarsa*, *Agroexpansión* ir *Taes* klientė.

220 Galiausiai Komisija, remdamasi kai kuriomis ginčijamo sprendimo ištraukomis, nurodė, kad *Deltafina* su perdirbėjais, „pasirašiusiais su *Cetarsa* sutartis dėl dalies *Taes* ir *Agroexpansión* tabako apdorojimo ir kūlimo“, siejo kiti „komerciniai santykiai“.

221 Komisijos nuomone, dėl *Taes*, *Agroexpansión* ir *Cetarsa* tabako supirkimo ir sutarčių su *Cetarsa* dėl *Taes* tabako perdirbimo, *Deltafina* Ispanijos rinkoje užėmė „labai ypatingą“ vietą.

- 222 Penkta, Komisija teigia, kad ginčijamame sprendime pakankamai motyvavo Ispanijos teisinės sistemos sukurto neapibrėžtumo pasekmių įvairių įmonių ir susijusių asociacijų elgesiui vertinimą.
- 223 Šešta, Komisija nepritaria kaip nepagrįstai kritikai dėl neatsižvelgimo į tai, kad *Deltafina* nebuvo kaltinama dalyvavusi „susitikimuose ir nelegaliose vertikaliose derybose“ su agintojais, jų asociacijomis ir kooperatyvais.
- 224 Septinta, Komisija teigia, kad nei formaliai, nei neformaliai niekada neįsipareigojo laikytis *Deltafina* nurodytos praktikos baudų dydžio nustatymo srityje. Be to, ji priminė, kad atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 1/2003 ji turi plačią diskreciją nustatant baudų dydį, kad ji vertina pažeidimų sunkumą remdamasi daugeliu veiksnių, kurie nekildinami iš kokio nors privalomo ar baigtinio kriterijų, į kuriuos būtina atsižvelgti, sąrašo, ir kad jos ankstesnė sprendimų praktika savaime nesudaro baudų konkurencijos srityje teisinio pagrindo, kuris apibrėžiamas tik Reglamente Nr. 1/2003.

Bendrojo Teismo vertinimas

- 225 Prieš nagrinėjant įvairius *Deltafina* nurodytus argumentus, reikia pateikti kelis bendro pobūdžio vertinimus dėl baudų dydžio nustatymo ir, konkrečiau kalbant, dėl pažeidimo sunkumo vertinimo.

— Bendro pobūdžio vertinimai

- 226 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalį „nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę“. Tokia pati nuostata įtvirtinta Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, kuri taikoma šioje byloje nagrinėjamo pažeidimo padarymo metu.
- 227 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką Komisija nustatydama baudų dydį turi diskreciją, kad skatintų įmones laikytis konkurencijos taisyklių (1995 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Martinelli prieš Komisiją*, T-150/89, Rink. p. II-1165, 59 punktas; 1996 m. gruodžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Van Megen Sports prieš Komisiją*, T-49/95, Rink. p. II-1799, 53 punktas ir 1997 m. spalio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Deutsche Bahn prieš Komisiją*, T-229/94, Rink. p. II-1689, 127 punktas).
- 228 Taip pat pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimo sunkumas vertinamas remiantis daugeliu veiksnių, pavyzdžiui, specifinėmis bylos aplinkybėmis, jos kontekstu ir baudų atgrasomuoju poveikiu, tačiau privalomo ir baigtinio kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti bet kuriuo atveju, sąrašo nėra (2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 241 punktas ir 34 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 129 punktas).
- 229 Šioje byloje iš ginčijamo sprendimo matyti, kad įvairiems adresatams skirtos baudos dydį Komisija nustatė remdamasi bendruoju metodu, kurį ji nusistatė gairėse, ir taip ji daro net aiškiai apie juos neužsiminusi minėtame sprendime.

- 230 Nors gairės negali būti laikomos teisės norma, kurios administracija turi laikytis bet kuriuo atveju, vis dėlto jose nustatyta su administracijos veiksmais susijusi taisyklė, nuo kurios tam tikru atveju ji negali nukrypti nenurodydama priežasčių, atitinkančių vienodo požiūrio principą (2006 m. gegužės 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, C-397/03 P, Rink. p. I-4429, 91 punktas). Tai, kad Komisija gairėse patikslino pažeidimo sunkumo laipsnio įvertinimo metodą, nekliauda jai išsamiai įvertinti sunkumo laipsnį remiantis visomis svarbiomis konkrečaus atvejo aplinkybėmis, įskaitant tuos aspektus, kurie gairėse nebuvo konkrečiai minimi (2006 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją*, T-259/02–T-264/02 ir T-271/02, Rink. p. II-5169, 237 punktas).
- 231 Pagal gairėse numatytą metodą atitinkamoms įmonėms skirtinų baudų pradiniu dydžiu Komisija laiko sumą, nustatytą atsižvelgiant į pažeidimui „būdingą“ sunkumą. Sunkumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, jo konkrečią įtaką rinkai, kur tai gali būti įvertinta, ir susijusios geografinės rinkos dydį (1 A punkto pirma pastraipa).
- 232 Pagal tai pažeidimai yra skirstomi į tris kategorijas, t. y. „lengvi pažeidimai“, už kuriuos galimų baudų dydis yra nuo 1 000 iki 1 milijono eurų, „sunkūs pažeidimai“, už kuriuos galimų baudų dydis yra nuo 1 milijono iki 20 milijonų eurų, ir „labai sunkūs pažeidimai“, už kuriuos galimų baudų dydis yra per 20 milijonų eurų (1 A punkto antros pastraipos pirma ir trečia įtraukos). Komisija patikslino, kad labai sunkiems pažeidimams iš esmės priskiriami horizontalūs apribojimai, pavyzdžiui, kainų karteliai, rinkos pasidalijimo kvotos ir tinkamam vidaus rinkos funkcionavimui pavojų keliantys veiksmai, pavyzdžiui, nacionalinių rinkų atskyrimas bei aiškus įmonių, turinčių kvazimonopolinę padėtį, piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi (1 A punkto antros pastraipos trečia įtrauka).

233 Be to, reikia pažymėti, jog šio sprendimo 231 punkte minėti trys pažeidimo sunkumo laipsnio įvertinimo kriterijai atliekant bendrą vertinimą yra nevienodos svarbos. Pažeidimo pobūdžiui tenka lemiama reikšmė, ypač kvalifikuojant pažeidimus kaip „labai sunkius“. Šiuo požiūriu iš gairėse pateikto labai sunkių pažeidimų aprašymo išplaukia, kad susitarimai arba suderinti veiksmai, kurie, kaip šiuo atveju, visų pirma orientuoti į kainų nustatymą arba rinkos pasidalijimą, vien dėl savo pobūdžio gali būti kvalifikuojami kaip „labai sunkūs“, ir tokiems veiksams nebūtinai turi būti būdingas ypatingas poveikis arba ypatingas teritorinis mastas. Tai patvirtina aplinkybė, jog aprašant sunkius pažeidimus aiškiai nurodoma, kad jie turi poveikį rinkai ir pasireiškia didesnėje bendrosios rinkos dalyje, o labai sunkių pažeidimų atveju neminimas konkretaus poveikio rinkai arba poveikio tam tikroje specialioje teritorijoje reikalavimas (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Brasserie nationale ir kt. prieš Komisiją*, T-49/02–T-51/02, Rink. p. II-3033, 178 punktą ir 2005 m. spalio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją*, T-38/02, Rink. p. II-4407, 150 punktą).

234 Galiausiai, šie trys pažeidimo sunkumo vertinimo kriterijai yra tarpusavyje susiję ta prasme, kad vieno ar kito kriterijaus didesnis sunkumo laipsnis gali kompensuoti mažesnę pažeidimo sunkumo laipsnį kitų kriterijų atžvilgiu (230 punkte minėto Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją* 241 punktą).

— Dėl pirmos dalies, susijusios su neatsižvelgimu į santykinai mažą prekės rinkos dydį

234 Iš ginčijamo sprendimo 408 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija vertindama pažeidimo sunkumą atsižvelgė į mažą tiek nagrinėjamos geografinės rinkos, tiek nagrinėjamos prekės rinkos dydį.

- 236 Kartu skaitant šią ginčijamo sprendimo konstatuojamąją dalį ir 409 konstatuojamąją dalį (žr. šio sprendimo 184 punktą), o ypač iš pastarojoje konstatuojamojoje dalyje vartojamo jungtuko „vis dėlto“ matyti, kad nepaisant mažo vienos ir kitos šių rinkų dydžio, Komisijos nuomone, pažeidimas turėjo būti kvalifikuojamas kaip „labai sunkus“, nes „jis yra susijęs su Ispanijos žaliavinio tabako veislių kainų nustatymu ir pasidalijimu kiekiais“.
- 237 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad šis vertinimas pagrįstas.
- 238 Taigi remiantis gairėmis geografinės rinkos apimtis yra tik vienas iš trijų bendro pažeidimo sunkumo laipsnio įvertinimo kriterijų. Šių tarpusavyje susijusių kriterijų atveju svarbiausias vaidmuo tenka pažeidimo pobūdžiui (žr. šio sprendimo 233 ir 234 punktus).
- 239 Tačiau aišku, kad pažeidimas, kuriuo kaltinami perdirbėjai ir *Deltafina*, apima įvairių veislių žaliavinio tabako kainų nustatymą Ispanijoje ir žaliavinio tabako, kurį reikia supirkti iš augintojų, kiekio pasidalijimą, yra labai sunkus dėl savo pobūdžio. Šiuo klausimu reikia priminti, kad EB 81 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose aiškiai nurodyta, kad su bendrąja rinka nesuderinami susitarimai ir suderinti veiksmai, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos pirkimo ar pardavimo kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos, ribojama arba kontroliuojama gamyba, rinkos, technikos raida arba investicijos, dalijamasi rinkomis arba tiekimo šaltiniais. Tokio tipo pažeidimai, ypač jei tai yra horizontalūs karteliai, teismų praktikoje kvalifikuojami kaip ypatingai sunkūs, nes jie tiesiogiai veikia esminius konkurencijos veiksnius nagrinėjamoje rinkoje (1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, T-141/94, Rink. p. II-347, 675 punktas), arba kaip akivaizdūs

Bendrijos konkurencijos taisyklių pažeidimai (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BPB de Eendracht prieš Komisiją*, T-311/94, Rink. p. II-1129, 303 punktą). Taip pat primintina, kad pagal gairių 1 A punkto antros pasitraipos trečią įtrauką „labai sunkiems pažeidimams iš esmės priskiriami horizontalūs apribojimai, pavyzdžiui, kainų karteliai ir rinkos pasidalijimo kvotos“. Be to, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 411 konstatuojamojoje dalyje, viena perdirbėjų kartelio dalis yra slapta, o tai gali sustiprinti pažeidimo sunkumą.

- 240 Taip pat geografinės rinkos apimtis nėra savarankiškas kriterijus ta prasme, kad tik tie pažeidimai, kurie susiję su daugeliu valstybių narių, gali būti kvalifikuojami kaip „labai sunkūs“. Nei EB sutartis, nei Reglamentas Nr. 17, nei gairės ar teismų praktika neleidžia manyti, kad taip gali būti kvalifikuojami tik geografiniu požiūriu labai paplitę apribojimai (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Scandinavian Airlines System prieš Komisiją*, T-241/01, Rink. p. II-2917, 87 punktą).
- 241 Todėl dėl mažo nagrinėjamos geografinės rinkos dydžio nedraudžiama šioje byloje nustatyti pažeidimą kvalifikuoti kaip „labai sunkų“.
- 242 Tokia išvada *a fortiori* tinkama, jei nagrinėjamos prekės rinkos dydis yra mažas, nes prekės rinkos dydis iš principo nėra aplinkybė, į kurią privaloma reikia atsižvelgti, bet tik vienas iš svarbių veiksnių vertinant pažeidimo sunkumą ir nustatant baudos dydį (šiuo klausimu žr. 34 punkte minėto Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 132 punktą).
- 243 Be to, reikia nurodyti, kad nors Komisija nusprendė, jog mažas atitinkamos geografinės rinkos ir atitinkamos prekės rinkos dydis nesudaro kliūčių pažeidimą kvalifikuoti kaip labai sunkų, vis dėlto ji visiškai atsižvelgė į šį mažą dydį nustatydamą pradinį

baudų dydį pagal pažeidimo sunkumą (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 414 konstatuojamąją dalį). Taigi Komisija nusprendė *Deltafina* skirti tik 8 000 000 eurų pradinę baudą, nors pagal gaires labai sunkaus pažeidimo atveju ji galėjo svarstyti apie mažiausiai 20 000 000 eurų pradinės baudos skyrimą.

- ²⁴⁴ Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, pirma ketvirtojo pagrindo dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

— Dėl antros dalies, susijusios su pažeidimo konkretaus poveikio rinkai vertinimu

- ²⁴⁵ Pirmiausia reikia priminti, kad pagal gairių 1 A punkto pirmą pastraipą „vertinant pažeidimo sunkumą reikia atsižvelgti į jo pobūdį, jo [konkrečią] įtaką rinkai, kur tai gali būti įvertinta, ir susijusios geografinės rinkos dydį“.

- ²⁴⁶ Reikia taip pat priminti, kad pažeidimo pobūdžiui tenka lemiama reikšmė kvalifikuojant pažeidimus kaip labai sunkius ir kad susitarimai arba suderinti veiksmai, kurie, kaip šiuo atveju, visų pirma orientuoti į kainų nustatymą arba rinkų pasidalijimą, vien dėl savo pobūdžio gali būti kvalifikuojami kaip „labai sunkūs“, ir tokiems veiksams nebūtinai turi būti būdingas ypatingas poveikis arba ypatingas teritorinis mastas (žr. šio sprendimo 233 punktą).

- 247 Ginčijamame sprendime vertindama pažeidimo sunkumą Komisija atsižvelgė į tai, kad nuo 1998 m. perdirbėjų kartelis turėjo konkrečių pasekmių rinkoje, net jeigu, pirma, ji jau buvo kvalifikavusi šį pažeidimą kaip „labai sunkų“ remdamasi jo pobūdžiu (ginčijamo sprendimo 409–411 konstatuojamosios dalys) ir, antra, ji manė, kad šių pasekmių nebuvo galima kiekybiniu požiūriu tiksliai nustatyti (ginčijamo sprendimo 412 konstatuojamoji dalis).
- 248 Jei Komisija nusprendžia atsižvelgti į pažeidimo konkretų poveikį rinkoje, ji turi pateikti konkrečių, įtikinamų ir pakankamų įrodymų, leidžiančių įvertinti tikrąjį poveikį, kurį pažeidimas gali daryti konkurencijai minėtoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Roquette Frères prieš Komsiją*, T-322/01, Rink. p. II-3137, 73–75 punktus).
- 249 Tačiau šioje byloje ginčijamo sprendimo dalyje, skirtoje pažeidimo sunkumo vertinimui (žr. ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamąją dalį), darydama išvadą, jog perdirbėjų kartelis turi realių pasekmių rinkoje nuo 1998 m., Komisija nepateikė tokių įrodymų, bet rėmėsi tik faktu, kad šis kartelis buvo visiškai sudarytas ir veikė nuo šios datos, o tai gali būti tik tokių pasekmių egzistavimo pirminis įrodymas (žr. šio sprendimo 252 punktą).
- 250 Tačiau tai, kad Komisija šioje ginčijamo sprendimo dalyje teisiškai neįrodė, jog perdirbėjų kartelis turėjo konkretų poveikį rinkoje, nedaro įtakos pažeidimą kvalifikuojant kaip „labai sunkų“. Iš tiesų taip kvalifikuoti visiškai tinkama atsižvelgiant į šio pažeidimo pobūdį (žr. šio sprendimo 233, 238, 239 ir 246 punktus).

- 251 Be to, Bendrasis Teismas naudodamasis savo neribotos jurisdikcijos teise mano, kad dėl konkretaus poveikio rinkai pakankamo įrodymo nebuvimo negalima persvarstyti pradinio baudos dydžio, kurį Komisija nustatė atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą.
- 252 Pirmiausia reikia manyti, jog atsižvelgiant į tai, kad perdirbėjų kartelis jungė visus Ispanijoje pripažintus perdirbėjus, kad jie supirkinėjo beveik visą šioje šalyje kiekvienais metais užauginamą žaliavinį tabaką ir kad šis kartelis susijęs su visu šių perdirbėjų supirktu žaliaviniu tabaku, realus šio kartelio įgyvendinimas yra pasekmių rinkoje buvimo pirminis įrodymas.
- 253 Antra, reikia konstatuoti, kad kitose nei pažeidimo sunkumo vertinimui skirtose ginčijamo sprendimo dalyse pateikiama kartelio konkretaus poveikio rinkai įrodymų.
- 254 Taigi ginčijamo sprendimo 173 konstatuojamojoje dalyje Komisija teigė, kad 1998 m. „ankstesniems metams būdingas kainų kilimas baigėsi ir jos netgi nukrito“. Ji pridūrė, kad 2002 m. vasario 15 d. paaiškinimuose *Agroexpansión* jai nurodė, jog „1998–1999 prekybos metais Ispanijos perdirbėjai apskritai laikėsi apibūdinto kompromiso“ ir kad „taip pirmą kartą [jiems] pavyko suteikti rinkai tam tikro stabilumo, dėl kurio sulėtėjo ankstesniems metams būdingas supirkimo kainų kilimas ir buvo atsvertas gamybos sektoriaus bendrų derybų poveikis“.
- 255 Be to, ginčijamo sprendimo 301 konstatuojamojoje dalyje Komisija paaiškino, kad vidutinė (maksimali) pristatymo kaina, dėl kurios susitarė perdirbėjai ir *Deltafina*, „labai tiesiogiai lėmė <...> galutinę kainą, sumokėtą už kiekvienos veislės žaliavinį tabaką“, ir kad „pažeidimo poveikis konkurencijai buvo reikšmingas, nes susitarus dėl

augintojams mokėtinos vidutinės (maksimalios) pristatymo kainos, perdirbėjams pavyko maksimaliai suvienodinti jų mokamas augintojams galutines kainas ir savo naudai jas sumažinti pasiekiant mažesnę lygį nei laisvos konkurencijos sąlygomis“.

²⁵⁶ Galiausiai ginčijamo sprendimo 314 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad iš šio sprendimo 38 konstatuojamojoje dalyje esančio sąrašo matyti, jog nuo 1998 m. „kainos stabilizavosi ir netgi sumažėjo (1998 m. visų veislių tabako kainos sumažėjo 4,8%)“. Nurodydama ginčijamo sprendimo 173 konstatuojamąją dalį ji pakartojo, jog *Agroexpansión* taip pat patvirtino, kad egzistuoja ryšys tarp perdirbėjų kartelio ir kainų sumažėjimo.

²⁵⁷ Nurodytų vertinimų nepaneigia 2005 m. sausio 13 d. *Deltafina* ekonomisto ataskaitoje esanti informacija. Iš tiesų, viena vertus, šis ekonomistas aiškiai pripažino, jog visų veislių žaliavinio tabako kainos sumažėjo 1998 metais. Kita vertus, kalbant apie laikotarpį nuo 1999 m. iki 2001 m., reikia nurodyti, jog iš ataskaitos matyti, kad nors veislės „Virginia“ kainos išaugo, kitų rūšių kainos, atvirkščiai, išliko stabilios ar netgi sumažėjo. Galiausiai negalima atmesti galimybės, kad jei nebūtų buvę kartelio, veislės „Virginia“ kainos būtų dar labiau išaugusios arba kad kitų veislių tabako kainos, užuot buvusios stabilios ar sumažėjusios, būtų išaugusios. Ekonomisto atliktas veislės „Virginia“ kainos raidos, pirma, Ispanijos rinkoje ir, antra, kitų trijų pagrindinių valstybių, kuriose auginamas žaliavinis tabakas, rinkose palyginimas nėra įtikinamas, nes kiekvienoje šioje nacionalinėje rinkoje esančios konkurencijos sąlygos ir taikomi teisės aktai nebūtinai yra lygiaverčiai.

258 Trečia, reikia konstatuoti, kad nors akivaizdu, jog Komisija ginčijamame sprendime nustatė pažeidimo sunkumą atsižvelgdama į realias perdirbėjų kartelio pasekmes rinkoje, tai, kad tokios pasekmės pasireiškė tik per dalį pažeidimo darymo laikotarpio, t. y. nuo 1998 m., yra aplinkybė, dėl kurios, taip pat dėl mažo atitinkamų geografinės ir prekės rinkų dydžio, Komisija nusprendė skirti *Deltafina* tik 8 000 000 eurų pradinę baudą, nors pagal gaires labai sunkaus pažeidimo atveju ji galėjo skirti mažiausiai 20 000 000 eurų pradinę baudą.

259 Iš nurodytų vertinimų matyti, kad ketvirtojo pagrindo antra dalis turi būti atmesta.

— Dėl trečios dalies, susijusios su ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamosios dalies ir kitų šio sprendimo konstatuojamųjų dalių nesuderinamumu

260 Reikia konstatuoti, jog, priešingai tam, ką teigia *Deltafina*, nėra jokio nesuderinamumo tarp ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamoje dalyje esančio teiginio, kad „perdirbėjų kartelis buvo visiškai sudarytas ir veikė“, ir kitų jos nurodytų konstatuojamųjų dalių.

261 Visų pirma, *Deltafina* tai tvirtina skaitydama ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamąją dalį iškraipydama jos tekstą. Iš tiesų šioje ištraukoje Komisija nurodė, kad perdirbėjų kartelis buvo visiškai sudarytas ir veikė tik nuo 1998 metų. O ginčijamo sprendimo 85, 88, 111, 122, 133, 144, 284 ir 307 konstatuojamosios dalys susijusios su šio kartelio veikimu 1996 m. ir 1997 metais.

- 262 Be to, ginčijamo sprendimo 113, 126 ir 130 konstatuojamosiose dalyse nurodyta informacija yra nesvarbi, nes susijusi ne su perdirbėjų, bet su augintojų atstovų karteliu.
- 263 Ginčijamo sprendimo 175, 206, 229, 231–233, 235, 239, 255–257, 294, 295 ir 319 konstatuojamosiose dalyse taip pat dėstomos problemos, susijusios su dvišalėmis perdirbėjų ir gamintojų atstovų derybomis. Tačiau, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 295 konstatuojamojoje dalyje, „dėl [šių] nepavykusių dvišalių derybų <...> perdirbėjų antikonkurencinių veiksmų pobūdis nesikeičia“. Kitaip tariant, nurodytos problemos neturi reikšmės tiek, kiek tai susiję su perdirbėjų kartelio sudarymu ir veikimu nuo 1998 metų.
- 264 Nors, aišku, kad ginčijamo sprendimo 186 konstatuojamojoje dalyje išdėstyta, kad per 1999 m. pradžioje vykusias perdirbėjų diskusijas nebuvo sudarytas susitarimas, joje taip pat nurodyta, jog jie nusprendė pratęsti ankstesnių metų pagrindų susitarimo galiojimą. Tai dar akivaizdžiau iš kitos konstatuojamosios dalies.
- 265 Ginčijamo sprendimo 244 konstatuojamojoje dalyje, susijusioje su 2001 m., Komisija tik pareiškė, kad „neturi pasikeitimo informacija per derliaus nuėmimo laikotarpį pavyzdžių“. Tačiau ji netvirtino, kad *Deltafina* ir Ispanijos perdirbėjų sudaryti susitarimai tais metais buvo nevisiškai įgyvendinti. Priešingai, ginčijamo sprendimo 236 konstatuojamojoje dalyje ji nurodė, kad 1998 m. pagrindų susitarimo galiojimas 2001 m. buvo pratęstas. Reikia pridurti, jog iš ginčijamo sprendimo 240 konstatuojamosios dalies matyti, kad visi Ispanijos perdirbėjai per administracinę procedūrą aiškiai pritarė minėto pagrindų susitarimo galiojimas pratęsimui iki 2001 m. spalio 3 dienos.

266 Galiausiai ginčijamo sprendimo 296 konstatuojamojoje dalyje Komisija tik nurodė, kad susitarimai ar suderinti veiksmai, kuriuos vykdant dalyvavo perdirbėjai ir *Deltafina*, yra „atskiro ir tęstinio pobūdžio“.

267 Taigi ketvirtojo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

— Dėl ketvirtos dalies, susijusios su *Deltafina* klaidingu kvalifikavimu stambiausia Ispanijoje perdirbto tabako pirkėja

268 Reikia konstatuoti, kad priešingai tam, ką teigia *Deltafina*, Komisija nesuklydo manydama, jog ši įmonė užėmė žymią vietą perdirbto Ispanijos tabako supirkimo rinkoje.

269 Pirmiausia šio Komisijos vertinimo visiškai nepaneigia *Deltafina* ekonomisto ataskaitoje esanti informacija. Šiuo klausimu iš pradžių reikia konstatuoti, kad šios ataskaitos lentelėje Nr. 5 *Cetarsa* priskiriama perdirbtą Ispanijos tabaką superkančioms įmonėms, nors ji yra pirminio perdirbimo įmonė ir nesuperka perdirbto tabako iš trečiųjų asmenų. Iš tiesų, kaip *Deltafina* išaiškino atsakydama į vieną Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą, šioje lentelėje esantys duomenys susiję su perdirbto Ispanijos tabako pardavimais cigarečių gamintojams. Be to, reikia nurodyti, kad net atsižvelgiant į *Deltafina* ekonomisto pateiktus duomenis pagrindinė perdirbto Ispanijos tabako pardavėja 2000 m. ir 2001 m. buvo ne *Cetarsa*, o ji. Taigi šiais metais *Deltafina* užėmė

atitinkamai 31,6% ir 28,7% perdirbto Ispanijos tabako pardavimo rinkos, o *Cetarsa* rinkos dalys prilygo atitinkamai 26,7% ir 27,6%.

270 Antra, neginčytina, kad *Deltafina* buvo pagrindinė trijų iš keturių Ispanijos perdirbėjų klientė. Taigi visų pirma šalys neginčija, kad didžiausią dalį savo produkcijos *Taes* parduodavo *Deltafina*. Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 21 konstatuojamosios dalies ir *Deltafina* ekonomisto ataskaitos lentelės Nr. 7, nuo 1996 m. iki 1998 m. ji buvo neabejotinai stambiausia *Agroexpansión* klientė. Be to, 2002 m. kovo 15 d. atsakydama į Komisijos prašymą pateikti informaciją *Cetarsa* nurodė, kad pagal svarbą stambiausi jos klientai buvo *Deltafina*, *Altadis* ir *Dimon*. Galiausiai reikia pabrėžti, jog toje pačioje lentelėje nurodyta, kad 1999 m. ir 2000 m. *Deltafina* buvo keturių Ispanijos perdirbėjų klientė.

271 Trečia, reikia taip pat nurodyti, kad be apibūdintų komercinių santykių *Deltafina* su kai kuriais perdirbėjais siejo ir kiti komerciniai santykiai. Taigi, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 29 konstatuojamosios dalies, kurios pagrįstumo *Deltafina* neginčija, ji sudarė su *Cetarsa*, turinčia perteklinių perdirbimo pajėgumų, sutartis dėl dalies *Taes* ir *Agroexpansión* tabako apdorojimo ir kūlimo.

272 Atsižvelgiant į įvairius nurodytus duomenis buvo teisiškai įrodyta, kad *Deltafina* turėjo daugiau galimybių nei bet kas kitas paveikti Ispanijos perdirbėjų elgesį, kaip Komisija pažymėjo ginčijamo sprendimo 417 konstatuojamojoje dalyje.

273 Taigi ketvirtojo pagrindo ketvirta dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

— Dėl penktos dalies dėl motyvavimo, susijusio su Ispanijos teisinės sistemos ir Ispanijos valdžios institucijų elgesio sukurto neapibrėžtumo pasekmėmis, į kurias reikia atsižvelgti nustatant baudų dydį, stokos

274 Priešingai tam, ką teigia *Deltafina*, ginčijamame sprendime Komisija labai tiksliai išdėstė, kodėl Ispanijos teisinės sistemos ir Ispanijos valdžios institucijų elgesio sukurtas neapibrėžtumas derybų dėl tipinių sutarčių aplinkybėmis pateisina simbolinio dydžio baudos skyrimą tik augintojų atstovams.

275 Šiuo klausimu, pirma, reikia priminti, kad, kaip reziumuota ginčijamo sprendimo 275–277 konstatuojamosiose dalyse ir kaip jau buvo išdėstyta šio sprendimo 15–21 ir 107 punktuose, ginčijamas sprendimas susijęs su dviem horizontaliais karteliais: įgyvendinant pirmąjį dalyvavo Ispanijos perdirbėjai ir *Deltafina*, o antrąjį – augintojų atstovai. Pagal tas pačias konstatuojamąsias dalis kiekvienas šių kartelių apima visumą susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų bei sudaro atskirą ir tęstiną EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

276 Iš ginčijamo sprendimo taip pat labai aišku, jog perdirbėjų kartelį sudarė dvi dalys, t. y.:

— pirma, nuo 1996 m. iki 2001 m. perdirbėjai ir *Deltafina* slapta sudarė susitarimus ir (arba) dalyvavo vykdant suderintus veiksmus, kuriais buvo iš esmės siekiama kiekvienais metais nustatyti vidutinę (maksimalią) kiekvienos veislės visų rūšių kokybės žaliavinio tabako pristatymo kainą bei pasidalyti kiekvienos veislės žaliavinio tabako kiekiais, kuriuos kiekvienas perdirbėjas galėjo supirkti iš augintojų (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 276 ir 278 konstatuojamosiose dalyse

esančią santrauką ir dėl šios kartelio dalies kvalifikavimo „slapta“ žr. ginčijamo sprendimo 411, 413, 438 ir 454 konstatuojamąsias dalis),

- antra, nuo 1999 m. iki 2001 m. perdirbėjai ir *Deltafina* taip pat sudarė susitarimus ir (arba) dalyvavo vykdant suderintus veiksmus, kurių tikslas buvo nustatyti kainos svyravimo ribas, taikomas kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, bei papildomas sąlygas, kurias jie siūlė augintojų atstovams vykstant kolektyvinėms deryboms tarp abiejų sektorių (visų pirma žr. ginčijamo sprendimo 276 ir 280 konstatuojamosiose dalyse esančią santrauką).
- 277 Ginčijamame sprendime aiškiai išdėstyta, jog augintojų atstovų kartelis apima visumą susitarimų ir (arba) suderintų veiksmų, įvykdytų nuo 1996 m. iki 2001 m., kurių tikslas iš esmės buvo nustatyti kainos svyravimo ribas, taikomas kiekvienos veislės žaliaviniam tabakui pagal kokybės klasę, bei papildomas sąlygas, kurias jie siūlė perdirbėjams vykstant kolektyvinėms deryboms tarp abiejų sektorių (visų pirma žr. ginčijamo sprendimo 277 ir 318 konstatuojamosiose dalyse esančią santrauką).
- 278 Kitaip tariant, iš ginčijamo sprendimo aišku, jog perdirbėjų karteliu buvo siekiama daug daugiau nei augintojų atstovų karteliu, nes viena jo dalis buvo slapta ir ji buvo įvykdyta ne per kolektyvines derybas tarp abiejų sektorių.
- 279 Antra, reikia nurodyti, kad ginčijamame sprendime nustatydamą baudų dydį Komisija nagrinėjo, kokias pasekmes Ispanijos teisinė sistema ir Ispanijos valdžios institucijų elgesys turėjo įvairių adresatų veiksmams, ir šiuo klausimu tiksliai išdėstė savo vertinimą.

280 Taigi visų pirma Komisija išnagrinėjo augintojų atstovų kartelį (ginčijamo sprendimo 425–430 konstatuojamosios dalys).

281 Šiuo klausimu darydama nuorodą į ginčijamo sprendimo 350 ir kitas konstatuojamasias dalis Komisija priminė, jog pagal taikomus nacionalinės teisės aktus nereikalaujama, kad augintojų atstovai ir Ispanijos perdirbėjai susitartų dėl kainų svyravimo ribų ir papildomų sąlygų. Ji patikslino, kad, nors nuo 1982 m. iki 2000 m. šiuose teisės aktuose buvo numatyta, jog norint, kad Žemės ūkio ministerija patvirtintų tipines sutartis, jose turėjo būti sąlygos dėl „garantuotos minimalios kainos“ ir dėl „kainos, kurią augintojas turėjo gauti už žaliavas“, vis dėlto šalys, kurios dėrėdavosi dėl šių tipinių sutarčių, nebuvo įpareigojamos susitarti dėl „į sąlygas dėl kainų įtrauktinų konkrečių skaičių“. Beje, šiuo klausimu ji nurodė, kad nuo 1995 m. iki 1998 m. Žemės ūkio ministerija patvirtino tipines sutartis, kurių sąlygose dėl kainos buvo palikta tuščia vieta (ginčijamo sprendimo 426 konstatuojamoji dalis).

282 Paskui ginčijamo sprendimo 427 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė kelias aplinkybes, dėl kurių kitoje konstatuojamojoje dalyje ji vis dėlto pripažino, kad „kolektyvinėms deryboms dėl tipinių sutarčių taikoma teisinė sistema gali sukurti neapibrėžtumo situaciją dėl augintojų atstovų ir perdirbėjų elgsenos teisėtumo tiksliais kolektyvinių derybų dėl tipinių sutarčių aplinkybėmis“. Tai yra šios aplinkybės:

— nuo 1995 m. iki 1998 m. sudarytose ir Žemės ūkio ministerijos patvirtintose tipinėse sutartyse numatyta, jog visi augintojų atstovai kartu derasi su kiekvienu perdirbėju dėl kainų sąrašų ir papildomų sąlygų,

- 1999 m. Žemės ūkio ministerija patvirtino net tuos kainų sąrašus, kuriuos kartu sudarė visi augintojų atstovai ir keturi perdirbėjai,

- šie sąrašai buvo pridėti prie tipinės sutarties, paskelbtos tų pačių metų *Boletín Oficial del Estado*,

- 2000 m. ir 2001 m. Žemės ūkio ministerija pakvietė abiejų sektorių atstovus į kelis susitikimus, kurių tam tikri vyko pačioje ministerijoje, siekiant susitarti dėl kainų sąrašų, taip padrašinant šalis tęsti kolektyvines derybas dėl šių sąrašų.

283 Ginčijamo sprendimo 429 konstatuojamojoje dalyje Komisija pridūrė, kad derybos dėl tipinių sutarčių ir jų rezultatai apskritai buvo visuomenei žinomi ir jokia valdžios institucija iki pat procesinių veiksmų inicijavimo niekada nėra suabejojusi dėl jų suderinamumo su Bendrijos ar Ispanijos teisės nuostatomis.

284 Galiausiai iš ginčijamo sprendimo 430 konstatuojamosios dalies matyti, kad būtent dėl šio sprendimo 282 ir 283 punktuose nurodytų aplinkybių Komisija augintojų atstovams skyrė tik simbolinio 1 000 eurų dydžio baudą.

285 Antra, kalbėdama apie perdirbėjų kartelį, ginčijamo sprendimo 437 ir 438 konstatuojamosiose dalyse Komisija pateikė savo nuomonę dėl Ispanijos teisinės sistemos ir Ispanijos valdžios institucijų elgesio įtakos.

286 Šiuo atžvilgiu Komisija atskyrė šio kartelio dalį, susijusią su „viešomis“ derybomis dėl tipinių sutarčių ir jų sudarymu su augintojų atstovais – visų pirma su derybomis dėl kainų svyravimo ribų ir papildomų sąlygų – ir šio kartelio „slaptą“ dalį.

287 Taigi, viena vertus, ginčijamo sprendimo 437 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad ginčijamo sprendimo 427–429 konstatuojamosiose dalyse jos padarytos išvados dėl augintojų atstovų veiksmų (žr. šio sprendimo 282 ir 283 punktus) galioja, taip pat kalbant apie pirmąją iš šių dviejų perdirbėjų kartelio dalių.

288 Kita vertus, dėl šio kartelio „slaptos“ dalies ginčijamo sprendimo 438 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad perdirbėjų veiksmai „buvo platesnė veikla, nei apibrėžia atitinkama viešoms deryboms ir susitarimams su gamintojų atstovams taikoma teisinė sistema“. Tačiau toje pačioje konstatuojamojoje dalyje ji pripažino, kad „viešos augintojų atstovų ir perdirbėjų derybos tam tikru mastu sąlygojo materialų pagrindą (konkrečiai kalbant apie galimybes susitarti ir patvirtinti bendrą poziciją), kuriuo remdamiesi perdirbėjai galėjo ne tik parengti bendrą poziciją, kurią jie tvirtino per viešas derybas, bet ir savo slaptą strategiją, susijusią su vidutinėmis (maksimaliomis) pristatymo kainomis ir kiekiais“.

289 Taigi, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 438 konstatuojamosios dalies, atsižvelgusi į šio sprendimo 287 ir 288 punktuose nurodytas aplinkybes, Komisija nusprendė dėl lengvinančių aplinkybių 40 % sumažinti perdirbėjams ir *Deltafina* skirtą pagrindinę baudą.

²⁹⁰ Atsižvelgiant į visus nurodytus vertinimus, ketvirtojo pagrindo penktą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

— Dėl šeštos dalies, susijusios su neatsižvelgimu į *Deltafina* nedalyvavimą diskusijose ir derybose su Ispanijos perdirbėjais ir augintojų atstovais

²⁹¹ Ketvirtojo pagrindo šešta dalis yra nepagrįsta faktais, nes ginčijamame sprendime Komisija nemanė, kad Ispanijos perdirbėjų ir augintojų atstovų „vertikalios“ diskusijos ir derybos prieštarauja EB 81 straipsniui. Todėl tai, kad *Deltafina* nedalyvavo šiose diskusijose ir derybose negali turėti jokios įtakos vertinant jai priskirto pažeidimo sunkumą ir todėl jai skirtos baudos pradiniam dydžiui.

— Dėl septintos dalies, susijusios su vienodo požiūrio principo pažeidimu, Komisijai nesilaikius savo ankstesnės praktikos

²⁹² Kadangi skiriant baudas konkurencijos srityje ankstesnė Komisijos sprendimų praktika nesudaro teisinio pagrindo (101 punkte minėto Sprendimo LR AF 1998 prieš Komisiją 234 punktą), ketvirtojo pagrindo septinta dalis yra nepagrįsta.

— Išvada dėl ketvirtojo pagrindo

293 Iš nurodytų vertinimų matyti, kad visas ketvirtasis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių 1 B punkto ir vienodo požiūrio principo pažeidimu

Ginčijamo sprendimo santrauka

294 Ginčijamo sprendimo 432 ir 433 konstatuojamosiose dalyse Komisija nagrinėjo pažeidimo, kuriuo kaltinami perdirbėjai ir *Deltafina*, trukmės klausimą.

295 Pirmiausia, nurodydama ginčijamo sprendimo 92 konstatuojamąją dalį, Komisija teigė, kad perdirbėjų kartelis buvo pradėtas vykdyti 1996 m. kovo 13 dieną (ginčijamo sprendimo 432 konstatuojamoji dalis).

296 Paskui ji nurodė, kad remiantis perdirbėjų pareiškimais šio kartelio vykdymas buvo nutrauktas 2001 m. spalio 3 dieną. Tačiau konstatavusi, jog jos turimas „paskutinis įrodymas“ yra ginčijamo sprendimo 260 konstatuojamojoje dalyje minėtas 2001 m. rugpjūčio 10 d. susitikimas, ji pasirinko šią dieną kaip pažeidimo vykdymo baigimo datą (ginčijamo sprendimo 432 konstatuojamoji dalis).

297 Atsižvelgusi į tai, Komisija nustatė, kad pažeidimas tęsėsi penkerius metus ir keturis mėnesius, o tai atitinka ilgos trukmės pažeidimą. Taigi ginčijamo sprendimo 433 konstatuojamojoje dalyje ji 50% padidino kiekvienam Ispanijos perdirbėjui ir *Deltafina* pradinį skirtos baudos dydį.

Šalių argumentai

298 Papildomai pateikusi savo penktąjį pagrindą *Deltafina* dėsto, kad ginčijamo sprendimo 432 ir 433 konstatuojamosiose dalyse Komisija „paprasčiausiai sujungė visus veiksmus“, t. y. perdirbėjams priskirtus „realius“ veiksmus ir *Deltafina* priskirtus „virtualius“ veiksmus, nustatė, jog pažeidimas tęsėsi „daugiau nei penkerius metus ir keturis mėnesius“, nusprendė, jog visų šalių atžvilgiu šis pažeidimas yra ilgos trukmės ir pradinį kiekvienai šių šalių skirtos baudos dydį padidino 50%. Ieškovės nuomone, kadangi Komisija jai priskyre „bendrą atsakomybę dėl ketinimo, nepagrįsto faktais ir specifiniais veiksmais“, ji turėjo bent nustatyti tikslią pažeidimo vykdymo „pradžios datą“, t. y. „nurodyti, nuo kada *Deltafina* pradėjo daryti išorės itaką keturiems Ispanijos perdirbėjams, juos paveikdama ar lemdama jų veiksmus“.

299 Todėl *Deltafina* prašo Bendrojo Teismo sumažinti baudos dydį, atsižvelgiant į tai, kad pažeidimo trukmė gali būti tik vidutinė.

300 Komisija atsako, kad perdirbėjų kartelio vykdymo pradžios data turi būti laikoma 1996 m. kovo 13 d., kai įvyko pirmasis susitikimas.

Bendrojo Teismo vertinimas

- 301 Reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 432 konstatuojamojoje dalyje Komisija aiškiai nustatė, kad perdirbėjų kartelis buvo pradėtas vykdyti 1996 m. kovo 13 dieną.
- 302 Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 92 konstatuojamosios dalies, į kurią nukreipiama ginčijamo sprendimo 432 konstatuojamojoje dalyje, ši data, remiantis *Taes*, *WWTE* ir *Agroexpansión* pareiškimais, atitinka dieną, kai *Deltafina* ir Ispanijos perdirbėjai susitiko pirmą kartą, norėdami pasitarti dėl žaliavinio tabako supirkimo kainų ir apimčių 1996–1997 prekybos metais.
- 303 *Deltafina* atveju Komisija juo labiau turėjo pagrindo pasirinkti šią datą kaip pažeidimo vykdymo pradžios datą, nes, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 125 punkte, šiame susitikime ją atstovavo ir vadovas M. M., ir už pirkimus atsakingas direktorius M. C.
- 304 Be to, *Deltafina* argumentai grindžiami klaidinga prielaida, kad ji nedalyvavo vykdant perdirbėjų kartelį, o tik padėjo daryti pažeidimą (žr. šio sprendimo 122–133 punktus).
- 305 *Deltafina* neginčija Komisijos vertinimo, kad pažeidimas buvo nutrauktas 2001 m. rugpjūčio 10 d., todėl reikia daryti išvadą, jog Komisija teisingai nustatė, jog šis pažeidimas tęsėsi ilgiau nei penkerius metus ir keturis mėnesius, t. y. kad tai buvo ilgos trukmės pažeidimas, kaip nurodyta gairėse, ir todėl *Deltafina* skirtos baudos pradinį dydį padidino 50 %.

306 Iš to galima daryti išvadą, kad penktąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl šeštojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies ir gairių 2 punkto pažeidimu bei motyvavimo stoka

Ginčijamo sprendimo santrauka

307 Iš ginčijamo sprendimo 436 konstatuojamosios dalies aišku, kad *Deltafina* skirta pagrindinė bauda buvo padidinta 50% dėl sunkinančių aplinkybių motyvuojant tuo, kad įgyvendinant perdirbėjų kartelį ši įmonė atliko organizatorės vaidmenį.

308 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė:

„Iš (ginčijamo sprendimo) 361 ir kitose konstatuojamosiose dalyse išdėstytų faktų matyti, kad *Deltafina* atliko lemiamą vaidmenį sudarant ir įgyvendinant po 1996 m. perdirbėjų sudarytus susitarimus dėl (maksimalios) vidutinės pristatymo kainos ir kiekių. *Deltafina* (atstovaujama savo vadovo) įtikino Ispanijos perdirbėjus koordinuoti savo supirkimo strategijas ir buvo perdirbėjų antikonkurencinių susitarimų depoziTORė ir tarpininkė, ypač pradėjus įgyvendinti antikonkurencinius veiksmus.“

- 309 Ginčijamo sprendimo 436 konstatuojamojoje dalyje Komisija pridūrė, kad „*Agroexpansión* ir WWTE savo atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus ir per po to įvykusį posėdį taip pat patvirtino *Deltafina* organizatorės vaidmenį įgyvendinant perdirbėjų kartelį.“

Šalių argumentai

- 310 Papildomai pateikdama šeštąjį pagrindą *Deltafina* teigia: kadangi Komisija kaip sun-kinančia aplinkybe prieš ją rėmėsi jos atliktu organizatorės vaidmeniu, ginčijamas sprendimas ydingas dviem atžvilgiais.
- 311 Pirma, ji teigia, kad ginčijamame sprendime trūksta motyvacijos, nes jo 435 konsta-tuojamojoje dalyje Komisija tik neapibrėžtai darė nuorodą į „361 ir kitose konstatuo-jamosiose dalyse išdėstytus faktus“.
- 312 Tokiomis aplinkybėmis ji teigė, kad minėtos palinkybės apima tik jos dalyvavimą susi-tikimuose, teikiamus pasiūlymus, informacijos gavimą, dokumento saugojimą, laiškų siuntimą, tarpininkavimą ir dalyvavimą diskusijose, t. y. „pasyvius išorės veiksmus, pasireiškiančius dalyvavimu arba daugiausia netiesioginiu palengvinimu Ispanijos perdirbėjams, kurie buvo tikrieji kartelio veikėjai, vykdant veiklą“. Šios aplinkybės vi-siškai neįrodo, kad įgyvendinant perdirbėjų kartelį ji atliko organizatorės vaidmenį.

- 313 Antra, *Deltafina* nurodė, kad priskirdama jai šį vaidmenį Komisija rėmėsi kai kuriais *Agroexpansió*n ir WWTE atsakymų į pranešimą apie kaltinimus dalimis. Ji dar kartą priekaištauja Komisijai, kad ši atsisakė leisti jai susipažinti su šiais atsakymais ir taip sunkiai pažeidė jos teisę į gynybą.
- 314 Atsižvelgiant į šiuos įvairius faktus, *Deltafina* prašo Bendrojo Teismo sumažinti baudos dydį ir ją nustatyti nepaisant dėl sunkinančių aplinkybių Komisijos taikyto 50 % padidinimo.
- 315 Komisija prašo atmesti šį šeštąjį pagrindą.
- 316 Pirmiausia Komisija tvirtina, kad ginčijamame sprendime ji pakankamai aiškiai ir tiksliai nurodė, kodėl, jos nuomone, įgyvendinant kartelį *Deltafina* atliko organizatorės vaidmenį. Konkrečiau kalbant, reikia pabrėžti, jog ji remiasi ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamąja dalimi, kurioje teikiama nuoroda į šio sprendimo 361–369 konstatuojamosiose dalyse išdėstytus faktus.
- 317 Tokiomis aplinkybėmis ji tvirtina, kad minėtos aplinkybės aiškiai įrodo *Deltafina* priskirto kartelio organizatorės vaidmenį.
- 318 Antra, remdamasi šio sprendimo 147 punkte nurodytais vertinimais, Komisija nesutinka, kad pažeidė *Deltafina* teisę į gynybą jai nesuteikusi galimybės susipažinti su *Agroexpansió*n ir WWTE atsakymais į pranešimą apie kaltinimus.

Bendrojo Teismo vertinimas

- 319 Visų pirma dėl kaltinimo, susijusio su motyvavimo stoka, pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką individualaus sprendimo motyvavimas turi taip aiškiai ir vienareikšmiškai išreikšti teisės aktą priėmusios Bendrijos institucijos ketinimus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suvokti priežastis, dėl kurių priemonė priimta, o kompetentingas teismas – atlikti kontrolės funkciją. Reikalavimas motyvuoti vertinamas atsižvelgiant į atskiro atvejo aplinkybes. Nėra reikalaujama, kad pagrindžiant būtų nurodyti visi reikšmingi faktiniai ir teisės aspektai, nes klausimas, ar jis atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, vertinamas atsižvelgiant ne tik į nagrinėjamo teisės akto tekstą, bet ir į aplinkybes, kurioms esant jis buvo priimtas, bei į visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (žr. 1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval et Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 320 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamojoje dalyje Komisija pakankamai tiksliai nurodė, kokiais įrodymais remdamasi ji kvalifikavo *Deltafina* perdirbėjų kartelio organizatore. Taigi šioje konstatuojamojoje dalyje ji ne tik aiškiai identifikavo, kurie *Deltafina* veiksmai, jos nuomone, pateisina tokį kvalifikavimą, bet ir darė konkrečią nuorodą į faktus, išdėstytus ginčijamo sprendimo 361 ir kitose konstatuojamosiose dalyse, kuriose taip pat daroma nuoroda į kitas konstatuojamąsias dalis.
- 321 Be to, ginčijamo sprendimo 436 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė, kad *Agroexpansión* ir WWTE savo atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus ir per posėdį patvirtino, jog įgyvendinant perdirbėjų kartelį *Deltafina* atliko organizatorės vaidmenį.

322 Taigi kaltinimas dėl motyvavimo stokos turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

323 Antra, reikia išnagrinėti *Deltafina* kaltinimą, pateiktą nurodant antrojo pagrindo pirmą dalį (žr. šio sprendimo 104 ir 105 punktus), kuris susijęs su tuo, kad pranešime apie kaltinimus Komisija neužsiminė apie tai, kad ji gali būti laikoma perdirbėjų kartelio organizatore, taip pažeisdama jos teisę į gynybą.

324 Šiuo klausimu reikia priminti, jog iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad Komisija laikosi savo pareigos paisyti įmonių teisės būti išklaustyoms, jei ji savo pranešime apie kaltinimus aiškiai nurodo, kad spręs klausimą, ar tam tikroms įmonėms turi būti skirtos baudos, ir baudai galinčias daryti įtaką pagrindines faktines ir teisinės aplinkybes, pavyzdžiui, įtariamo pažeidimo sunkumą ir trukmę bei tai, ar pažeidimas buvo padarytas „tyčia ar dėl neatsargumo“. Tai padariusi, ji suteikia joms būtinius pagrindus gynybai ne tik dėl paties pažeidimo konstatavimo, bet ir dėl baudos skyrimo (šiuo klausimu žr. 228 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 428 punktą ir 2008 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Coop de France bétail et viande ir kt. prieš Komisiją*, C-101/07 P ir C-110/07 P, Rink. p. I-10193, 49 punktą).

325 Be to, iš teismų praktikos matyti, kad nustačius pareigą Komisijai pranešti suinteresuotosioms įmonėms konkrečius duomenis apie ketinamą skirti baudų dydį pranešime apie kaltinimus, Komisija būtų įpareigojama netinkamai paankstinti savo galutinį sprendimą (šiuo klausimu žr. 120 punkte minėto Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 21 punktą).

326 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad, kaip reikalaujama minėtoje teismo praktikoje, Komisija pranešime apie kaltinimus išdėstė pagrindines faktines ir teisinės aplinkybes, galinčias pagrįsti baudą, kurią ji ketino skirti *Deltafina*. Taigi pranešimo 459 punkte, be kita ko, ji nurodė, jog vertindama pažeidimų sunkumą ji ketino atsižvelgti į tai, kad susitarimai, kurių tikslas – nustatyti kainas ir kiekius, priskiriami sunkiausiems konkurencijos taisyklių pažeidimams. Pranešimo apie kaltinimus 460 punkte ji nurodė, kad perdirbėjams priskirtas pažeidimas buvo pradėtas vykdyti 1996 m. kovo 13 d. ir pagal jų pareiškimus baigtas 2001 m. spalio 3 dieną. Ji pridūrė, kad vis dėlto paskutinis jos turimas įrodymas susijęs su 2001 m. rugpjūčio 10 d. susitikimu. Galiausiai pranešimo apie kaltinimus 461 punkte Komisija nurodė, kad atsižvelgs į visas bylos aplinkybes, apibūdintas šiame pranešime, ir visų pirma į kiekvieno jo adresato atliktą individualų vaidmenį, į Ispanijos teisės aktų žemės ūkio produktų srityje galimą įtaką šių adresatų veiksams ir į perdirbėjų bei jų asociacijos bendradarbiavimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo.

327 Aišku, kad Komisija pranešime apie kaltinimus nenurodė, jog *Deltafina* ji galėjo kvalifikuoti kaip organizatorę. Tačiau reikia pažymėti, jog šis kvalifikavimas lemia svarbias pasekmes, susijusias su atitinkamai įmonei skirtinos baudos dydžiu. Taigi pagal gairių 2 punktą tai yra sunkinanti aplinkybė, dėl kurios reikšmingai didinama pagrindinė bauda. Be to, pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunktį dėl tokio kvalifikavimo iš karto pašalinama galimybė labai sumažinti baudą, nors organizatore kvalifikuojama įmonė ir atitinka visas sąlygas, kad galėtų pasinaudoti tokiu sumažinimu. Todėl Komisija pranešime apie kaltinimus turi pirmiausia nurodyti, jos nuomone, svarbias aplinkybes, kad įmonė, kuri gali būti kvalifikuojama kartelio organizatore, galėtų atsakyti į šį kaltinimą. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad šis pranešimas yra tik vienas iš galutinio sprendimo priėmimo etapų ir todėl jame nepateikiama galutinė Komisijos pozicija, negalima reikalauti, kad ši jau šioje studijoje atliktų teisinį

aplinkybių, kuriomis ji grįs galutinį sprendimą kvalifikuoti įmonę kartelio organizatore, kvalifikavimą.

328 Šioje byloje faktinės aplinkybės, kuriomis Komisija rėmėsi priskirdama *Deltafina* perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmenį, pagal jos pareiškimus reziumuojamos šio sprendimo 435 konstatuojamojoje dalyje. Kalbant apie ginčijamo sprendimo 436 konstatuojamosios dalies pirmame sakinyje nurodytas aplinkybes (žr. šio sprendimo 321 punktą), reikia pažymėti, jog Bendrasis Teismas atsižvelgia į Komisijos pareiškimą, kad WWTE ir *Agroexpansión*, atsakydamos į pranešimą apie kaltinimus ir per posėdį tik patvirtino nurodytas aplinkybes ir nepateikė jokio fakto, apie kurį dar nebūtų pranešta *Deltafina* pranešime apie kaltinimus (žr. šio sprendimo 147 ir 316–318 punktus). Tokiomis aplinkybėmis ir nesvarstant klausimo, ar aplinkybių, kuriomis, Komisijos teigimu, ji rėmėsi, pakanka norint įrodyti, kad *Deltafina* atliko perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmenį, reikia manyti, kad Komisija nepažeidė jos teisės į gynybą atsisakydama prieš galutinio sprendimo priėmimą leisti jai susipažinti su minėtais atsakymais į pranešimą apie kaltinimus.

329 Be to, reikia konstatuoti, kad faktinės aplinkybės, kuriomis Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime priskirdama *Deltafina* perdirbėjų kartelio organizatorės vaidmenį, jau buvo minėtos pranešime apie kaltinimus, todėl ji galėjo tinkamai išreikšti savo nuomonę dėl šių aplinkybių prieš priimant šį sprendimą. Iš tiesų ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamojoje dalyje minėtos aplinkybės jau buvo nurodytos kartu su pranešimo apie kaltinimus 416–420 konstatuojamosiose dalyse išdėstytomis aplinkybėmis.

330 Todėl pranešime apie kaltinimus nenurodžiusi, kad *Deltafina* gali būti laikoma perdirbėjų kartelio organizatore, Komisija nepažeidė jos teisės į gynybą.

331 Trečia, reikia išnagrinėti, ar tokios faktinės aplinkybės, kuriomis ginčijamame sprendime rėmėsi Komisija kvalifikuodama *Deltafina* perdirbėjų kartelio organizatore, galėjo pagrįsti tokį kvalifikavimą. Pateikdama šį pagrindą (žr. šio sprendimo 312 punktą) bei pirmojo pagrindo trečią dalį (žr. šio sprendimo 73 punktą) ir antrojo pagrindo pirmą dalį (žr. šio sprendimo 105 punktą), *Deltafina* iš tiesų kaltina Komisiją neįrodžius, kad ji atliko tokį vaidmenį įgyvendinant perdirbėjų kartelį.

332 Šiuo klausimu reikia pabrėžti: tam, kad nagrinėjamai įmonei būtų priskirtas organizatorės vaidmuo, ji turi būti pastebima varomoji kartelio jėga (2006 m. kovo 15 d. Bendrojo Teismo sprendimo *BASF prieš Komisiją*, T-15/02, Rink. p. II-497, 374 punktas ir 2008 m. birželio 18 d. Bendrojo Teismo Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją*, T-410/03, Rink. p. II-881, 423 punktas) ir jos atsakomybė jį įgyvendinant turi būti ypatinga bei konkreti (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *BASF prieš Komisiją* 300 ir 375 punktus).

333 Tačiau, nors ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamojoje dalyje nurodytos aplinkybės parodo, kad *Deltafina* atliko aktyvų ir tiesioginį vaidmenį įgyvendinant perdirbėjų kartelį, vis dėlto jų neužtenka norint įrodyti, kad ši įmonė buvo pastebima šio kartelio varomoji jėga ir kad jos vaidmuo buvo svarbesnis už bet kurio Ispanijos perdirbėjo vaidmenį. Visų pirma reikia nurodyti, kad net jeigu dėl šio sprendimo 122–133 punktuose išdėstytų motyvų Komisija visą nagrinėjamą pažeidimą teisingai priskyrė *Deltafina*, vis dėlto per daugiau nei penkerių metų pažeidimo darymo laikotarpį ši dalyvavo tik nedaugelyje perdirbėjų kartelio susitikimų, per kuriuos buvo sudaryti neteisėti susitarimai, t. y. daugiausiai keturiuose susitikimuose iš beveik trisdešimties, ir kad ji pasikeitė santykinai nedaug laiškų ir informacijos su šio kartelio nariais.

334 Be to, nė vienas bylos medžiagoje esantis įrodymas nepatvirtina, kad *Deltafina* būtų ėmusis kokios nors iniciatyvos siekdama sukurti minėtą kartelį arba skatinusi kokią nors Ispanijos perdirbėją prie jo prisijungti. Konkrečiai kalbant, reikia nurodyti, jog ginčijamo sprendimo 435 konstatuojamojoje dalyje esantis Komisijos teiginys, kad *Deltafina* „įtikino Ispanijos perdirbėjus koordinuoti savo supirkimo strategijas“, nėra pakankamai įrodytas. Vien to, kad 1997 m. liepos 9 d. fakse (žr. šio sprendimo 127 punktą) WWTE užsiminė, jog *Deltafina* vadovas kelis kartus nurodė, kad „susitarimo dėl kainų (nebuvo) įmanoma sudaryti be susitarimo dėl kiekių“, neužtenka šiam teiginiui pagrįsti. Tai pasakytina juo labiau dėl to, kad atsižvelgiant į tą patį faksą galima veikiau teigti, jog pati WWTE pageidavo, kad susitarimas dėl kiekių būtų sudarytas, primygtinai atkreipdama dėmesį į būtinybę jį sudaryti penkeriems arba mažiausiai trejiems metams. Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad ginčijamo sprendimo 143 konstatuojamojoje dalyje minėtame 1997 m. lapkričio 6 d. fakse *Deltafina* vadovui WWTE nurodė „visais būdais bandanti pasiekti susitarimą dėl kiekių“ ir patikslino, kad per kitą perdirbėjų kartelio susitikimą ji pasiūlys „susitarimų įvykdymo garantiją, pateikiant dideles pinigų sumas, kurios užtikrintų jų įvykdymą“.

335 Nė vienas bylos medžiagoje esantis įrodymas taip pat neleidžia patvirtinti, kad *Deltafina* atliko pareigas, kurios įprastai susijusios su kartelio organizatoriaus vaidmens vykdymu, kaip antai pirmininkavimas susitikimams arba tam tikrų duomenų surinkimas bei platinimas. Nors akivaizdu, kad *Deltafina* trumpai buvo išsaugojusi pažymą, kurioje smulkiai cituojami tam tikri neteisėti susitarimai, taip buvo tik šiuo atveju. Be to, nors bylos medžiagoje yra duomenų, rodančių, kad *Deltafina* tarpininkavo ginčuose tarp perdirbėjų, tokių atvejų buvo labai nedaug ir tik pirmaisiais dviem perdirbėjų kartelio įgyvendinimo metais. Be to, ji tai darė nepateikdama jokių konkrečių grasinimų ir nesiimdama jokių drausminių priemonių.

336 Taigi šeštajam pagrindui reikia iš dalies pritarti ir todėl pakeisti ginčijamą sprendimą, nes jame kaip sunkinančia aplinkybe prieš *Deltafina* remiamasi organizatoriaus vaidmeniu. Konkrečios šio pakeitimo pasekmės nurodytos šio sprendimo 437–439 punktuose.

Dėl septintojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies ir gairių 3 punkto pažeidimu

Šalių argumentai

- ³³⁷ *Deltafina* priekaištuoja Komisijai šioje byloje neatsižvelgus į gairių 3 punkto antroje ir trečioje įtraukose nurodytas lengvinančias aplinkybes, t. y. atitinkamai į „neteisėtų susitarimų arba veiklos neįgyvendinimą praktikoje“ ir į „pažeidimo nutraukimą Komisijai įsikišus“.
- ³³⁸ Taigi, pirma, *Deltafina* teigia, kad ginčijamame sprendime Komisija „primygtinai“ konstatavo neteisėtų susitarimų ir veiksmų nesilaikymą „bent iš dalies“ 1996 m. (ginčijamo sprendimo 85, 88 ir 111 konstatuojamosios dalys), 1997 m. (ginčijamo sprendimo 113, 122, 126, 130 ir 133 konstatuojamosios dalys), 1998 m. (ginčijamo sprendimo 144 ir 175 konstatuojamosios dalys), 1999 m. (ginčijamo sprendimo 186 konstatuojamoji dalis), 2000 m. (ginčijamo sprendimo 206, 229, 231–233 ir 235 konstatuojamosios dalys) ir 2001 m. (ginčijamo sprendimo 239, 244 ir 255–257 konstatuojamosios dalys). Ji taip pat cituoja kai kurias ginčijamo sprendimo 295, 307 ir 319 konstatuojamųjų dalių ištraukas.
- ³³⁹ Šiomis aplinkybėmis *Deltafina* tvirtina, jog 2003 m. liepos 9 d. Sprendime *Cheil Jedang prieš Komisiją* (T-220/00, Rink. p. II-2473) Bendrasis Teismas nurodė, kad gairėse „aiškiai reikalaujama neteisėtų susitarimų neįgyvendinimą praktikoje laikyti lengvinančia aplinkybe“ (191 punktas), kad gairių 3 punkto antra įtrauka susijusi ne tik su „atveju, kai kartelis visiškai nėra įgyvendintas, neatsižvelgiant į kiekvienos įmonės konkrečius veiksmus“ (188 punktas), ir kad „reikia, remiantis bausmių ir sankcijų

individualumo principu, išnagrinėti santykinį įmonės dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą“ (189 punktas).

340 Antra, *Deltafina* kaltina Komisiją neatsižvelgus į tai, kad pažeidimas, kuriuo ji kaltinama, buvo nutrauktas 2001 m. rugpjūčio 10 d., t. y. iki pirmųjų patikrinimų datos.

341 Atsižvelgiant į nurodytus argumentus *Deltafina* prašo Bendrojo Teismo sumažinti jos baudos dydį.

342 Komisija prašo septintąjį pagrindą atmesti.

343 Pirma, ji tvirtina, kad neprivalėjo šioje byloje atsižvelgti į gairių 3 punkto antroje įtraukoje nurodytą lengvinančią aplinkybę.

344 Šiuo klausimu iš pradžių ji nurodė, jog į tai, kad iki 1998 m. kartelis nebuvo visiškai įvykdytas, buvo atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, nes nepaisant šio pažeidimo labai sunkaus pobūdžio, pradinis *Deltafina* skirtos baudos dydis buvo ne 20 000 000 eurų, o 8 000 000 eurų.

345 Paskui ji pažymėjo, kad jos pozicija patvirtinama šio sprendimo 339 punkte nurodyto Sprendimo *Cheil Jedang prieš Komisiją* 189 ir 192 punktuose bei 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją* (T-44/00, Rink. p. II-2223, 276–277 punktai) 276 ir 277 punktuose. Komisija pabrėžė, jog *Deltafina* ne tik niekada aiškiai ir reikšmingai nesipriešino perdirbėjų kartelio

įgyvendinimui, bet visiškai prie jo prisijungė, atlikdama ypač aktyvų koordinavimo ir tarpininkavimo vaidmenį.

- ³⁴⁶ Antra, Komisijos nuomone, ji taip pat neprivalėjo lengvinančia aplinkybe laikyti to, kad pažeidimas buvo nutrauktas iki jos įsikišimo.

Bendrojo Teismo vertinimas

- ³⁴⁷ Visų pirma reikia priminti, kad skirdama baudas iš principo Komisija privalo laikytis savo pačios priimtų gairių (žr. šio sprendimo 230 punktą). Tačiau gairėse nenurodyta, kad Komisija visada privalo atskirai atsižvelgti į kiekvieną jų 3 punkte nurodytą lengvinančią aplinkybę ir neprivalo automatiškai papildomai sumažinti baudos, nes tinkamą baudos sumažinimo dėl lengvinančių aplinkybių dydį reikia nustatyti bendrai įvertinus visas svarbias aplinkybes.

- ³⁴⁸ Iš tiesų priėmus gaires, netapo nereikšminga ankstesnė teismų praktika, pagal kurią Komisija turi diskrecijos teisę, jai leidžiančią, nelygu bylos aplinkybės, nustatant baudas, kurias ji ketina skirti, atsižvelgti arba neatsižvelgti į tam tikrus veiksnius. Nesant gairėse privalomų nurodymų dėl lengvinančių aplinkybių, į kurias gali būti atsižvelgta, reikia daryti prielaidą, kad Komisija turėjo tam tikrą laisvę bendrai įvertinti, kiek ji gali sumažinti baudas, atsižvelgiant į lengvinančias aplinkybes (žr. 230 punkte minėto

Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich* prieš Komisiją 473 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

³⁴⁹ Kalbant apie pirmąjį *Deltafina* kaltinimą, reikia nurodyti, jog pagal gairių 3 punkto antrą įtrauką „neteisėtų susitarimų arba veiklos neįgyvendinimas praktikoje“ gali būti lengvinanti aplinkybė.

³⁵⁰ Iš teismų praktikos matyti, kad Komisija neprivalo pripažinti kartelio neįgyvendinimo kaip lengvinančios aplinkybės, nebent įmonė, kuri remiasi šia aplinkybe, galėtų įrodyti, kad ji aiškiai ir reikšmingai priešinosi šio kartelio įgyvendinimui ir netgi sutrikdė jo veiklą bei akivaizdžiai neprisijungė prie susitarimo ir taip neskatino kitų įmonių įgyvendinti tokį kartelį. Būtų per daug paprasta įmonėms sumažinti didelės baudos gavimo riziką, jeigu gavusios naudos iš neteisėto kartelio jos paskui galėtų pasinaudoti ir baudos sumažinimu dėl to, kad jų vaidmuo įgyvendinant pažeidimą buvo ribotas, nors jų pozicija skatino kitas įmones imtis konkurenciją ribojančių veiksmų (345 punkte minėto Sprendimo *Mannesmannröhren-Werke* prieš Komisiją 277 ir 278 punktai).

³⁵¹ Tačiau pateikdama šį pagrindą *Deltafina* nesirėmė jokia aplinkybe, dėl kurios būtų galima daryti išvadą, jog ji aiškiai ir reikšmingai pasipriešino perdurbėjų karteliui ir netgi sutrikdė jo veiklą. Iš tiesų ji tik remiasi kai kuriomis ginčijamo sprendimo konstatuojamosiomis dalimis, kurios, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 260–267 punktuose, arba nėra svarbios šio kaltinimo atžvilgiu, visų pirma todėl, kad nesusijusios su

perdirbėjų karteliu, arba jose tik nurodyta, kad iki 1998 m. šis kartelis nebuvo visiškai sudarytas ir apskritai jo nariai, o ne *Deltafina* atskirai jo nevisiškai laikėsi.

352 Dėl paskutinio tvirtinimo reikia priminti: į tai, kad kartelis buvo visiškai įvykdytas tik nuo 1998 m., Komisija atsižvelgė vertindama pažeidimo sunkumą ir pagal šį sunkumą nustatydamą pradinį skirtinos baudos dydį. Todėl Komisija *Deltafina* skyrė 8 000 000 eurų pradinę baudą, nors pagal gaires labai sunkaus pažeidimo atveju ji galėjo skirti daugiau nei 20 000 000 eurų pradinę baudą.

353 Todėl pirmajam *Deltafina* kaltinimui negali būti pritarta.

354 Dėl antrojo kaltinimo reikia priminti, kad pagal gairių 3 punkto trečią įtrauką lengvinančioms aplinkybėms priskiriamas „pažeidimo nutraukimas Komisijai įsikišus (visų pirma atliekant patikrinimus)“.

355 Šis nutraukimas logiškai galėtų būti lengvinanti aplinkybė, tik jeigu būtų priežasčių manyti, kad šiuo įsikišimu nagrinėjamos įmonės buvo paskatintos nutraukti konkurenciją ribojančius veiksmus, nes ši gairių nuostata netaikoma, kai pažeidimas jau buvo nutrauktas iki Komisijos įsikišimo (34 punkte minėto Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 158 punktą).

356 Tačiau šioje byloje, kaip teigia *Deltafina*, pažeidimas buvo nutrauktas 2001 m. rugpjūčio 10 d., t. y. iki pirmųjų Komisijos patikrinimų datos, šiuo atveju iki 2001 m. spalio 3 dienos. Todėl toks nutraukimas nustatant baudos dydį negali būti laikomas lengvinančia aplinkybe.

357 Be to, reikia priminti, jog bauda negali būti savaimė sumažinama dėl pažeidimo nutraukimo Komisijai įsikišus, o priklauso nuo konkretaus atvejo aplinkybių vertinimo, kurį Komisija atlieka naudodamasi savo diskrecija. Šiuo požiūriu gairių 3 punkto trečią įtrauką ypač rekomenduojama taikyti įmonei tada, kai nagrinėjamų veiksmų anti-konkurencinis pobūdis nėra akivaizdus. Ir, atvirkščiai, iš esmės jos nereikėtų taikyti, jei nagrinėjamas elgesys, jeigu įrodytas, yra aiškiai antikonkurencinis (345 punkte minėto Sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją* 281 punktą).

358 Taigi šioje byloje negali būti manoma, kad *Deltafina* galėjo turėti pagrįstų abejonių dėl savo elgesio, susijusio su dalyvavimu vykdant horizontalų kartelį dėl kainų nustatymo ir kiekių pasidalijimo, kurio viena dalių buvo slapta, antikonkurencinio pobūdžio, ir todėl sudarančio akivaizdų EB 81 straipsnio pažeidimą.

359 Todėl antrajam *Deltafina* kaltinimui negali būti pritarta.

360 Atsižvelgiant į šiuos vertinimus septintasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl aštuntojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies ir gairių 5 punkto a papunkčio pažeidimu

Šalių argumentai

³⁶¹ Papildomai pateikdama aštuntąjį pagrindą *Deltafina* kaltina Komisiją dėl to, kad, nustatydamą Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nurodytą 10 % ribą, Komisija atsižvelgė į jos apyvartą, gautą 2002–2003 ūkiniais metais. *Deltafina* nuomone, Komisija turėjo atsižvelgti į apyvartą, gautą ūkiniais metais, kurie baigėsi 2004 m. kovo 31 d., nes kiekvienai jos ūkiniai metai baigiasi kovo 31 d., o ginčijamas sprendimas buvo priimtas 2004 m. spalio 20 dieną.

³⁶² *Deltafina* patikslino, kad jos apyvarta, gauta ūkiniais metais, kurie baigėsi 2004 m. kovo 31 d., siekė 127 360 989 eurus, o tai yra mažesnė suma, nei ginčijamo sprendimo 443 konstatuojamojoje dalyje minėta 133 228 000 eurų suma. Jos nuomone, prieš taikant pranešimą dėl bendradarbiavimo jai skirtos baudos suma negalėjo viršyti 12736000 eurų.

³⁶³ Komisija pripažįsta, kad vertinant, ar buvo viršyta 10 % riba, *Deltafina* atveju reikia atsižvelgti į apyvartą, jos gautą ūkiniais metais, kurie baigėsi 2004 m. kovo 31 dieną. Tačiau net atsižvelgiant į šią apyvartą, ši riba nebuvo viršyta.

³⁶⁴ Papildomai Komisija tvirtina, kad 2004 m. balandžio 29 d. Sprendime *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* (T-236/01, T-239/01, T-244/01 – T-246/01, T-251/01 ir T-252/01, Rink. p. II-1181, 352–354 punktai) Bendrasis Teismas nusprendė, kad maksimali 10 % riba turi būti taikoma „galutiniam nustatytos baudos dyžiui“, o ne ankstesnėje

stadijoje, t. y. iki pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo. Taigi šioje byloje neginčijama, kad galutinė *Deltafina* skirta 11 880 000 eurų bauda neviršija 10 % apyvartos, gautos ūkiniais metais, kurie baigėsi 2004 m. kovo 31 dieną.

Bendrojo Teismo vertinimas

³⁶⁵ Ginčijamo sprendimo 439 konstatuojamojoje dalyje iki pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo Komisija *Deltafina* skyrė 13 200 000 eurų baudą. Šio sprendimo 443 konstatuojamojoje dalyje ji patikslino, jog „atsižvelgiant į tai, kad 2003 m. *Deltafina* gauta apyvarta atitiko 133 228 000 eurų“, ši suma neturi būti koreguojama pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį.

³⁶⁶ Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį nustatant šioje nuostatoje nurodytą 10 % ribą, reikia atsižvelgti į apyvartą, gautą praėjusiais ūkiniais metais. Kaip pritaria šalys, Komisija nustatydamą, ar buvo viršyta ši riba, turi atsižvelgti į *Deltafina* apyvartą, gautą ūkiniais metais, kurie baigėsi 2004 m. kovo 31 dieną.

³⁶⁷ Taigi ginčijamo sprendimo 443 konstatuojamojoje dalyje Komisija padarė klaidą pasirinkusi *Deltafina* apyvartą, gautą ūkiniais metais, kurie baigėsi 2003 m. kovo 31 dieną.

- 368 Vis dėlto su šia klaida susijęs pagrindas nesvarbus, nes net atsižvelgiant į *Deltafina* apyvartą, gautą ūkiniais metais, kurie baigėsi 2004 m. kovo 31 d., 10% riba nebuvo viršyta. Iš tiesų pasižiūrėjus į ieškinio priede pateiktose iki 2004 m. kovo 31 d. *Deltafina* metinėse ataskaitose esančią lentelę aišku, kad iki šios datos jos apyvarta buvo 139904230,95 euro, ir ši suma yra daugiau nei dešimt kartų didesnė nei minėta 13200000 eurų suma. Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad atsižvelgti reikia į sumą, nurodytą šalia šios lentelės atskaitomybės pozicijos „Pardavimų ir paslaugų pajamos“, o ne, kaip teigia *Deltafina*, nurodytą šalia skyriaus „Visa suma“, kuriame yra atskaitomybės pozicijos, į kurias nereikia atsižvelgti, kaip antai pavadintos „Galutinių produktų atsargų pokyčiai“ bei „Kitas pelnas ir pajamos“.
- 369 Iš visų nurodytų vertinimų išplaukia, kad aštuntasis pagrindas turi būti atmestas kaip nesvarbus.

Dėl devintojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių preambulės ir 4 punkto, pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunkčio ir D punkto bei vienodo požiūrio principo pažeidimu ir motyvavimo stoka

Ginčijamo sprendimo santrauka

- 370 Ginčijamo sprendimo 448–456 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo perdirbėjams ir *Deltafina*.

- 371 Pirmiausia ji nurodė, kad šie pateikė prašymą jiems taikyti šį pranešimą iki pranešimo apie kaltinimus pateikimo (ginčijamo sprendimo 449 konstatuojamoji dalis).
- 372 Antra, ji konstatavo, jog pranešimo dėl bendradarbiavimo D punktas yra taikomas Ispanijos perdirbėjams. Ji nurodė, jog nors jau turėjo daugumą įrodymų, patvirtinančių padarytą pažeidimą, perdirbėjų pateikta informacija padėjo jį išaiškinti ir nustatyti (ginčijamo sprendimo 450 ir 451 konstatuojamosios dalys).
- 373 Trečia, Komisija nusprendė, jog atsižvelgus į tai, kad *Taes* bendradarbiavimas per procedūrą buvo „labai vertingas“, ypač dėl *Deltafina* dalyvavimo darant pažeidimą, ir į tai, kad ji niekada neneigė pranešime apie kaltinimus išdėstytų faktų, jai skirta bauda turėtų būti sumažinta 40 % pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo D punkto 2 dalies pirmą ir antrą įtraukas (ginčijamo sprendimo 452 konstatuojamoji dalis).
- 374 Ketvirta, Komisija nurodė, jog nors *Cetarsa* ir WWTE suteikta informacija buvo reikšminga, tačiau ji nebuvo tokia vertinga kaip *Taes* pateikta informacija (ginčijamo sprendimo 453 konstatuojamoji dalis). Ji teigė, kad *Cetarsa* ir WWTE atsakyme į pranešimą apie kaltinimus nurodė realybės neatitinkantį argumentą. Todėl ji nusprendė šiems dviem perdirbėjams skirtą baudą sumažinti 25 % pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo D punkto 2 dalies pirmą įtrauką.

- 375 Penkta, kalbėdama apie *Agroexpansi3n* Komisija nurodė, jog ši taip pat pateikė vertingos informacijos, tačiau savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus ji „kaip ir *Cetarsa* ir *WWTE*“ neigė faktus (ginčijamo sprendimo 454 konstatuojamoji dalis). Ji pridūrė, kad *Agroexpansi3n* neigė, jog perdirbėjų susitarimai dėl vidutinių (maksimalių) pristatymo kainų buvo slapti. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, skirta bauda buvo sumažinta 20 %.
- 376 Galiausiai, šešta, Komisija 10 % sumažino *Deltafina* skirtą baudą (ginčijamo sprendimo 456 konstatuojamoji dalis). Ji nusprendė, kad nors nei *Universal*, nei *Deltafina* nepateikė tikslių *Deltafina* indėlio *Taes* bendradarbiaujant su Komisija įrodymų, negalima nepaisyti to, kad dalį 2002 m. vasario 18 d. *Taes* paaiškinimų priede esančių dokumentų akivaizdžiai parengė *Deltafina* ir juos pateikė *Taes* šio bendradarbiavimo tikslais. Ji pakartojo, kad *Taes* pateikta informacija buvo labai vertinga jos tyrimui ir esminė visų pirma nustatant *Deltafina* atsakomybę. Tačiau *Deltafina* jai tiesiogiai nepaiškino, kaip ir kokia apimtimi ketino bendradarbiauti, ir savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus ginčijo aplinkybes, kuriomis grindžiami pranešime apie kaltinimus pateikti kaltinimai, tiek, kiek tai susiję su jos atsakomybe. Ji taip pat nurodė, kad *Deltafina* „netenkino pranešimo (dėl bendradarbiavimo) B punkto e papunktyje nustatyto kriterijaus“.

Šalių argumentai

- 377 Papildomai pateikdama savo devintąjį pagrindą *Deltafina* tvirtina, kad Komisija padarė daug klaidų vertindama jos bendradarbiavimą per administracinę procedūrą. Šie kaltinimai gali būti suskirstyti į keturias dalis.

- 378 Kalbėdama apie pirmą dalį, *Deltafina* teigia, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog ji ginčijo aplinkybes, kuriomis grindžiami pranešime apie kaltinimus pateikti kaltinimai, tiek, kiek tai susiję su jos atsakomybe. Taigi, tvirtindama, kad M. M. veikė asmeniškai, ji tik ginčijo Komisijos atliktą kai kurių faktų aiškinimą ir teisinį vertinimą. Ji pridūrė, kad ir *Taes* tvirtino tą patį 2002 m. vasario 18 d. paaiškinimuose, bei stebisi, kad *Taes* bauda vis dėlto buvo labiau sumažinta nei jos.
- 379 Kalbėdama apie antrą dalį, *Deltafina* teigia, kad Komisija pažeidė pranešimą dėl bendradarbiavimo ginčijamo sprendimo 456 konstatuojamojoje dalyje ją kaltinusi šio pranešimo B punkto e papunktyje nustatyto kriterijaus netenkinimu. Ji tvirtina, kad iš tiesų šioje byloje šis kriterijus netaikytinas, nes ginčijamame sprendime Komisija taikė šio pranešimo D punktą, kuris konkrečiai susijęs su atveju, kai „įmonė bendradarbiauja, nors neįvykdytos visos B ir C punktų sąlygos“. Ji pridūrė, kad pranešime apie kaltinimus Komisija jai nepriekaištavo dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunktyje nurodytų veiksmų ir, bet kuriuo atveju, ginčijamame sprendime neįrodė, kad ji vykdė tokio pobūdžio veiksmus.
- 380 Kalbėdama apie trečią dalį, *Deltafina* teigia, kad ginčijamame sprendime yra „labai didelis prieštaravimas tarp motyvų“ dėl to, kad Komisijos atlikto jos baudos sumažinimo procentinė dalis yra mažesnė nei taikyta *Taes*. Grįsdama šį teiginį *Deltafina* tvirtina: kadangi ginčijamo sprendimo 360 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad ji atliko *Universal* grupės, įskaitant savo giminingos bendrovės *Taes*, veiklos Europoje koordinatorės ir prižiūrėtojos vaidmenį, „yra pagrįsta jai taikyti ne tik su tuo susijusią atsakomybę, bet ir lengvatas“. Ji pridūrė, kad labai vertingą *Taes* „įnašą“, susijusį visų pirma su jos dalyvavimu perdurbėjų kartelyje, galėjo parengti tik pati *Deltafina*. Ji primygtinai atkreipia dėmesį į tai, kad bendradarbiavo su Komisija nuo

to momento, kai *Taes* buvo įtraukta į šią bylą. Duomenis, kuriuos *Taes* patarėjai per administracinę procedūrą Komisijai pateikė tiek jos, tiek *Deltafina* vardu, šių dviejų bendrovių atstovai ir darbuotojai parengė kartu prižiūrint *Universal*, o didžiausią jų dalį pateikė pati *Deltafina*.

381 Galiausiai, kalbėdama apie ketvirtą dalį, *Deltafina* teigia, kad Komisija diskriminuodama taikė pranešimą dėl bendradarbiavimo. Šiuo atžvilgiu visų pirma ji kritikuoja tai, kad *Cetarsa*, *WWTE* ir *Agroexpansió*n skirtos baudos buvo sumažintos labiau nei jos, nepaisant to, kad pastarosios „nors ir kitaip“ ginčijo faktus. Be to, ji nurodė, kad atsakyme į pranešimą apie kaltinimus *WWTE* ir *Agroexpansió*n pirmą kartą pareiškė, kad įgyvendinant perdirbėjų kartelį ji atliko organizatorės vaidmenį. Jos nuomone, todėl reikia suabejoti „dėl jų išsamaus ir sąžiningo bendradarbiavimo dviem anksčiau metais“. Galiausiai ji priekaištuoja Komisijai, kad tik jai taikė pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunktyje nurodytą kriterijų.

382 Atsižvelgdama į šiuo vertinimus, *Deltafina* prašo Bendrojo Teismo sumažinti jos baudos dydį, pritaikius tą pačią sumažinimo procentinę dalį kaip ir taikyta *Taes* baudai, t. y. 40 %.

383 Komisijos nuomone, nė viena šių dalių nepagrįsta.

384 Pirma, ji priminė, kad savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus *Deltafina* tvirtino, kad visi veiksmai, kuriais ji kaltinama, iš tiesų priskirtini M. M., kuris veikė išimtinai asmeniškai. Tačiau šis teiginys yra „akivaizdus bandymas pakeisti faktus“.

385 Antra, Komisija ginčija, kad klaidingai taikė pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunktį. Šiuo klausimu, viena vertus, ji teigia, jog tai, kad ji taikė šio pranešimo D punktą, visiškai nereiškia, kad norėdama nustatyti bendradarbiaujančiai įmonei skirtos baudos sumažinimo procentinę dalį, ji negali atsižvelgti į tai, kad ši įmonė neatitinka kai kurių šio pranešimo B ir C punktuose nurodytų sąlygų. Kita vertus, ji nurodė, jog netiesa, kad ji nekaltino *Deltafina* dėl tokios rūšies veiksmų, kokius nurodyti pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunktyje.

386 Trečia, Komisija mano neprivalėjusi *Deltafina* baudai taikyti tokios pačios sumažinimo procentinės dalies, kokią taikė *Taes* baudai.

387 Šiuo klausimu, pirma, ji pabrėžė, kad *Deltafina* buvo laikoma atsakinga dėl EB 81 straipsnio pažeidimo ne dėl jos atlikto *Taes* veiklos koordinatėros ir priežiūrėtojos vaidmens, bet dėl to, kad ji pati „įgyvendinant (perdirbėjų) kartelį įvykdė daug reikšmingų, kartais lemiamų veiksmų“. Antra, ji teigė, kad *Deltafina* bendradarbiavimas pasireiškė tik tuo, kad kartu su *Taes* ji parengė jos 2002 m. vasario 18 d. paaiškinimus.

388 Ketvirta, Komisijos nuomone, ji nepadarė jokio vienodo požiūrio principo pažeidimo *Deltafina* pritaikiusi mažesnę nei kitoms įmonėms, ginčijamo sprendimo adresatėms, sumažinimo procentinę dalį.

Bendrojo Teismo vertinimas

- 389 Primintina, kad Komisija turi didelę diskreciją baudų nustatymo metodo atžvilgiu ir šiuo klausimu gali atsižvelgti į daugelį veiksnių, tarp kurių yra atitinkamų įmonių bendradarbiavimas per šios institucijos atliekamą tyrimą. Komisija šiuo klausimu turi didelę diskreciją vertindama įmonės bendradarbiavimo kokybę ir naudą, visų pirma palyginti su kitų įmonių pagalba (2007 m. gegužės 10 m. Teisingumo Teismo sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-328/05 P, Rink. p. I-3921, 81 ir 88 punktai).
- 390 Tam, kad įmonei bauda būtų sumažinta dėl bendradarbiavimo, jos veiksmai turi padėti Komisijai įvykdyti užduotį nustatyti bei užkirsti kelią Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimams (žr. 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink. p. II-2501, 499 punktą ir nurodytą teismų praktiką) ir atspindėti tikro bendradarbiavimo dvasią (228 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 395 ir 396 punktai).
- 391 Pranešime dėl bendradarbiavimo Komisija apibrėžė sąlygas, kurioms esant įmonėms, bendradarbiaujančioms su ja atliekant tyrimą dėl kartelio, gali būti neskiriama arba sumažinama bauda, kuri joms būtų skirta kitu atveju (žr. pranešimo dėl bendradarbiavimo A punkto 3 dalį).
- 392 Iš pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto matyti, kad įmonei gali būti gerokai sumažinta bauda, t. y. iki 75 %, ar netgi ji visiškai atleidžiama nuo baudos sumokėjimo, jei ji įvykdo visas kumuliacines sąlygas, numatytas šio pranešimo B punkto

a–e papunkčiuose. Pagal B punkto e papunktį bauda negali būti taip sumažinama arba neskiriama įmonei, kuri „kurstė atlikti neteisėtus veiksmus arba buvo pagrindinė jų vykdytoja“.

³⁹³ Pagal šio pranešimo C punktą „B skyriaus b–e punktų sąlygas įvykdžiusiai įmonei, pranešusiai apie slaptą kartelį po to, kai Komisija, priėmusi atitinkamą sprendimą, atliko patikrinimą kartelyje dalyvavusiose įmonėse, kuris nesuteikė pakankamo pagrindo pradėti (administracinės) procedūros sprendimui priimti, bauda sumažinama 50–75 %“.

³⁹⁴ Pranešimo dėl bendradarbiavimo D punkte „Reikšmingas baudos sumažinimas“ numatyta:

„1. Jei įmonė bendradarbiauja su Komisija, nors neįvykdytos visos B ir C skyrių sąlygos, bauda, kuri jai būtų skirta, jei nebūtų bendradarbiavusi, sumažinama 10–50 %.

2. Taip visų pirma yra tuomet, kai:

- iki išsiunčiant pranešimą apie kaltinimus įmonė suteikė Komisijai informacijos, pateikė dokumentus ar kitus įrodymus, padedančius atskleisti padarytą pažeidimą,

- gavusi pranešimą apie kaltinimus įmonė informuoja Komisiją, kad neginčija faktinių aplinkybių, kuriomis Komisija grindžia savo kaltinimus.“

³⁹⁵ Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia vertinti šio pagrindo pagrįstumą. Jo antroji dalis bus nagrinėjama vėliausiai.

³⁹⁶ Dėl pirmosios dalies reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 456 konstatuojamojoje dalyje Komisija teisingai nurodė, kad savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus *Deltafina* ginčijo „aplinkybes, kuriomis grindžiami <...> kaltinimai, tiek, kiek tai susiję su jos atsakomybe“. Iš tiesų savo atsakyme *Deltafina* griežtai neigė savo atsakomybę dėl pažeidimo kelis kartus teigdama, kad ši atsakomybė turi būti priskirta M. M., kuris įgyvendinant perdirbėjų kartelį veikė ne kaip bendrovės atstovas, bet išimtinai asmeniškai. Taip elgdamasi *Deltafina* ginčijo pranešime apie kaltinimus nurodytas aplinkybes, o ne tik kitaip aiškino ar prieštaravo Komisijos atliktam teisiniam vertinimui.

³⁹⁷ Kalbant apie *Deltafina* argumentą, susijusį su tuo, kad *Taes* nebuvo kaltinama ginčijus aplinkybes, nors per administracinę procedūrą ji irgi teigė, kad M. M. veikė išimtinai asmeniškai, užtenka nurodyti, kad taip teigdama, kitaip nei *Deltafina*, pastaroji nesiekė paneigti su ja tiesiogiai susijusio ir jos atsakomybę dėl pažeidimo įrodančio fakto.

³⁹⁸ Reikia pripažinti, kad trečioji dalis pagrįsta klaidinga prielaida. Iš tiesų, kaip aiškiai matyti iš ginčijamo sprendimo 359–366 konstatuojamųjų dalių ir šio sprendimo

107–112 punktų, *Deltafina* buvo pripažinta atsakinga dėl pažeidimo ne dėl savo atliktų *Taes* veiklos priežiūros ir kontrolės funkcijų, bet dėl tiesioginio ir aktyvaus dalyvavimo perdirbėjų kartelio veikloje.

399 Be to, reikia priminti, kad iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, jog vertindama kartelio narių bendradarbiavimą Komisija negali nesilaikyti vienodo požiūrio principo, kuris pažeidžiamas, kai panašios aplinkybės vertinamos skirtingai arba skirtingos aplinkybės vertinamos vienodai, nebent toks vertinimas objektyviai pateisinamas (žr. 364 punkte minėto Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* 394 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

400 Taigi Komisija manydama, kad *Taes* bendradarbiavimas buvo vertingesnis už *Deltafina*, neviršijo savo diskrecijos ribų.

401 Kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 396 ir 397 punktuose, *Deltafina*, kitaip nei *Taes*, ginčijo kai kurias aplinkybes pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo D punkto 2 dalies antrą pastraipą.

402 Be to, *Deltafina*, kitaip nei *Taes*, niekada tiesiogiai su Komisija nebendradarbiavo. Konkrečiau kalbant, reikia nurodyti, jog ši teisingai nusprendė, kad *Deltafina* bendradarbiavimas pasireiškė tik rengiant 2002 m. vasario 18 d. *Taes* paaiškinimus (žr. šio sprendimo 8 ir 9 punktus). Iš tiesų tik dėl šių paaiškinimų rengimo 2002 m. vasario 15 d. laišku *Universal Leaf* pranešė Komisijai apie *Deltafina* bendradarbiavimą. Vėliau nei *Universal Leaf*, nei *Taes*, nei *Deltafina* nenurodė Komisijai, kad *Deltafina* per

tyrimą tęsė bendradarbiavimą tarpininkaujant *Taes*, ir net to, kad *Taes* jai pateikta informacija buvo parengta bendradarbiaujant su *Deltafina*.

403 Taigi Komisija pagrįstai taikė *Deltafina* mažesnę nei *Taes* baudos sumažinimo procentinę dalį.

404 Dėl ketvirtos dalies reikia manyti, kad *Deltafina* negali teigti patyrusi diskriminaciją, palyginti su *Cetarsa*, *WWTE* ir *Agroexpansió*n, nes jos bendradarbiavimas buvo daug mažesnis nei pastarųjų.

405 Šiuo klausimu, viena vertus, kaip pati *Deltafina* pripažino ieškinyje, nors *Cetarsa*, *WWTE* ir *Agroexpansió*n taip pat ginčijo kai kurias aplinkybes, vis dėl to jos tai darė „kitaip“ nei *Deltafina*. Taigi tik pastaroji savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus kelis kartus pakartojusi, kad jos vadovas veikė išimtinai asmeniškai, per visą administracinę procedūrą neigė bet koki dalyvavimą perdirbėjų kartelio veikloje.

406 Kita vertus, *Cetarsa*, *WWTE* ir *Agroexpansió*n per administracinę procedūrą Komisijai pateikė labai vertingų duomenų (žr. ginčijamo sprendimo 453 ir 454 konstatuojamąsias dalis), o *Deltafina* bendradarbiavimas, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 402 punkte, pasireiškė tik rengiant 2002 m. vasario 18 d. *Taes* paaiškinimus.

407 Taigi ketvirta dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

- 408 Galiausiai, dėl antros dalies visų pirma reikia nurodyti, kad niekas nedraudžia Komisijai įgyvendinant savo šioje srityje turimą didelę diskreciją atsižvelgti į tai, kad atitinkama įmonė neatitinka vienos iš pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto a–e papunkčiuose numatytų sąlygų, kai taikydama šio pranešimo D punktą to paties punkto 1 dalyje numatytose 10–50 % ribose ji turi nustatyti šiai įmonei taikomo sumažinimo procentinę dalį.
- 409 Be to, reikia konstatuoti, kad iš Komisijos pastabų raštu ir per posėdį pateiktų paaiškinimų matyti, kad ginčijamo sprendimo 456 konstatuojamojoje dalyje nurodžiusi, jog *Deltafina* neatitinka pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunktyje įtvirtintos sąlygos, Komisija rėmėsi tuo, kad ši buvo perdirbėjų kartelio organizatorė. Šiuo klausimu reikia nurodyti, jog iš tiesų iš pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunkčio aišku, kad Komisija nesiekia gerokai sumažinti baudos ar visiškai atleisti įmonę nuo jos mokėjimo, jei atitinkama šalis ypač reikšmingai dalyvavo įgyvendinant kartelį, būdama organizatorė, iniciatorė ar kurstytoja.
- 410 Tačiau, kaip buvo nuspręsta šio sprendimo 331–335 punktuose, Komisijos bylos medžiagoje esančių įrodymų neužtenka patvirtinti, kad *Deltafina* atliko organizatorės vaidmenį. Taigi Komisija padarė klaidą be kitų vertinimų atsižvelgusi į šį vaidmenį, kad nustatytų, jog *Deltafina* dėl bendradarbiavimo taikyta sumažinimo procentinė dalis yra tik 10 %.
- 411 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, devintajam pagrindui turi būti iš dalies pritarta ir todėl reikia pakeisti ginčijamą sprendimą *Deltafina* atveju nustatant tinkamą sumažinimo procentą. Įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją Bendrasis Teismas mano tinkama sumažinti *Deltafina* skirtą baudą 15 % tam, kad būtų atsižvelgta į jos bendradarbiavimą. Konkrečios šio pakeitimo pasekmės bus patikslintos šio sprendimo 437–439 punktuose.

Dėl dešimtojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių 5 punkto b papunkčio ir proporcingumo principo pažeidimu

Šalių argumentai

⁴¹² Papildomai pateikdama dešimtąjį pagrindą *Deltafina* priekaištauja Komisijai remiantis gairių 5 punkto b papunkčiu neatsižvelgus į „Ispanijos žaliavinio tabako ekonominį ir socialinį kontekstą“ tam, kad sumažintų galutinę baudos dydį.

⁴¹³ Grįsdama šį pagrindą *Deltafina* dėsto, kad tabako auginimas Europos Sąjungoje dėl struktūrinių priežasčių patirs nuosmukį nustojus taikyti pagal bendrą žaliavinio tabako rinkos organizavimą numatytas schemas. Ji nurodė, jog 2010 m. po ketverių metų laikinojo laikotarpio bus įvesta nauja schema, pagal kurią pagalba pajamoms nebe priklausys nuo tabako gamybos, bet bus susijusi su įvairių kultūrų pertvarkymu ir parama joms. Ji taip pat nurodė, kad remiantis Komisijos prognozėmis „akivaizdu, jog dėl naujo modelio labai sumažės Bendrijos tabako gamyba ir dėl to bus neįmanoma išlaikyti didžiosios dalies užimtumo ne šeimos žemės ūkiuose šiame bei pirminio perdirbimo sektoriuose“. Ji pridūrė, jog Sąjungoje auginamo tabako veislės gamybos pramonėje nelaikomos strateginėmis ir jos lengvai gali būti pakeičiamos trečiojoje šalyse išaugintu pigesniu tabaku. Galiausiai ji teigia, jog priemokos šiuo metu atitinka 80 % augintojų pajamų.

⁴¹⁴ *Deltafina* priduria, kad savo 2003 m. balandžio 2 d. Sprendime 2003/600/EB, susijusiame su EB 81 straipsnio taikymo procedūra (byla COMP/C.38.279/F3 – Prancūziška

galvijena) (OL L 209, p. 12), Komisija aiškiai kaip į lengvinančią aplinkybę atsižvelgė į gairių 5 punkto b papunktyje nurodytą „specifinį ekonominį kontekstą“. Taigi toje byloje Komisija 60 % sumažino kiekvienai šaliai skirtą baudą.

- 415 Komisijos nuomone, nustatydamą baudos dydį ji neprivalo atsižvelgti į nuosmukį, kuriuo remiasi *Deltafina*, ir kad todėl dešimtasias pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Bendrojo Teismo vertinimas

- 416 Gairių 5 punkto b papunktyje nustatyta:

„Atsižvelgiant į aplinkybes, atlikus aukščiau minėtus skaičiavimus, siekiant atitinkamai pakoreguoti baudas, turėtų būti atkreiptas dėmesys, pavyzdžiui, į tokius objektyvius veiksnius: į specifinį ekonominį kontekstą, bet kokią ekonominę ar finansinę pažeidėjų gautą naudą <...>, specifinius atitinkamų įmonių požymius bei jų pajėgumą sumokėti baudas, atsižvelgiant į specifinį socialinį kontekstą.“

- 417 Reikia manyti, kad, priešingai nei teigia *Deltafina*, Komisija visiškai neprivalėjo atsižvelgti į tabako auginimo nuosmukį dėl struktūrinių priežasčių, kad remdamasi gairių 5 punkto b papunkčiu sumažintų galutinį baudos dydį, nes ginčijamo sprendimo priėmimo metu šis nuosmukis buvo ateityje galbūt pasireikšiantis įvykis.

- 418 Be to, *Deltafina* negali remtis Sprendimu 2003/600, nes tos bylos aplinkybės nėra panašios į šios bylos aplinkybes. Konkrečiai kalbant, reikia pabrėžti, jog nagrinėjamoje byloje nebuvo ypatingų aplinkybių, į kurias Komisija atsižvelgė minėtame sprendime pagal gairių 5 punkto b papunktį. Taip pat ir bet kuriuo atveju pagal nusistovėjusią teismų praktiką Komisija, nustatydamą baudų dydį, turi didelę diskreciją ir yra nesaistoma vertinimų, kuriuos pateikė anksčiau (2009 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, C-510/06 P, Rink. P. I-1843, 82 punktas).
- 419 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, dešimtasias pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl vienuoliktojo ieškinio pagrindo, susijusio su vienodo požiūrio, bausmių netaikymo atgaline data ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu

Šalių argumentai

- 420 Visiškai papildomai pateikdama vienuoliktąjį pagrindą *Deltafina* visų pirma tvirtina, kad Komisija pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, nes laikydamosi savo anksčiau praktikos jai neskyrė tik simbolinės baudos. Grįsdama šį teiginį ji tvirtina, jog sprendime dėl organinių peroksidų Komisija skyrė bendrovei *AC-Treuhand* tik simbolinę 1 000 eurų dydžio baudą dėl savo naujo požiūrio šioje srityje, kurio esmė bausti

ne tik karteliui priklausančias įmones, bet ir tas, kurios nors ir neveikia atitinkamoje rinkoje, organizuoja ar padeda įgyvendinti minėtą kartelį. Ji tvirtina, kad iš to sprendimo, iš su tuo sprendimu susijusio pranešimo spaudai bei iš 2003 m. Konkurencijos politikos ataskaitos (2003 m. XXXIII-oji Konkurencijos politikos ataskaita) 33 punkto matyti, jog Komisija tik ateityje ketino nukrypti nuo savo praktikos, pagal kurią tokiu atveju skiriama tik visiškai simbolinė bauda. Tačiau visi veiksmai, dėl kurių kaltinama *Deltafina*, buvo įvykdyti iki 2001 m. rugpjūčio 11 d., t. y. prieš dvejus metus ir keturis mėnesius iki sprendimo dėl organinių peroksidų priėmimo.

421 Paskui *Deltafina* remiasi vienodo požiūrio principo pažeidimu, teigdama, kad Bendrasis Teismas pripažino, jog „nubaudimo už konkurencijos taisyklių pažeidimus srityje šio principo laikymasis, be abejonų, reikalauja, kad per tą patį laikotarpį panašius pažeidimus įvykdžiusioms įmonėms būtų taikomos vienodos sankcijos, neatsižvelgiant į visiškai atsitiktinę sprendimo dėl jų priėmimo datą;“ ir kad „šia prasme šis principas yra glaudžiai susijęs su bausmių netaikymo atgal principu, pagal kurį už konkurencijos taisyklių pažeidimą įmonei taikomos sankcijos turi atitikti sankcijas, kurios buvo numatytos pažeidimo darymo metu“ (2003 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, T-224/00, Rink. p. II-2597, 70 punktas).

422 Atsižvelgdama į nurodytus argumentus *Deltafina* ragina Bendrąją Teismą sumažinti jos baudą iki simbolinio 1 000 eurų dydžio.

423 Komisijos nuomone, vienuoliktasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

424 Šiuo klausimu Komisija visų pirma pabrėžė, kad pagal teismo praktiką ankstesnė jos sprendimų praktika savaime nesudaro baudų konkurencijos srityje teisinio pagrindo. Paskui ji pakartojo, kad byla, kurioje buvo priimtas sprendimas dėl organinių peroksidų, nebuvo panaši į nagrinėjamą bylą. Be to, ji nurodė, kad nei šiame sprendime, nei su šiuo sprendimu susijusiame pranešime spaudai, nei 2003 m. Konkurencijos politikos ataskaitoje (2003 m. XXXIII Konkurencijos politikos ataskaita) nebuvo suteikta tikslių, nesąlyginių ir tikrovę atitinkančių garantijų, kad už tokius veiksmus, kokie priskirti *Deltafina*, bus skiriamos „ypač nedidelės“ baudos.

Bendrojo Teismo vertinimas

425 Pirmiausia dėl tariamo teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo reikia nurodyti, kad nė viena *Deltafina* nurodyta aplinkybė negalėjo jai sukelti lūkesčių dėl to, kad ji bus baudžiama visiškai simboline bauda.

426 Šiuo klausimu visų pirma reikia pažymėti, kad ankstesnė Komisijos sprendimų praktika savaime nesudaro baudų konkurencijos srityje teisinio pagrindo (žr. šio sprendimo 292 punktą). Aplinkybė, jog Komisija anksčiau už tam tikro pobūdžio pažeidimus skirdavo tam tikro dydžio baudas, nekliauso jai Reglamento Nr. 17 nustatytose ribose padidinti baudų lygį, jei to reikia Bendrijos konkurencijos politikos įgyvendinimui užtikrinti (pagal analogiją žr. 120 punkte minėto Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 109 punktą). Be to, ūkio subjektai negali pagrįstai tikėtis išlaikyti egzistuojančią padėtį, kurią Komisija gali pakeisti įgyvendindama savo diskreciją (žr. 1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Delacre ir kt. prieš Komisiją*,

C-350/88, Rink. p. I-395, 33 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Todėl įmonės, dėl kurių pradėta administracinė procedūra, per kurią gali būti skirtos baudos, negali turėti teisėtų lūkesčių, kad Komisija neviršys anksčiau paskirtų baudų lygio (2001 m. liepos 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tate & Lyle ir kt. prieš Komisiją*, T-202/98, T-204/98 ir T-207/98, Rink. p. II-2035, 146 punktas ir 101 punkte minėto Sprendimo *LR AF 1998 prieš Komisiją* 243 punktas).

427 Be to, reikia priminti, kad teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu taikoma kiekvienam asmeniui, kuris atsiduria padėtyje, leidžiančioje manyti, jog Bendrijos administracija sukėlė jam pagrįstų vilčių (1987 m. kovo 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van den Bergh en Jurgens ir Van Dijk Food Products (Lopik)/EEB*, 265/85, Rink. p. 1155, 44 punktas), tačiau niekas negali remtis šio principo pažeidimu, jei administracija nesuteikė tikslių, nesąlyginių ir tikrovę atitinkančių garantijų iš kompetentingų ir patikimų šaltinių (žr. 364 punkte minėto Sprendimo *Tokai Carbon ir kt.* 152 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

428 Šioje byloje tai, kad keliuose iki sprendimo dėl organinių peroksidų priimtuose sprendimuose Komisija nepriskyrė EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimo įmonėms, kurios padėjo įgyvendinti kartelį, tačiau neveikė rinkoje, kur buvo įvykdytas pažeidimas, negalėjo sukelti *Deltafina* pagrįstų vilčių, kad ateityje ji šių įmonių nepersekos ir nebaus. Iš tiesų, kaip Bendrasis Teismas jau nusprendė šio sprendimo 48 punkte nurodyto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 163–165 punktuose, Komisijos atliktas praktikos pakeitimas grindžiamas teisingu EB 81 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo apimties išaiškinimu.

429 Šis Komisijos praktikos pakeitimas buvo juo labiau akivaizdus *Deltafina* dėl to, kad egzistavo precedentas, t. y. 1980 m. sprendimas dėl išlieto stiklo. Be to, po 1980 m. vykdomos Komisijos sprendimų priėmimo praktikos nebuvo galima pagrįstai suprasti

taip, jog galutinai atsisakoma pirminio sprendime dėl išlieto stiklo pateikto požiūrio. Pagal šią praktiką konsultavimo įmonių vykdoma veikla nepripažįstama neteisėta ir jai neskiriamos sankcijos, nors teisės požiūriu nebuvo atmestas pirminis sprendime dėl išlieto stiklo pateiktas požiūris (48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 164 punktą).

430 Dėl *Deltafina* teiginio, kad iš sprendimo dėl organinių peroksidų, iš su tuo sprendimu susijusio pranešimo spaudai ir iš 2003 m. Konkurencijos politikos ataskaitos (2003 m. XXXIII Konkurencijos politikos ataskaita) 33 punkto matyti, jog tik dėl ateities Komisija pareiškė, kad ji nebeskirs visiškai simbolinių baudų, nesant būtinybės nustatyti, ar šiuose dokumentuose šiuo klausimu buvo tikslų, nesąlyginių ir tikrovę atitinkančių garantijų, užtenka konstatuoti, jog šie dokumentai buvo paskelbti praėjus daugiau nei šešeriems metams po veiksmų, dėl kurių kaltinama *Deltafina*, vykdymo pradžios ir praėjus daugiau nei dvejiems metams po jų vykdymo pabaigos. Taigi *Deltafina* tuo momentu, kai ji darė nagrinėjamą pažeidimą, visiškai negalėjo manyti, kad Komisija jai skirs tik simbolinę baudą.

431 Galiausiai, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 51 punkte, *Deltafina* padėtis šioje byloje nepanaši į *AC-Treuhand* padėtį byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas dėl organinių peroksidų. Iš tiesų *AC-Treuhand* buvo konsultavimo įmonė ir visai nevykdė jokios veiklos toje byloje nagrinėjamos prekės rinkoje kaip konkurentė tiek pasiūlos, tiek paklausos atžvilgiu, o *Deltafina*, kaip pagrindinė Ispanijos perdirbėjų klientė, priešingai, veikė rinkoje, esančioje iš karto po rinkos, kurioje buvo atliekami ginčijami konkurenciją ribojantys veiksmai. Be to, *Deltafina* veikė Italijoje pirminio perdirbimo rinkoje ir ją siejo labai glaudūs komerciniai santykiai su kai kuriais Ispanijos perdirbėjais.

- 432 Antra, kalbant apie *Deltafina* teiginį dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo, reikia priminti, kad skiriant baudas konkurencijos srityje, Komisijos sprendimų praktika nesudaro teisinio pagrindo (žr. šio sprendimo 292 punktą).
- 434 Tačiau taip pat reikia priminti, kad skirdama šias baudas Komisija privalo laikytis bendrųjų teisės principų, įskaitant ir vienodo požiūrio principą.
- 434 Todėl *Delatafina* atliktas palyginimas su kitais Komisijos sprendimais baudų nustatymo srityje yra svarbus atsižvelgiant į vienodo požiūrio principo laikymąsi tik tuomet, kai yra įrodyta, kad bylų, kuriose buvo priimti minėti sprendimai, aplinkybės yra panašios į nagrinėjamas šioje byloje (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 13 d. Pimosios instancijos teismo sprendimo *JCB Service prieš Komisiją*, T-67/01, Rink. p. II-49, 187 punktą). Tačiau, kaip jau buvo nustatyta šio sprendimo 51 ir 431 punktuose, *Deltafina* padėtis šioje byloje nepanaši į *AC-Treuhand* padėčių byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas dėl organinių peroksidų.
- 435 Trečia, dėl tariamo bausmių netaikymo atgaline data principo pažeidimo, reikia nurodyti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *AC-Treuhand prieš Komisiją* 137–150 punktų, kiekviena prie kartelio vykdymo prisidėjusi įmonė, net veiklos konkurencijos apribojimu paveiktoje rinkoje nevykdžiusi įmonė tuo metu, kai buvo padarytas pažeidimas, galėjo pagrįstai numatyti, kad EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas iš principo jai taikytinas. Be to, atsižvelgiant į šio sprendimo 426 punkte nurodytus vertinimus, reikia pažymėti, kad kiekviena įmonė, dėl kurios pradėta administracinė procedūra, per kurią gali būti skirtos baudos, turi atsižvelgti į galimybę, jog Komisija bet kuriuo momentu gali nuspręsti padidinti baudų lygį, palyginti su anksčiau taikytomis baudomis. Taigi neapsiribojusi visiškai simbolinės

baudos skyrimu *Deltafina*, Komisija nepažeidė bausmių netaikymo atgaline data principo.

436 Atsižvelgiant į nurodytus vertinimus, vienuoliktąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl Deltafina skirtos baudos galutinio dydžio nustatymo

437 Iš šio sprendimo 331–336 ir 410 bei 411 punktų matyti, kad ginčijamą sprendimą reikia pakeisti, nes Komisija jame nepateikė pakankamų įrodymų, kad *Deltafina* įgyvendinant perdirbėjų kartelį atliko organizatorės vaidmenį. Todėl Komisija negalėjo *Deltafina* skirtos pagrindinės baudos pagrįstai padidinti 50 % dėl sunkinančių aplinkybių ir atsižvelgti į tariamą vaidmenį, kad dėl bendradarbiavimo baudą sumažintų tik 10 %.

438 Dėl likusios dalies reikia nurodyti, kad ginčijamame sprendime Komisijos išdėstyti vertinimai ir šioje byloje naudotas baudų nustatymo metodas paliekami nepakeisti.

439 Taigi galutinė baudos suma apskaičiuojama taip: *Deltafina* skirta pagrindinė bauda (12 000 000 eurų) sumažinama 40 % dėl lengvinančių aplinkybių ir dėl to iki pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo atitinka 7 200 000 eurų. Dėl tokio bendradarbiavimo ši suma sumažinama 15 %. Todėl galutinis *Deltafina* skirtos baudos dydis atitinka 6 120 000 eurų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 440 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Bendrasis Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims.
- 441 Šioje byloje, kadangi ieškinys pripažintas tik iš dalies pagrįstu, Bendrasis Teismas mano, kad šios bylos aplinkybės būtų teisingai įvertintos nusprendžiant, jog *Deltafina* padengia tris ketvirtadalius savo ir tris ketvirtadalius Komisijos bylinėjimosi išlaidų, o Komisija padengia ketvirtadalį savo ir ketvirtadalį *Deltafina* bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

1. 2004 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimo C(2004) 4030 galut. dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnio 1 dalį (Byla COMP/C.38.238/B.2) – Žaliavinis tabakas – Ispanija) 3 straipsnyje *Deltafina SpA* nustatyti 6 120 000 eurų baudą.
2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. ***Deltafina* padengia tris ketvirtadalius savo ir tris ketvirtadalius Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidų, o Komisija padengia ketvirtadalį savo ir ketvirtadalį *Deltafina* bylinėjimosi išlaidų.**

Czúcz

Labucka

O'Higgins

Paskelbta 2010 m. rugsėjo 8 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės	II - 4089
Procesas ir šalių reikalavimai	II - 4095
Dėl teisės	II - 4097
1. Dėl kaltinimų piktnaudžiavimu įgaliojimais priimtimumo	II - 4099
2. Dėl reikalavimų panaikinti ginčijamą sprendimą	II - 4100
Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies, Reglamente Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkto ir teisėtumo bei asmeninės atsakomybės principų pažeidimu bei motyvavimo stoka	II - 4100
Dėl pirmos ir antros dalių, susijusių atitinkamai su tuo, kad Komisija prisky- rė <i>Deltafina</i> atsakomybę už pažeidimą, padarytą rinkoje, kurioje ši nevykdo veiklos, ir su tuo, kad veiksmai, dėl kurių kaltinama <i>Deltafina</i> , nenumatyti nei EB 81 straipsnio 1 dalyje, nei Reglamente Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkte	II - 4101
— Šalių argumentai	II - 4101
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4103
Dėl trečios dalies, susijusios su tuo, kad Komisija suklydo pripažinusi <i>Deltafina</i> perdirbėjų kartelio organizatore	II - 4109
— Šalių argumentai	II - 4109
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4111
Dėl ketvirtos dalies, susijusios su tuo, kad Komisija ginčijamame sprendime neapibrėžė atitinkamos rinkos	II - 4113
	II - 4221

— Šalių argumentai	II - 4113
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4115
Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 27 straipsnio 1 ir 2 dalių, teisės į gynybą ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, esminių procedūrinių reikalavimų ir teisėtumo, teisėtų lūkesčių bei proporcingumo principų pažeidimu bei motyvavimo stoka	II - 4117
Dėl pirmos dalies, susijusios su tuo, kad ginčijamame sprendime Komisija priskyrė <i>Deltafina</i> kitokį vaidmenį nei tas, dėl kurio ją kaltino pranešime apie kaltinimus	II - 4118
— Šalių argumentai	II - 4118
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4121
Dėl antros dalies, susijusios su tuo, kad veiksmai, dėl kurių kaltinama <i>Deltafina</i> , turi būti priskirti jos vadovui	II - 4133
— Šalių argumentai	II - 4133
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4134
Dėl trečios dalies, susijusios su Komisijos atsakymu leisti <i>Deltafina</i> susipažinti su kai kuriais kaltę įrodančiais dokumentais	II - 4135
— Šalių argumenta	II - 4135
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4136
Dėl ketvirtos dalies, susijusios su tuo, kad Komisija pakankamai aiškiai neapibrėžė pranešime apie kaltinimus nagrinėtų prekęs ir geografinės rinkų	II - 4137
— Šalių argumentai	II - 4137
— Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4137

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies, Reglamente Nr. 1/2003 2 straipsnio ir Gairių dėl poveikio prekybai koncepcijos pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius 43 punkto pažeidimu ir motyvavimo stoka	II - 4139
Šalių argumentai	II - 4139
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4142
3. Dėl reikalavimų sumažinti baudos dydį	II - 4146
Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamente Nr. 1/2003 2 straipsnio ir 23 straipsnio 2 dalies, gairių 1 A punkto ir 5 punkto d papunkčio, proporcingumo, „vienodo požiūrio ir vienodos bausmės“ principų pažeidimu ir motyvavimo stoka	II - 4146
Ginčijamo sprendimo santrauka	II - 4146
Šalių argumentai	II - 4152
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4158
— Bendro pobūdžio vertinimai	II - 4159
— Dėl pirmos dalies, susijusios su neatsižvelgimu į santykinai mažą prekės rinkos dydį	II - 4161
— Dėl antros dalies, susijusios su pažeidimo konkretaus poveikio rinkai vertinimu	II - 4164
— Dėl trečios dalies, susijusios su ginčijamo sprendimo 413 konstatuojamosios dalies ir kitų šio sprendimo konstatuojamųjų dalių nesuderinamumu	II - 4168
— Dėl ketvirtos dalies, susijusios su <i>Deltafina</i> klaidingu kvalifikavimu stambiausia Ispanijoje perdirbto tabako pirkėja	II - 4170
	II - 4223

— Dėl penktos dalies dėl motyvavimo, susijusio su Ispanijos teisinės sistemos ir Ispanijos valdžios institucijų elgesio sukurto neapibrėžtumo pasekmėmis, į kurias reikia atsižvelgti nustatant baudų dydį, stokos ...	II - 4172
— Dėl šeštos dalies, susijusios su neatsižvelgimu į <i>Deltafina</i> nedalyvavimą diskusijose ir derybose su Ispanijos perdirbėjais ir augintojų atstovais	II - 4177
— Dėl septintos dalies, susijusios su vienodo požiūrio principo pažeidimu, Komisijai nesilaikius savo ankstesnės praktikos	II - 4177
— Išvada dėl ketvirtojo pagrindo	II - 4178
Dėl penktojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių 1 B punkto ir vienodo požiūrio principo pažeidimu	II - 4178
Ginčijamo sprendimo santrauka	II - 4178
Šalių argumentai	II - 4179
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4180
Dėl šeštojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies ir gairių 2 punkto pažeidimu bei motyvavimo stoka	II - 4181
Ginčijamo sprendimo santrauka	II - 4181
Šalių argumentai	II - 4182
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4184
Dėl septintojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies ir gairių 3 punkto pažeidimu	II - 4190
Šalių argumentai	II - 4190
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4192

Dėl aštuntojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies ir gairių 5 punkto a papunkčio pažeidimu	II - 4196
Šalių argumentai	II - 4196
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4197
Dėl devintojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių preambulės ir 4 punkto, pranešimo dėl bendradarbiavimo B punkto e papunkčio ir D punkto bei vienodo požiūrio principo pažeidimu ir motyvavimo stoka	II - 4198
Ginčijamo sprendimo santrauka	II - 4198
Šalių argumentai	II - 4200
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4204
Dėl dešimtojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių 5 punkto b papunkčio ir proporcingumo principo pažeidimu	II - 4210
Šalių argumentai	II - 4210
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4211
Dėl vienuoliktojo ieškinio pagrindo, susijusio su vienodo požiūrio, bausmių netaikymo atgaline data ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu	II - 4212
Šalių argumentai	II - 4212
Bendrojo Teismo vertinimas	II - 4214
Dėl <i>Deltafina</i> skirtos baudos galutinio dydžio nustatymo	II - 4218
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 4219